

332. 72
(497.1)(094.5)

ИРКА ЗАКОНА

ДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОП А.Д.

50.

ЗБИРКА ПРОПИСА
О
ЛИКВИДАЦИЈИ
ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА
СА КОМЕНТАРОМ

Чиб. ср. 50, л. 14

Уведено у нови инвентар бр. 3302

1 Јануара 1942 год.

Београд

ЗБИРКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

Св. 11:

ЗБИРКА ПРОПИСА

О

ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА

СА КОМЕНТАРОМ

— УРЕДБА О ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА ОД 25 СЕПТЕМБРА 1936 СА ПРАВИЛНИЦИМА ЗА ЊЕНО ИЗВРШЕЊЕ, АУТЕНТИЧНИМ ТУМАЧЕЊИМА И ОБЈАШЊЕЊИМА —

СРЕДИО
ИВАН ВУЈОШЕВИЋ:

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.
12 КНЕЗ МИХАИЛОВА 12
1937

Др. Ђ.
38428

Штампарија
ГРЕГОРИЋ
Београд

ПРЕДГОВОР

Заштита економски слабих земљорадника претставља сталну бригу државе. Она је израз њене тежње да се очува мали сеоски посед и да се спречи пауперизација села. Познате су многе акције државне политике у томе циљу. Још пре рата, у Србији, Црној Гори и Хрватској, донети су прописи, по којима се сељаку не може продати за дугове кућа са окућницом и известан део земљишта. После рата предузимане су и друге мере: аграрна реформа, колонизација, царинска заштита, кредити итд., док најзад, није дошло до мера које предвиђа данашња Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова. Дуго би било ређати све појаве, које су претходиле последњим заштитним мерама. Светска привредна криза је главни узрок. Она је почела да запљускује наше крајеве још пре седам година, и то из године у годину све јаче. Последњих година сељак је највише страдао. Њега су тукла два бича: маказе цена и аутаркија. Он се задужио у доба добре коњуктуре и јевтиног новца. Доцније се динар оснажио, а цене пале. На тај начин му је опала рента и куповна моћ, и он више није могао да одговара својим обавезама, нити да рационално води своје газдинство. Рачуна се да је 1932

године било око 800.000 земљорадника задужених са седам милијарди динара. Терет тога дуга повећан је високим каматама, судским трошковима и кратким роковима за плаћање. То је ослабило целу народну привреду, а претила је опасност да се раскући велики број сељачких домова. Ослободити сељака од тих скупих дугова и зеленашких обавеза била је императивна државна политика и она је интервенисала законодавним путем.

Законом од 19 априла 1932 године заустављена су сва извршења у циљу наплате дугова од земљорадника над његовом покретном и непокретном имовином. Отада је питање земљорадничких дугова решавано више пута. Донета су три закона, шеснаест уредаба и три правилника. Најзад, донета је Уредба од 25 септембра 1936 године, која је цело ово питање из основа регулисала. Велики део дугова смањује се по њој за 50%, камата се утврђује на 3% односно 4½%, продужују се рокови плаћања за 12, 15 и 32 године и, што је веома важно, по њој се раскидају сви односи између досадашњих поверилаца (новчаних завода и задруга) и њихових дужника — земљорадника. Место једних и других долази Привилегована аграрна банка, која првима постаје дужник а другима поверилац.

Уредба регулише земљорадничке дугове према приватним веровницима, према Државној хипотекарној банци, Привилегованој аграрној банци и према свим установама које су земљорадника кредитирале. У циљу извршења ове Уредбе и као њена допуна до-

нети су: девет правилника, дванаест аутентичних тумачења, неколико измена и допуна финансијским законом за 1937/8, а дато је и више објашњења и упутстава од стране Привилеговане аграрне банке. Као што се види из наведеног, ови прописи нису претстављали једну целину. То је знатно отежавало њихово разумевање и примену.

Стога је било потребно да се у једној књизи среде сви прописи, који се односе на ликвидацију земљорадничких дугова. Они овде чине потпуну целину. Груписани су по сродности материје и наведени уз одговарајуће чланове Уредбе. Дакле, уз сваки члан Уредбе наведени су одговарајући чланови Правилника за њено извршење. Остали, пак, правилници донети су у целости уз чланове Уредбе на које се односе. Поред тога, уз сваки важнији пропис дата су потребна објашњења. Многи појединачни случајеви објашњења су практичним примерима, а свако објашњење има и свој наслов, тако да се одмах види о коме је питању реч. Из истих разлога дат је опширан регистар, који омогућује да се лако и брзо пронађе потребна материја. Као објашњења наведена су сва аутентична тумачења и прописи из Финансијског закона. Она имају званични карактер, док остала, која сам једним делом дао на основу мишљења Саветодавног одбора Паба, немају тај карактер и нису обавезна.

Ова збирка садржи и извесне прописе Закона о уређењу Управе фондова, Закона о

Привилегованој аграрној банци и Уредбе о увођењу Закона о извршењу и обезбеђењу од 9 јуна 1930 године. Садржи, дакле, све што је важно, све што је битно у овој материји. Цео материјал је сложен систематски и прегледно, те се надати да ће књига свакоме добро доћи и корисно служити за практичну употребу.

Београд, јула 1937.

И. В.

ПРЕГЛЕД САДРЖИНЕ

	страна
Предговор	1
Преглед садржине	5

ГЛАВА I

Чл. 1 Ур. и чл. 1 Прав. за извр. Ур. (На које се дугове односи Уредба)	11
Чл. 2 Ур. и чл. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 Прав. за извр. Ур. (Ко се сматра земљорадником)	13
Објашњења: о уверењима, аутентично тумачење за уверења из Ср. каставског, аутентично тумачење о надлежности суда, тужба за поништај уверења, општ. деловође и дневничари, привр. послуга, сеоски занат, и дућанције, самонасељеници, прелажење дуга на наследнике	27
Чл. 3 Ур. и чл. 10, 11, 12, 13, 14 и 15 Прав. за извр. Ур. (Дугови земљорадника)	33
Објашњења: аутентично тумачење за дугове преко 500.000 дин. аутентично тумачење о уживању земљишта место камате, солидарни дужници, кад је на меници више акцептаната, кад земљорадник плаћа за не-земљорадника, мираз разведених жена, тражбине по фалсиф. меницама, робни дугови до 500 дин., покриће по реесконту, услужни потписи чланова управе, ручна залога	40

Чл. 4 Ур. и чл. 16 и 17 Прав. за извр. Ур. (Утврђивање висине дуга)	48
Објашњење: аутентично тумачење о плаћеној камати, обрачунавање камате, о застарелости камате, аутентично тумачење о трошковима.	50
Чл. 5 Ур. и чл. 18 Прав. за извр. Ур. (Дужници са 50 и 100 ха)	57
Правилник о начину одређивања честица (парцела) које ће се рачунати у површину од 50 односно 100 ха	60
Објашњење о дужницима који ће се користити чл. 5 Ур.	63

ГЛАВА II

Чл. 6 Ур. и чл. 19 Прав. за извр. Ур. (Дугови који се не смањују)	64
---	----

ГЛАВА III

Чл. 7 Ур. и чл. 20 и 21 Прав. за извр. Ур. (Дугови новчаних завода и кредитних задруга, које преузима Паб)	66
Објашњења: рок за предају исправа, аутентично тумачење о потраживањима која се гасе, жиранти који су исплатом меница постали веровници, пребијање улога за дуг код задруге, спорни дугови.	71
Чл. 8 Ур. и чл. 22 Прав. за извр. Ур. (Привилегије Паба за преузете дугове)	73
Објашњења: Уредба о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница, застарела потраживања, обавезе новчаних установа, веровничке исправе, окућница	74

Чл. 9 Ур. и чл. 23 Прав. за извр. Ур. (Исправе и изводи из књига)	77
Чл. 10 Ур. (Покриће смањења од 25%)	79
Правилник о надзору над утврђивањем разлике која се по ст. (3) чл. 10 Уредбе покрива државним обвезницама	80
Објашњења: отписи код задруга, покриве смањења	84
Чл. 11 Ур. и чл. 24 Прав. за извр. Ур. (Издавање обвезница)	85
Правилник о издавању и ануитетској служби: „3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова”	86
Објашњење о курсу обвезница	91
Чл. 12 Ур. (За исплату потраживања установама гарантује држава)	93
Чл. 13 Ур. (Потврда на примљена потраживања)	94
Чл. 14 Ур. и чл. 25 Прав. за извр. Ур. (Исплата за 14 година са 3% камате)	94
Објашњења: исплата у боновима, камата установама, веровници установа.	95
Чл. 15 Ур. и чл. 26 Прав. за извр. Ур. (Манљиве исправе)	96
Чл. 16 Ур. (Фонд за исплату земљорадничких дугова)	97
Чл. 17 Ур. (Трошкови организације)	98
Чл. 18 Ур. и Правилник о боновима	99
Објашњење о исплати у боновима	104
Чл. 19 Ур. (Плаћање пореза обвезницама)	105
Чл. 20 Ур. и чл. 27 Прав. за извр. Ур. (Хипотека)	106
Објашњења: рок за стављање оптерећења, продаја једног дела имања, извештај о јавним продајама	107

	страна
Чл. 21 Ур. и чл. 28 Прав. за извр. Ур. (Обустава судског поступка)	108
Чл. 22, 23 и 24 Ур. (Смањење дуга)	110
Правилник о начину процене вредности земљишта	112
Објашњење о утврђивању висине дуга	118
Чл. 25 и 26 Ур. и чл. 29 Прав. за извр. Ур. (Дугови преко 25,000 дин.)...	119
Чл. 27 Ур. и чл. 30 Прав. (Одлука о смањ. дуга. Објашњење за податке о обрачуну	122
Чл. 28 Ур. и чл. 31 Прав. за извр. Ур. (Отплатни план)	123
Објашњења: ванредне отплате	124
првенственост наплате obroка	124
Чл. 29 Ур. са објашњењем (Прва отплата).	124
Чл. 30 Ур. и чл. 32 Прав. за извр. Ур. (Обрачун отплате)	126
Упутство о давању предујмова устано- вама	127
Чл. 31 Ур. и чл. 33 Прав. за извр. Ур. (Отплате преко пореских управа)	131
Објашњење о првенству наплате из дужникове имовине	133

ГЛАВА IV

Чл. 32 Ур. (Олакшице дужницима Паба)	133
Правилник о давању олакшица дужни- цима Паба.	136
Правилник о употреби и руковању „О- собеним фондом за регулисање земљорад- ничких дугова”	145
Објашњење о полагању отплата	147
Чл. 33 и 34 Ур. (Акционари Паба)	147
Чл. 27 Ур. и чл. 30 Прав. за извр. Ур. (од- лука о смањењу дуга)	122

ГЛАВА V	страна
Чл. 35 Ур. и чл. 34 Прав. за извр. Ур. (Дужни- ци Хипот. банке)	148
Објашњење о враћању купљеног и- мања	152
ГЛАВА VI	
Чл. 36 Ур. и чл. 35 Прав. за извр. Ур. (Дуж- ници приватних лица)	153
Правилник о замени дужничких испра- ва новим облигацијама	156
Објашњења: аутентично тумачење о робним дуговима	166
аутентично тумачење о адвокатским трошко- вима	167
аутентично тумачење о новим облигацијама	167
аутентично тумачење о дугу чија се на- плата не тражи	169
кад се неземљорадник користи Уредбом	171
жиранти који су исплатом менице постали веровници.	171
Чл. 37 Ур. и чл. 36 Прав. за извр. Ур. (Лихвар- ске камате).	172
Објашњење о отплатама пре смањења дуга	173

ГЛАВА VII

Чл. 38 Ур. (Аграрни субјекти)	173
Објашњења о отплатама у натури	174
Чл. 39—42 Ур. (Земљиште по аграр. реформи).	175
Чл. 43 Ур. и чл. 37 Прав. за извр. Ур. (Вред- ност земљишта)	176
Чл. 44 Ур. и чл. 38 Прав. за извр. Ур. (Кориш- ћење главом VII)	178
Објашњење о обрачунавању пољопри- вредних производа	179

Чл. 45 Ур. и чл. 39 Прав. за извр. Ур. (Ништавни уговори)	179
Чл. 46 и чл. 47 Ур. (Завршне одредбе гл. VII)	181

ГЛАВА VIII

Чл. 48 Ур. и чл. 41 Прав. за извр. Ур. (Последице неплаћања).	181
Упутство за рад по молбама за одлагање плаћања ануитета на основу чл. 48 Ур.	183
Чл. 49 Ур. и чл. 42 Прав. за извр. Ур. (Хипот. заложнице)	186
Чл. 50 и 51 Ур. (Права дужника)	187
Чл. 52 Ур. и чл. 43 Прав. за извр. Ур. (Дугови до 500 дин.)	188
Чл. 53 Ур. и чл. 44 Прав. за извр. Ур. (Отуђивање имовине).	189
Објашњење о покретању крив. поступка.	190
Чл. 54 Ур. и чл. 45 Прав. за извр. Ур. (Суд. надлежност)	190
Чл. 55 Ур. (Ослобођење од такса)	191
Аутентично тумачење о плаћању такса	191
Чл. 56 и 57 Ур. и чл. 46-49 Прав. за извр. Ур. (Завршне одредбе)	193
Објашњења о ранијим прописима.	195

Уредба о увођењу Закона о извршењу и обезбеђењу	203
Закон о уређењу Управе фондова (чл. 47-62)	217
Закон о Привилегованој аграрној банци (чл. 47-67).	222
Подручја Прив. агр. банке и њених филијала.	230
Чековни рачуни Паба	232
Регистар	233

ГЛАВА I

Члан I

Ова Уредба односи се на све дугове који су настали пре 20 априла 1932 године, а то оних земљорадника који су у времену задужења и на дан ступања на снагу Уредбе били земљорадници, и који испуњавају услове Уредбе.

Правилник уз члан I Уредбе

Чл. 1 — ⁽¹⁾ Под дугом се разумеју поред главне обавезе настале закључно с 19 априлом 1932 год. и све споредне обавезе које из ње проистичу, у колико Уредбом није друкчије прописано.

⁽²⁾ Лице које је после 26 септембра 1936 год. престало бити земљорадник у смислу Уредбе потпада и даље под њене прописе.

⁽³⁾ Правна стања створена ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника ниште се Уредбом у колико су с њом у супротности, а правне радње које су биле заснова-

не на њима и које су извршене до 26 септембра 1936 год. остају на снази.

(4) Земљорадници који су уживали заштиту по ранијем Закону и уредбама о заштити земљорадника, а не испуњавају услове Уредбе, губе заштиту од дана када су ти прописи престали да важе.

(5) Лица која су изгубила заштиту по ранијем Закону и уредбама о заштити земљорадника уживају сва права по Уредби, сем ако су заштиту изгубила због намерног оштећења својих веровника у смислу ранијих прописа о заштити земљорадника.

(6) Уредбом се не мењају прописи посебних међународних уговора и конвенција са страним државама којима су регулисани дужнички односи на које би се иначе Уредба простирала.

(7) Уредба не обухвата дугове регулисане Законом о ликвидацији мораторног стања створеног ратом.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 1 УРЕДБЕ

1

Земљорадничко својство у времену задужења

Земљорадничко својство у времену задужења доказује се изјавом самог дужника. У случају спора одлучује средњи суд према подацима од пореских управа.

2

Дугови Држ. ликвидационе банке

Уредба не обухвата дугове земљорадника код Државне ликвидационе банке, у смислу ст. 7 чл. 1 Правилника за извршење уредбе.

Члан 2

(1) Земљорадником у смислу Уредбе сматра се физичко лице коме је пољопривреда главно занимање; које обрађује земљу само или са члановима своје породице, а у случају потребе и најмљеном радном снагом; чији опорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде (ратарства, виноградарства, воћарства, вртларства, сточарства и сл.), а чији посед не прелази површину од 50 хектара зиратне (обрадиве) земље, односно код породичне задруге 100 хектара зиратне (обрадиве) земље. За породичну задругу сматра се и она породична заједница у којој постоји и заједница живота и рада сродника по крви или по усвојењу, и у којој има најмање три мушка члана.

(2) Плодоуживаоци, закупци или наполичари, који обрађују туђу земљу, иако немају своје сопствене земље, а испуњавају остале услове, сматрају се као земљорадници по ст. (1) овога члана.

(3) Земљорадницима у смислу ст. (1) овога члана сматрају се и само-насељеници у јужним крајевима, означени у чл. 8 ст. (7) Правилника за извршење Закона о насељавању

јужних крајева од 11 јуна 1931 године, са њиховим изменама и допунама од 24 јуна 1933 године бр. 50250-VI-B од 3 августа 1933 године.

(⁴) Удата жена која живи у заједници са својим мужем, сматра се земљорадником само онда, ако лично испуњава услове које за земљорадника прописује Уредба, а укупни њихови приходи претежно проистичу из пољопривреде.

(⁵) У максимум зиратне земље урачунава се лично имање земљорадника и имање његове жене и деце ако живе с њим у кућној заједници.

(⁶) Земљорадницима у смислу Уредбе сматрају се и лица, под условом да њихози опорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде, а њихов посед зиратне земље не прелази површину одређену ставом (¹) овог члана:

а) која због болести или других неотклоњивих сметња не могу сама обрађивати своју земљу, малолетна деца земљорадника за време трајања своје малолетности, као и заоставштине земљорадника док не буду предате наследницима;

б) која сама или са члановима своје породице обрађују туђу земљу — пољопривредни радници, ако им је то главно занимање а не плаћају, осим службеничког, никакав други порез;

в) која се као старешине задруге или инокосне породице или као чланови ових, жи-

већи у кућној заједници, базе другим споредним привредним пословима као препродајом, кућном индустријом, рибарством, возиоштвом (кирицијањем), бродарством и слично, да би својој задрузи или породици, која је задржала сва обележја земљорадника, прибавила више зараде;

г) која се уз пољопривреду баве пословима сеоског занатлије или сеоског дућанције.

(⁷) Не узима се у обзир при оцени величине опорезованих прихода, опорезовани приход на кућу у којој земљорадник станује сам или са својом породицом.

(⁸) На тражење веровника или другог заинтересованог лица, дужник је дужан прибавити уверење о томе да је земљорадник. Ово уверење издају општинске власти (општинска управа, градско поглаварство). Захтев за издавање уверења може осим дужника ставити свако заинтересовано лице. У уверењу имају бити наведене стварне чињенице из којих се може несумњиво утврдити да дужник испуњава услове из ч. 1 и чл. 2 Уредбе. У ту сврху дужна је општинска власт прибавити од надлежне пореске управе податке о висини појединих опорезовања дужникових. Општинска власт дужна је издати уверење односно донети одлуку о одбијању у року од 14 дана. Ако општинска власт то не учини, надзорна власт ће по тражењу заинтересованих лица позвати општину да јој уверење односно одлуку о одбијању достави у року од 14 дана. Образац уверења прописан Правилником од 16 окто-

бра 1934 године, број 71690—V („Службене новине” бр. 250 од 30 октобра 1934 године) остаје на снази до доношења правилника по чл. 56 Уредбе. На предлог заинтересованих лица, суд ће испитати истинитост уверења и донети решење.

Правилник уз став (1) члана 2 Уредбе

Чл. 2 — (1) Код трговаца и занатлија сем оних из тачке г) става (6) члана 2 Уредбе, индустријалаца, државних и самоуправних чиновника, активних и пензионисаних, свештеника, адвоката, лекара, инжињера, овлашћених геометара, јавних бележника, апотекара, управника пољопривредних имања и слично, сматра се да су им та звања, односно занимања, у сваком случају главна занимања.

(2) Не сматрају се земљорадницима лица која купују и напасају стоку ради препродаје.

(3) Да би се једно лице сматрало земљорадником, довољно је да обрађује земљу лично односно с члановима своје породице или у сопственој режији помоћу најмљене радне снаге, а не тражи се и да је населило земљу коју обрађује.

(4) Лице које даје земљу под закуп није земљорадник у смислу Уредбе. Да би се сматрало земљорадником лице које обрађује један део свога поседа лично односно са члановима своје породице или у сопственој режији, а други део издаје под закуп, потребно је да мање од половине свога поседа даје под

закуп, у колико не постоји случај из тачке а) става (6) члана 2 Уредбе.

Правилник уз став (1) члана 2 Уредбе

Чл. 3 — (1) Сматраће се да је неко лице земљорадник ако је његов опорезовани приход од пољопривреде већи од укупне суме осталих његових опорезованих прихода. Приходи од сељачких шума сматрају се као приходи од пољопривреде. Ако земљорадник живи с женом и децом у кућној заједници, сви његови приходи се сматрају заједничким.

(2) Под опорезованим приходом разумеју се пореске основице свих пореских облика како су утврђене у пореским распоредима по Закону о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 године с његовим изменама и допунама. У основице пореских облика не улазе основице општег и скупног пореза на пословни промет, чију основицу чини бруто промет а не приход.

(3) Приликом изналажења пореске основице на приход од земљишта за дугове настале пре ступања на снагу Закона о непосредним порезима, т. ј. пре 1 јануара 1929 год., поступаће се на следећи начин:

а) у крајевима где је постојао катастарски чисти приход, који је у време задужења служио као основица за разрез пореза на приход од земљишта, треба укупни чисти катастарски приход из времена задужења помножити с количником одређеним по члану 20 и 21

Закона о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 године;

б) на подручју раније Босне и Херцеговине треба укупну катастарску вредност земљишта и укупни катастарски чист приход на шуме помножити с количником одређеним по члану 20 и 21 Закона о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 год.;

в) на подручју раније Србије и Црне Горе важе и за време пре 1 јануара 1929 год. оне пореске основице које су установљене по Закону о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 год. (катастарски чист приход).

(⁴) Као опорезовани приход долази у обзир и приход који има пореску основицу, али је законским прописима ослобођен од плаћања порезе.

Правилник уз став (¹) члана 2 Уредбе

Чл. 4 — (¹) Под зиратном земљом разумеју се њиве (оранице), вртови и воћњаци, виногради и ливаде (сенокоше), као и она земљишта која се не обрађују али се могу обрађивати (парлог, запуштени виногради и слично).

(²) Пашњаци се не сматрају зиратним земљиштем. У пашњаке се могу уврстити само она земљишта која се стално искоришћују за пашу.

(³) За површину зиратног земљишта меродавно је стање у државном катастру земљишта. У случају да се поједине честице земљишта у државном катастру не слажу у погледу кул-

туре са стањем у природи, општинска управа ће на тражење заинтересоване странке то потврдити посебним уверењем, а о неслагању ће обавестити надлежну катастарску власт.

(⁴) Уверење општинске управе из предњег става служиће као доказ за исправку стања у државном катастру земљишта у погледу културе земљишта приликом издавања уверења по чл. 9 овог Правилника. Свако заинтересовано лице може тражити да општа управна власт првог степена, на његов трошак поведе по томе нови поступак по закону о општем управном поступку с тим, да је одлука поменуте власти коначна и да против ње нема места правном леку.

(⁵) У случају спора о површини зиратног земљишта у непремереним крајевима, заинтересовани може доказати површину земљишта помоћу плана израђеног од стране овлашћеног геометра.

Правилник уз став (¹) члана 2 Уредбе

Чл. 5 — (¹) Уредба обухвата све породичне задруге у смислу постојећих закона.

(²) За породичну заједницу која се према ставу (¹) чл. 2 Уредбе сматра задругом, потребно је да су најмање три њена мушка члана земљорадници у смислу Уредбе.

(³) Породична заједница постоји тамо где су на дан обнародовања Уредбе била најмање три мушка члана.

Правилник уз став (6) члана 2 Уредбе

Чл. 6 — (1) У посед не улази оно земљиште које земљорадник држи под закуп или наполицу. Лица из тачке а) става (6) члана 2 Уредбе сматрају се земљорадницима и онда кад своју земљу дају под закуп.

(2) За неотклоњиву сметњу сматра се и случај кад се посед налази на местима која су толико удаљена једна од других да је земљораднику физички немогуће обрађивати сав посед лично, односно с члановима своје породице или у властитој режији. Као неотклоњива сметња сматра се и дубока старост, отсуство ради отслужења кадровског рока, отсуство ради зараде (печалбарство) и слично.

(3) Прописи Уредбе односе се на заоставштину земљорадника ако она до дана ступања Уредбе на снагу није била предата наследницима у посед.

(4) Код лица која као слуге, рисари, пољопривредни радници и слично обрађују туђу земљу, приход од обрађивања туђе земље сматра се приходом од пољопривреде без обзира да ли та лица имају своје земље или не. Да би се таква лица сматрала земљорадницима, она не смеју плаћати никакав други порез на приход сем пореза на кућу у којој сама или са члановима своје породице станују, и службеничког пореза.

(5) И они привредни послови које једно лице обавља с обртном дозволом односно овлашћењем могу се сматрати споредним пословима, ако они том лицу нису главно зани-

мање. Задржавају својство земљорадника и појединци који су ступили као привремена послуга код приватних лица, надлештава и јавних установа.

Правилник уз став (7) члана 2 Уредбе

Чл. 7 — (1) Опорезовани приход на кућу у којој земљорадник станује сам или са својом породицом односи се на кућу без обзира на то да ли се она налази на селу, у граду, бањи, летовалишту или на ма којем другом месту.

(2) Опорезовани приход од оних просторија такве куће које се издају под закуп узете се у обзир при оцени величине опорезованих прихода.

Правилник уз став (8) члана 2 Уредбе

Чл. 8 — (1) Дужник је обавезан изјавити у молби за издавање уверења, односно у записник општинске власти, да ли његови укупни дугови на дан 26 септембра 1936 године износе више од 250 динара односно мање од 500.000 динара, као и то да ли је у времену свих својих задужења био земљорадник у смислу ове Уредбе.

(2) Општинска власт ће затражити податке о висини пореске основице за земљарину од надлежне катастарске управе. Податке о висини осталих пореских основица затражиће од надлежне пореске управе. Катастарске и пореске управе дужне су затражене податке доставити у року од 8 дана.

(3) Ако заинтересовано лице било пре издавања уверења пред општинском влашћу, било у жалби против издатог уверења пред судом оспори да је дужник био земљорадник и у тренутку задужења у смислу Уредбе, и уз ово наведе податке, дужник је обавезан поднети доказе да је и у томе тренутку испуњавао оспорене услове Уредбе. Ако лице које има више дугова докаже да је било земљорадник у смислу Уредбе у тренутку свога најстаријег Уредбом обухваћеног задужења, претпоставља се да је задржало то својство до дана ступања Уредбе на снагу; ова се претпоставка може обарати.

(4) За земљораднике који дугују установама из става (1) члана 7 Уредбе важе и они прописи о уверењу из става (8) члана 2 Уредбе који су предвиђени чланом 20 Правилника.

(5) Ако дужник општинској власти не поднесе потребне доказе да је у одређено време био земљорадник у смислу Уредбе, власт ће донети одлуку о одбијању и ову доставити заинтересованом.

(6) Кад надзорна власт од општинске управе односно градског поглаварства прими тражено уверење или одлуку о одбијању, она ће их доставити заинтересованим лицима.

Правилник уз став (8) члан 2 Уредбе

Чл. 9 — Општинске власти (општинска управа, градско поглаварство) издаваће уве-

рење о томе да је неко лице земљорадник, према следећем обрасцу:

УВЕРЕЊЕ

којим се потврђује, да је (породично, очево и рођено име и надимак, занимање) . . .
 . . . кућни број . . . из села . . .
 . . . општине (града) . . . среза
 . . . бановине . . . био земљорадник на дан 26 септембра 1936 године у смислу Уредбе о ликвидацији земољрадничких дугова, што се утврђује следећим чињеницама:

I. Именованом је пољопривреда била главном занимање.

II. Именовани:

обрађивао је сву своју земљу — више од половине своје земље сам или са члановима своје породице, а у случају потребе и најмљеном радном снагом,

обрађивао је туђу земљу као плодоуживалац, купац или нџполичар, а има — нема своје земље,

због болести или због следећих неотклоњивих сметњи . . .
 није могао сам обрађивати своју земљу . . .

. . . обрађивао је туђу земљу сам или са члановима своје породице, а није плаћао, осим службеничког пореза и кућарине, никакав други порез,

живео је у кућној заједници, а бавио се следећим споредним привредним пословима, (препродајом, кућном индустријом, возиоштвом — кирицијањем, рибарством, бродарством...),

да би својој задрузи односно породици, која је задржала сва обележја земљорадника, прибавио више зараде.

бавио се уз пољопривреду послом сеоског занатлије, дућанције,

био је старешина односно члан породичне задруге по постојећим законима,

био је у смислу Уредбе члан породичне заједнице, у којој су поред њега били још следећи чланови (имена, пол и старост) . . .

. . . , који су живели и радили с њим заједнички,

био је малолетно дете земљорадника,

умро је, а његова заоставштина до 26 септембра 1936 године није била предата наследницима,

био је самонасељеник у јужним крајевима,

била је удата жена, а приходи њезини и њенога мужа проистичу претежно из пољопривреде

III. Посед именованог износио је зиратне — обрадиве земље ха

посед његове жене, која је живела с њим у кућној заједници износио је зиратне — обрадиве земље ха

посед његове деце, која су живела с њим у кућној заједници износио је зиратне — обрадиве земље ха

Укупна површина зиратне — обрадиве земље ха

Посед породичне задруге — породичне заједнице износио је зиратне — обрадиве земље ха

IV. Опорезовани приход именованог, његове деце и жене, који су на дан 26 септембра 1936 године с њим живели у кућној заједници, проистицали су претежно из пољопривреде, како се то види из прибављених података од надлежне пореске управе у бр. датум и од Катастарске управе у бр. датум о висини појединих пореских основица и то:

1) основица за порез на приход од земљишта динара;

2) а) основица за порез на приход од зграде динара;

б) основица за порез на приход од предузећа, радње и самосталног занимања динара;

в) основица за приход од ренте динара;

г) основица за приход од несамоствалног рада динара.

Укупне основице под 2) износе динара, а то је мање од основице под 1).

Није узета у обзир основица за порез на приход од несамоствалног рада и занимања, ни основица за порез на приход од зграда, јер је именовани био пољопривредни радник, слуга, служио је као привремена послуга код приватних лица, надлештва, јавне установе.

Именовани је изјавио у молби за издавање Уверења — у записник пред потписаном влашћу — да дугује и то (имена свих веровника и износи појединих дугова на дан 26-IX-1936)

.....

Исто тако је изјавио да је у време постан-
ка свих појединих дугова био земљорадник у
смислу Уредбе.

Ово Уверење издаје се
по тражењу без наплате
таксе према пропису члана 55 Уредбе о лик-
видацији земљорадничких дугова, а може се
употребити само у смислу одредаба поменуте
Уредбе.

Број (по деловодном протоколу)

Печат и потпис
општинске власти,

Напомена. — Како предњи образац уверења са-
држи све случајеве које предвиђа Уредба, општинска
власт ће прецртати текст обрасца у погледу оних окол-
ности, које се не односе на дужника — земљорадника,
за кога се издаје уверење.

За лице које не испуњава све услове Уредбе,
општинска власт неће издати уверење, него ће тра-
жиоцу истог издати решење у року од 14 дана да
односно лице није земљорадник у смислу Уредбе и
навести стварне разлоге за то.

Све чињенице и околности из горе наведеног
уверења имају се утврдити према ставу на дан 26
септембра 1936 године.

Овај образац уверења са потребним изменама
употребљаваће се и за породичне задруге по по-
стојећим законима.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 2 УРЕДБЕ

1

Издавање уверења

Уверење је основни документ од кога зависи да
ли ће се дужник користити Уредбом или не. Уверење
издаје општина у којој је боравиште (домицил) дужника.
Ако дужник има имања и у другим општинама, над-
лежна општина ће прибавити од њих потребне подат-
ке. Уверење се издаје према обрасцу из чл. 9 Пра-
вилника за извршење Уредбе, а потписују га прет-
седник општине и деловођа или њихови заменици,
како је то предвиђено у § 84 тач. 2 Закона о оп-
штинама.

Ако је уверење непотпуно, ако не садржи све
потребне податке, или садржи податке који нису ја-
сни, неће се слати среском суду да га поништи због
тога, него треба тражити од општинске управе, која
га је издала, да га допуни.

У случају да дужник неће да даде податке о
својим дуговима, уверење ће се примити и без њих.
Ти подаци нису битни, пошто се уверење мора издати
и на захтев веровника.

2

Уверење за оставиоца или наследника

Кад је потписник менице умро, а његова заостав-
штина није била предата наследницима до 26 сеп-
тембра 1936 године, уверење се издаје за оставиоца.
Ако је заоставштина предата наследницима пре тога
дана, има се прибавити уверење и за наследника. Да-
кле, у овом случају треба имати два уверења: једно
за оставиоца да је био земљорадник у време задугу-

жења и друго за наследника да је био земљорадник у време ступања Уредбе на снагу.

3

Издавање уверења на подручју Среза каставског
Аушенично шумачење сјава 8 чл. 2 Уредбе о л. з. д.
(Сл. нов. бр. 13-III, од 20-I-1937).

„Општинске власти на подручју Среза каставског Савске бановине издаваће уверења по чл. 2 става 8 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године по слободној оцени све дотле, док се не прибави или не установе катастарски подаци о површини зиратног земљишта и подаци о висини пореске основице на приход од земљишта”.

4

Надлежност суда за решавање по жалбама о уверењима
Аушенично шумачење сјава 8 чл. 2 Уредбе о л. з. д.
(Сл. нов. бр. 119, од 19-V-1937)

„За решавање по жалбама против одлука општинских власти, којима ове одбијају издавање уверења да је дужник земљорадник у смислу Уредбе, надлежни су срески судови.

Решавајући по жалби, судови ће испитати све околности које се иначе имају испитати по Уредби при издавању уверења. Овако решење служиће уместо уверења општинских власти”.

5

Тужба за поништај уверења

Ако дужник, или поверилац, или друго заинтересовано лице, сматра да је уверење неисправно, може

тражити да срески суд испита и поништи уверење. Против те одлуке суда не може се поднети жалба.

У случају да суд не призна дужнику земљорадничко својство, поверилац ће на основу одлуке суда, којом је утврђено да се дужник не може сматрати земљорадником, тражити наплату редовним путем, без обзира на прописе Уредбе.

6

Оцена суда

Срески судови не могу по слободној оцени доносити одлуке по ст. 8 чл. 2 Уредбе. При оцени уверења о земљорадничком својству дужника, за суд су меродавни једино дужникови опорезовани приходи и то како они из доба задужења, тако и они на дан 26-IX-1936 године.

7

Исправка судских одлука

Одлуку ср. суда, која се сматра коначном, може сам суд исправити, — сходно прописима § 518 Грађ. поступка у вези са § 21 Ванпарничног поступка, према којима суд који је донео пресуду може исправити у свако време погрешке у писању и друге очевидне нетачности у пресуди.

8

Приходи мајке и сина

Кад мајка живи у кућној заједници са својим сином земљорадником, њен опорезовани приход се не урачунава у приход сина земљорадника према ст. 1 чл. 3 Правилника за извршење Уредбе.

9

Подаци о непокретној имовини дужника

За издавање уверења о непокретној имовини дужника није потребно да се врши стручни премејр него само да се пошаљу подаци уколико су потребни Прив. агр. банци да парцеле може идентификовати када буде стављала хипотеку. За крајеве где има катастра, довољно је послати број парцеле, док је за крајеве где нема катастра потребно послати и друге податке, као атар општине, назив парцеле, културе, граничаре, са приближним мерама имања. Код отписаних потраживања обезбеђених хипотеком потребно је послати детаљније податке из којих ће се видети бонитет земљишта, а специјално површина имања.

10

Општинске деловође и дневничари

Деловође и благајници општина, као и дневничари упуслени у државним и самоуправним надлештвима не могу се користити Уредбом, пошто се сматра да им је то звање главно занимање. Међутим, привремена послуга, као и пензионисани државни радници, (крампаџи, чистачи, потпаљивачи итд.) који се баве земљорадњом, имају се сматрати земљорадницима у смислу Уредбе, уколико су им опорезовани приходи проистицали претежно из пољопривреде у време задужења и у време ступања Уредбе на снагу.

11

Привремена послуга

Пропис чл. 6 ст. 5 Правилника за извршење Уредбе, који говори о привременој послузи код јавних

установа, има се разумети тако, да се под привременом послугом не сматрају службеници који дуже време врше такву службу, без обзира да ли они имају право на пензију или не, и да ли се она формално означава као стална или не.

Стални железнички радници-надничари сматрају се земљорадницима у смислу Уредбе уколико су им опорезовани приходи из пољопривреде већи од опорезованих прихода од рада, без обзира на плаћање пореза од рада. Значи, за мерило се узима приход (основица) а не порез.

12

Сеоски занатлије и дућанџије

Занатлије и тргозџи у вароши не могу се користити прописима Уредбе па иако њихови приходи проистичу претежно од пољопривреде. Те привилегије уживају само сеоски трговци и занатлије по сл. г) ст. 6 чл. 2 Уредбе. А која се места имају сматрати селом има да реши општинска власт према фактичном стању, приликом издавања уверења.

13

Кад се земљорадник потписао као „економ” или „рентијер”

Земљорадници који су у време задужења потписивали менице као „економ” или „рентијер”, а који су међутим и у време задужења и на дан ступања Уредбе на снагу испуњавали услове за земљорадника по Уредби, имају се сматрати земљорадницима у смислу Уредбе, пошто им околност, да су се потписивали као неземљорадници не одузима својство земљорадника по Уредби.

14

Самонасељеници у јужним крајевима

Самонасељеници у јужним крајевима (ст. 3 чл. 2 Уредбе), да би се могли користити прописима Уредбе, морају испуњавати све услове за земљорадника по Уредби, сем услова да сами обрађују и настанују своју земљу.

15

Прелажење дуга на наследнике

Ако је дужник био земљорадник и задужио се као такав, па га после његове смрти, а пре ступања Уредбе на снагу, наследи лице које није земљорадник, онда се то лице не може користити Уредбом, јер она захтева да и наследник који је већ примио оставину мора доказати да је земљорадник у смислу Уредбе. Но, ако је наследник био земљорадник на дан ступања Уредбе на снагу он се може користити њеним прописима. У том случају треба прибавити уверење за оставиоца и за наследника.

16

Кад се жена бави само кућанством

Удата жена односно удовица која се бави кућанством има се сматрати земљорадником у смислу ст. 1 чл. 2 Уредбе.

17

Ко утврђује постојање породичне задруге

Надлежан суд у сваком конкретном случају има да утврђује чињеницу, да ли постоји заједница живота и рада између чланова породичне заједнице,

те да ли према томе постоји породична задруга у смислу ст. 1 чл. 2 Уредбе.

Члан 3

(1) Као дугови земљорадника сматрају се све обавезе у новцу приватноправног карактера без обзира из кога основа потичу и да ли их земљорадник дугује као главни дужник или јемац. Јемац односно солидарни дужник иако није земљорадник, одговара обавезама као и главни дужник земљорадник. Обавеза солидарног дужника или јемца сматра се као његов дуг тек онда, кад мора да испуни ту обавезу.

(2) Прописи Уредбе не односе се на јемца односно солидарног дужника, ако је он веровник земљорадника, па се задужио на основу земљорадничке менице, коју је у ту сврху жирирао.

(3) Уредба обухвата дугове и оних земљорадника којима је отворен стечај пре 20 априла 1932 године.

(4) Као дугови земљорадника у смислу ст. (1) овога члана не сматрају се: дугови земљорадника уколико укупно не прелазе 250 динара или уколико прелазе 500.000 динара; јавне дажбине и законом прописане пристојбе; робни дугови до 500 динара настали после 20 октобра 1931 године уколико нису претворени у меничне тражбине; дугови уколико су покривени ручном залогом; тражбине за издржавање које неком лицу припадају против дужника

земљорадника на основу дужникове обавезе издржавања; тражбине које проистичу из кривичног дела; тражбине на име плате (наднице) лица запослених у кућанству или господарству дужниковом; тражбине занатлија до 500 динара за извршење занатске радње настале после 20 октобра 1931 године. Признанице, облигације и друге писмене исправе у којима је наведено да дуг потиче из куповине робе или из занатске радње не доказују да је дуг заиста настао из тога основа.

(⁵) Као дугови земљорадника не сматрају се обавезе које потичу из наследства, као ни обавезе из уговора о наслеђу ма које врсте (уговор о дару, предајни уговор и слично). Ако дужник — наследник односно саговорач који су земљорадници у смислу Уредбе сматрају да је наслеђено непокретно имање, из кога се другим наследницима односно саговорачима има исплатити наслеђе у новцу, изгубило више од 25% од своје вредности у времену постанка дуга, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе тражити да суд смањи тај дуг сразмерно смањеној вредности тога непокретног имања. Ово смањење не може прећи 50% првобитног дуга.

(⁶) Као дугови настали после 20 априла 1932 године сматрају се само они, који су стварно нови, а не и такви, који су постали новацијом (преновом) старог дуга н.пр. уобицајеним пролонгирањем меница и слично. У случају преноса имовине или дела имовине лица које је земљорадник по Уредби, на друго лице, ужива нови власник олакшице по У-

редби, по преузетом дугу само онда, ако је пренос извршен на основу наслеђа, и ако је нови власник земљорадник у смислу Уредбе.

(⁷) Прописи Уредбе не односе се на тражбине Народне банке Краљевине Југославије, Државне хипотекарне банке и Привилеговане аграрне банке уколико то није изрично наведено Уредбом (Глава IV и V). Народној банци оставља се да у кругу своје надлежности донесе посебне одлуке о олакшицама оним својим дужницима, на које би се иначе односила Уредба.

(⁸) Уколико је веровник који је непосредно кредитирао земљорадника тражбину обухваћену Уредбом уступио путем цесије, ломбардовао или реесконтовао код једне кредитне установе не може од ње тражити оне олакшице које је сам морао дати дужнику по прописима Уредбе.

(⁹) За дугове земљорадника према сиромашним веровницима који немају своје имовине нити других прихода за нужно издржавање, не важе прописи Уредбе. Сиромашност утврђује суд по тражењу веровника.

Правилник уз став (¹) члана 3 Уредбе

Чл. 10 — (¹) Уредбом су обухваћене само оне обавезе земљорадника које гласе на новац.

(²) Тражбине које гласе на злато или стран новац прерачунаће се у динаре ради утврђивања укупног дуговања. За обрачун важи курс који постоји у тренутку утврђива-

ња висине дуга по прописима Уредбе. Такве тражбине, ма биле и смањене, гласиће и даље на злато односно на страни новац.

(³) Ако дужник докаже, да је у сврху обезбеђења извршио на веровника пренос непокретности, суд ће по његовом тражењу овај пренос поништити, у колико се непокретност налази у власништву веровника или његових наследника. Ово право има дужник само онда ако до 20 априла 1932 године није изгубио уговорно право да се по исплати дуга изврши на њега поново пренос власништва тих непокретности. Сва права која су трећа лица стекла на тим непокретностима до дана обнародовања овог Правилника, остају на снази.

Правилник уз став (¹) члана 3 Уредбе

Чл. 11 — (¹) Код меничних дуговања акцептант се сматра главним дужником. Код других дужничких исправа сматра се главним дужником онај који је у њима означен као главни односно као први дужник. У случају сумње, ко је од више дужника главни дужник, сматра се таквим онај коме је одобрен зајам.

(²) Смањење дуга и друге олакшице по Уредби важе и за јемца, односно солидарног дужника. Исто као и за главног дужника и у случају кад јемац или солидарни дужник није земљорадник.

(³) Код задруга с неограниченим јемством које су под заштитом примењиваће се у погледу јемства њихових чланова тачка г) става (¹) члана 5 Уредбе о заштити земљорад-

ничких кредитних задруга и њихових савеза од 23 новембра 1934 године.¹⁾

(⁴) Сматра се да солидарни дужник односно јемац мора да испуни обавезе онда кад веровник од њега затражи наплату. Од тога дана почињу за њега тећи рокови по Уредби.

Правилник уз став (³) члана 3 Уредбе

Чл. 12 — Суд је дужан скинути стечај на захтев дужника.

Правилник уз став (⁴) члана 3 Уредбе

Чл. 13 — (¹) Под пристојбама законом прописаним разумеју се и пристојбе сведока, вештака, чланова судских комисија, као и приноси окружним уредима за осигурање радника, а не улазе награде јавним бележницима ни свештеницима за свештене радње.

(²) Ако је јемац дао ручну залог ради обезбеђења земљорадничког дуга, онда је веровник властан задржати залог само до вредности која је потребна за обезбеђење дуга у висини одређеној Уредбом. Винкулација уложне књижице и дуг по текућем рачуну с ручно заложним покрићем сматрају се као ду-

¹⁾ Код задруга (савеза) са неограниченим јемством, од дана затражене или наређене ванстечајне ликвидације, неограничено јемство претвара се у ограничено и то у висини десетоструког износа уписаних удела. Укупни износ јемства у овом случају не може бити мањи од хиљаду динара.

гови покривени ручном залогом. Не сматрају се ручном залогом они предмети који су се на дан ступања Уредбе на снагу налазили у рукама дужника.

(3) Тражбине које проистичу из кривичног дела, поред новчаних казни и накнаде штете, обухватају и све остале тражбине без обзира да ли их је установио кривични или грађански суд или управна власт; поред осталог оне обухватају и накнаду кривичних трошкова извршења казне.

(4) Лица, којима је Уредбом о уређењу дугова издатих на основу Закона о позајмицама без интереса насељених добровољаца, земљорадника и других интересената аграрне реформе (бр. 11600 од 30 марта 1936 год.) од 30 априла 1936 год. бр. 22820/VI-B снижено дуговање колонизационом фонду, не могу се користити прописима Уредбе за остатак дуга „колонизационом фонду. Исто тако не могу ова лица да се користе прописима Уредбе за остатак дуга аграрним задругама (заједницама), које су им пре ступања на снагу Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова снизиле дуговање за најмање 50%”.¹⁾

Правилник уз став (6) члана 3 Уредбе

Чл. 14 — Под наслеђем из става (6) члана 3 Уредбе разумеју се и уговори о наслеђу ма које врсте (уговор о дару, продајни уговор и сл.).

¹⁾ Текст под знаком навода и извода додан тачком 5, 3) § 24 Фин. зак. за 1937/38.

Правилник уз став (8) и (9) члана 3 Уредбе

Чл. 15 — (1) Појединци и установе који су тражбине према земљорадницима обухваћене Уредбом цесирали, дали у ломбрад или реесконт извесној кредитној установи, дужни су ову последњу обавестити које од ових тражбина падају под прописе Уредбе.

(2) Кад је веровник који је непосредно кредитирао земљорадника, установа из става (1) члана 7 Уредбе, она ће — уколико се са својим веровником по цесији, ломбарду или реесконту не споразуме друкчије о начину замене покрића — дати овоме налог да исправе дужника обухваћених Уредбом преда Привилегованој аграрној банци у смислу главе III Уредбе; у колико је споразум постигнут, обе стране ће о томе обавестити Привилеговану аграрну банку. У исто време веровник који је непосредно кредитирао земљорадника доставиће Привилегованој аграрној банци непосредно остале податке о тим дужницима према прописима става (2) и (3) члана 7 Уредбе. У случају да Привилегована аграрна банка у смислу члана 9 Уредбе одбије пријем неке од ових исправа, она ће ове вратити ономе од кога их је непосредно добила.

(3) У недостатку друкчијег споразума о начину замене покрића по предњем ставу сва потраживања веровника који је непосредно кредитирао земљорадника према Привилегованој аграрној банци на основу члана 10 и 11 Уредбе, везују се и служе као обезбеђења у корист веровника по цесији, ломбарду или ре-

есконту до укупног његовог потраживања из ових послова према првоне веровнику земљорадника. У колико наведена потраживања установа из става ⁽¹⁾ члана 7 Уредбе нису довољна за покриће целог дуговања, веровнику по цесији, ломбарду или реесконту, и у колико се заинтересоване установе друкчије не споразумеју, дужничка установа ће дати веровничкој меницу са својим акцептом и роком не краћим од 3 месеца.

⁽⁴⁾ Ако дужник по цесији, ломбарду или реесконту, није установа из става ⁽¹⁾ члана 7 Уредбе, онда кредитна установа остаје и даље веровник на основу истих исправа, само јој за отписану вредност земљорадничког дуга веровник који је непосредно кредитирао земљорадника има дати ново покриће.

⁽⁵⁾ Сиромаштво у смислу става ⁽⁹⁾ члана 3 Уредбе утврђује се у тренутку кад веровник затражи да се користи тим прописом. Од тог тренутка дужник губи олакшице по Уредби у случају кад веровник докаже сиромаштво.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 3 УРЕДБЕ

1

Вишак дуга преко 500.000 динара не сматра се као дуг земљорадника

(§ 24 тач. 5, б) Фин. зак. за 1937/38

„Уколико дуг земљорадника према чл. 3 став 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова прелази 500.000 динара, вишак дуга преко 500.000 динара не сматра се као дуг земљорадника и повериоци имају право наплате овог вишка уколико имовина дужникова вреди више од 500.000 динара.

2

Поступак примене тач. 5 сл. б) § 24 Фин. закона

Душенично шумачење §-а 24 став 5 Сл. Б) Финансијског закона за 1937/38 годину

(Сл. нов. од 25-VI-1937)

„⁽¹⁾ § 24 Финансијског закона за 1937/38 односи се на дугове оних земљорадника, чији посед не прелази површину од 50 односно код породичне задруге 100 хектара зиратне земље, а који испуњавају и све остале опште услове Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

⁽²⁾ У суму од 500.000 динара на коју се примењују прописи Уредбе улазе сви дугови из главе II до закључно Главе VII Уредбе сразмерно у истом проценту, без обзира да ли су обезбеђени или нису.

⁽³⁾ Износ од 500.000 динара издваја се од укупне суме дуговања обрачунате по уговореним условима на дан 26 IX 1936. Уз овај обрачун веровници ће навести и све податке који су потребни за примену чл. 4 Уредбе. Утврђивање процената којим поједини веровници учествују у суми од 500.000 динара, врши срески суд местно надлежан за дужника. За вишак преко 500.000 динара, остају у важности прописи општег права. Постојећа стварна права на оба дела имовине оваквих дужника остају недирнута.

⁽⁴⁾ Ако дужник не плати доспели оброк по Уредби (чл. 48 Уредбе) ма коме веровнику, сви веровници обухваћени Уредбом стичу право да захтевају наплату остатка дуга из целокупне имовине дужникове.

(5) Одређивање вредности имовине дужника и честица које ће ући у део дужникове имовине до 500.000 динара заштићене сл. 6) тач. 5 §-а 24 Финансијског закона за 1937/38 годину, вршиће се по Правилнику о начину процене вредности земљишта и остале имовине дужника земљорадника и по Правилнику о начину одређивања честица (парцела) које ће се рачунати у површину од 50 односно 100 хектара.

(6) Вредност имовине ће се одређивати у време вршења процене.

(7) Дужници ће поднети своме надлежном среском суду молбу за установљење укупне суме дуговања и процену имовине; молбу за утврђивање износа дугова и имовине која улази у суму од 500.000— динара, као и молбу за смањење дуга уколико овој има места.

(8) Уколико су у питању дугови из главе III Уредбе, поступак смањења водиће се у смислу чл. 24-27 Уредбе и чл. 29 и 30 Правилника за њено извршење с тим:

а) да поред прилога из става 2 чл. 26 Уредбе дужник има приложити најновије изватке из земљишних књига за целокупан свој посед:

б) да у поступку смањења дугова могу учествовати и установе из чл. 7. ст. 1 Уредбе.

(9) Потраживања која улазе у суму од 500.000—динара установе ће сходно ст. 4 чл. 20 Правилника за извршење Уредбе предати Привилегованој аграрној банци најдоцније по истеку 30 дана од дана кад суд утврди проценат којим поједини веровници учествују у суми од 500.000 динара:

(10) За све време док дужник ужива олакшице из Уредбе, веровници за део потраживања на који се не примењује Уредба не могу се наплаћивати из онога дела његове имовине који је утврђен у смислу ст. 5 овог тумачења, без обзира што је дужник у међувремену смањιο и сплатама свој дуг обуваћен Уредбом.

(11) Дугови на који се не односе прописи Уредбе могу се наплаћивати по општим прописима из целокупне имовине дужника, а не само из вишка вредности имовине преко 500.000 динара.

(12) У случају стечаја над имовином дужника дугови из става 2 и имовина из става 5 овог тумачења не улазе у стечајну масу све док дужник не изгуби право да се користи олакшицама Уредбе.

(13) Послове по овом тумачењу, уколико спадају у надлежност судова вршиће срески судови по ванпарничном поступку сходно последњим двама реченицама чл. 54 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова".

3

Кад је место камате дато земљиште на уживање Аушенично тумачење става 1 члана 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова

(Сл. нов. бр. 13-III од 20-I-1937)

„Прописи Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године важе и за ликвидацију оних земљорадничких дугова, код којих је уговорено да дужник веровнику за узајмљени новац место камате даје земљиште на

уживање. Такви дужници врше отплате по прописима поменуте Уредбе, а са каматом предвиђеном у Уредби. Веровник је дужан земљиште које је примио на уживање вратити дужнику. Спорове по овом решавају срески судови по Закону о судском ванпарничном поступку с тим да у том погледу важе одредбе члана 54 последње две реченице поменуте Уредбе."

4

Утврђивање укупног дуга

За утврђивање укупног дуга земљорадника, у случају ст. 4 чл. 3 Уредбе, меродавна је она сума, која је постојала на дан 26. IX. 1936, без обзира да ли су сви дугови који улазе у ову суму обухваћени Уредбом или не.

5

Делење дуга солидарних дужника

У питању делења обавезе солидарних дужника, чл. 3 ст. 1 Уредбе треба тумачити на следећи начин:

У случају кад веровник затражи једноремено наплату потраживања од више солидарних дужника по истом дугу, онда се тај дуг дели на онолико једнаких делова, колико има утужених лица, и само се тај део урачунава сваком утуженом дужнику у суму његовог укупног дуга.

6

Кад је на меници више акцептаната

У случају кад постоји више акцептаната по једној меничној обавези од којих су неки земљорадници у

смислу Уредбе а неки нису, олакшице по Уредби уживају само акцептанти коју су земљорадници по Уредби.

7

Кад земљорадник плаћа за неземљорадника

Потраживање по меници коју је акцептирао неземљорадник а жирирао земљорадник, може се наплатити од земљорадника по Уредби само уколико не постоји могућност да се оно наплати од главног дужника — неземљорадника. У таквом случају треба имати доказе о сиромашном стању дужника односно одлуку извршне власти да се потраживање од њега није могло наплатити.

8

Мираз разведених жена

Потраживања по основу мираза разведених жена земљорадника, сматрају се земљорадничким у смислу чл. 3 ст. 1 Уредбе, и на њих се примењују прописи Уредбе. Потраживање пак, разведене жене земљорадника за потребно јој издржавање, изузето је од важења прописа Уредбе, на основу ст. 4 чл. 3 Уредбе.

9

Тражбине по фалсификованим меницама

Тражбина из осуде на плаћање дуга једног меничног обвезника, који је фалсификовао остале потписнике на меници, проистиче из кривичног дела, јер је фалсификатор потписа дошао до меничног зајма путем кривичне радње, што претпоставља да без потписа које је фалсификовао не би добио менични зајам. Према томе, зајам се, у смислу ст. 4 чл. 3 Уредбе, не сматра земљорадничким.

10

Потраживања иностраних завода

Дужник, од кога је један инострани новчани завод затражио наплату дуга, не може се користити Уредбом, пошто се овај завод не може сматрати установом из ст. 1 чл. 7 Уредбе уколико нема филијале на територији Краљевине Југославије.

11

Комасациони радови

Дугови земљорадника који су учињени за комасационе радове, преко комасационих одбора, сматрају се као обавезе јавно-правног карактера — сходно Закону о комасацији, те се као на такве Уредба на њих не односи.

12

Робни дугови до 500 динара

Као „робни дугови до 500 дин.“ из ст. 4 чл. 3 Уредбе имају се разумети поједини робни дугови, а не укупни робни дугови једнога дужника.

13

Легат

Легат се има сматрати као наслеђе у смислу ст. 6 чл. 3 Уредбе и чл. 14 Правилника за њено извршење.

14

Реесконтни веровник и дужник

Потраживање реесконтног веровника које се у смислу чл. 15 ст. 3 Правилника за извршење Уредбе

обезбеђује потраживањем реесконтног дужника према П. а. банци, обрачунава се на дан до којег је требало да се изврши предаја дужничких исправа тј. 1-VI-1937.

15

Покриће по реесконту

Како Уредба ни једним својим прописом не предвиђа начин на који ће приватни повериоци земљорадника дати покриће својим повериоцима по реесконту — новчаним установама, има се овде аналогично применити пропис ст. 3 чл. 15 Правилника з. и. У. који говори о покрићу које су дужне дати установе — дужници по реесконту.

16

Услужни потписи чланова управз

Потписи установа из ст. 1 чл. 7 Уредбе у циљу оспособљавања земљорадничких меница за реесконт, обвезује установе и по предаји ових потраживања Привилегованој аграрној банци све док не подмире своје обавезе према реесконтним веровницима у смислу ст. 3 чл. 15 Правилника за извршење Уредбе. Тек тада гаси се ова обавеза тј. ови потписи установа постају беспредметни.

Услужни потписници — чланови управних и надзорних одбора установа из ст. 1. чл. 7 Уредбе, који су ставили своје потписе на земљорадничке менице ради њиховог оспособљења за реесконт, нису ослобођени обавезе предајом ових меница Привилегованој аграрној банци, већ као формални јемци на земљорадничким меницама остају и даље обавезни према Привилегованој аграрној банци и Банка их не може пустити из обавезе све до потпуне наплате односног дуга.

Дуг покривен ручном залогом

Дуг земљорадника који је покривен ручном залогом није заштићен Уредбом. Ако износ дуга на дан 26 септембра 1936 године прелази вредност залогa, онда је вишак заштићен прописима Уредбе.

Члан 4

(¹) Висина дуга земљорадника, утврдиће се на тај начин што ће се обрачунати неплаћена уговорена камата али не више од 12% годишње до 20 априла 1932 године и прирачунати главници. Тако утврђена висина дуга служиће као основ за смањивање дуга по одредбама Уредбе.

(²) Ненаплаћена и незастарела камата која је текла од 21 априла 1932 године до 15 новембра 1936 године, а која је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобреним отплатним плановима задружних савеза прирачунава се не смањена главници дуга утврђеној предњим ставом. Главници дуга прирачунаће се и право моћно досуђени парнични и извршни трошкови до 20 априла 1932 године, затим стварни издаци на премије осигурања, јавне дажбине, таксе за стављање хипотеке или прибелешке (укњижбе и предбележбе) као и остала плаћања која је веровник извршио уместо дужника. На овај начин увећана главница ужива исти ред првенства као и првобитна главница хипотекована или прибележена (укњижена, предбележена).

(³) Верознику који је после 20 априла 1932 године наплатио од дужника земљорадника већу камату но што је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобреним отплатним плановима задружних савеза одбиће се вишак од главнице дуга.

Правилник уз став (¹) члана 4 Уредбе

Чл. 16 — (¹) Све отплате главнице учињене до дана ступања Уредбе на снагу одбиће се од главнице дуга пре смањења.

(²) У максимални износ годишње камате одређен Уредбом урачунавају се и сва остала споредна плаћања или давања на која се дужник обавезао поред камате, као што су провизије, конвенционалне казне, режиски трошкови и слично.

Правилник уз став (²) и (³) члана 4 Уредбе

Чл. 17 — (¹) Застарелост доспеле камате прекинута је ступањем на снагу Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 априла 1932 године.

(²) Камата од 20 априла 1932 год. до 15 новембра 1936 год. а за установе из става (¹) члана 7 Уредбе до 1 новембра 1936 год. (члан 28 Уредбе) има се обрачунавати на не смањену главницу. Под несмањеном признатом каматом разумеју се каматни износи признати ранијим Законом и уредбама о заштити зем-

љорадника и њиховим изменама и допунама као и одобреним отплатним плановима задружних савеза. За укапиталисавање такве камате важе рокови предвиђени Законом и уредбама о заштити земљорадника и одобреним отплатним плановима задружних савеза. Установама из става (1) члана 7 Уредбе у циљу једнообразности, Привилегована аграрна банка даваће потребна упутства ради обрачуна те камате.

(3) За међувреме од дана ступања Уредбе на снагу до 15 новембра 1936 год., каматна стопа одређена Уредбом обрачунаће се се на смањену главницу у колико је главница смањена по прописима Уредбе.

(4) Под трошковима до 20 априла 1932 год. разумевају се трошкови који су до тога дана настали, без обзира на то кад су формално правомерно досуђени.

(5) Хипотекарно обезбеђење у колико не прелази износ смањеног дуга остаје у пуном износу, а у колико прелази износ смањеног дуга брише се.

(5) Хипотекарно обезбеђење у колико не ва (3) члана 4 Уредбе, одбиће се од смањене главнице.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 4 УРЕДБЕ

1

Плаћена или укапиталисана камата

Аушенично тумачење става 1 члана 4 Уредбе

(Сл. нов. од 17-IV-1937)

„Под плаћеном каматом у смислу ст. 1 чл. 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких ду-

гова подразумева се како камата која је у готову плаћена тако исто и камата која је укапиталисана на основу уговора”.

2

Обрачунавање камате до 22-XI-1933

I. Обрачун камате, по дуговима утуженим пре 20 априла 1932 г. врши се на следећи начин:

а) ако је поступак по тужби обустављен по захтеву веровника камата се рачуна од дана заостатка до 20 априла 1932 год., и то уговорена а највише до 12%, а од 20 априла 1932 год., па до 22 новембра 1933 год., највише уговорених до 10% годишње, урачунавајући у ове проценте и сва споредна плаћања;

б) ако је тужба подигнута пре 20 априла 1932 год., а пресуда донета такође пре тога рока, камата се рачуна по пресуди до 20 априла 1932 год., а највише до 12% а од 20 априла 1932 год., до 22 новембра 1933 год., 6% годишње, осим ако је поравнањем или каквим другим основом утврђена жа камата;

в) ако је тужба подигнута пре 20 априла 1932 год., а поступак завршен после тога рока, камата се рачуна на следећи начин:

1.) ако је поступак завршен пресудом, онда се камата рачуна по пресуди од дана заостатка до 20 априла 1932 год., а највише до 12%, а од 20 априла 1932 год., до 22 новембра 1933 год., највише до 6% годишње, урачунавајући у ове проценте и сва споредна плаћања, осим ако је поравнањем или каквим другим основом утврђена нижа камата;

2.) ако је поступак обустављен после 20 априла 1932 год., одустајањем од тужбе без тражења икаквих

парничних трошкова, онда се до 20 априла 1932 год. рачуна уговорена камата, а највише до 12%, а од 20 априла 1932 год., до 22 новембра 1933 год., највише уговорених до 10% годишње, урачунавајући у ове проценте и сва споредна плаћања.

II. По утуженим дуговима после 20 априла 1932 год., (узимајући у обзир 20 децембар 1932 год., као дан прве капитализације), камата се обрачунава:

а) ако је поступак по тужби обустављен (после 20 априла 1932 год.), одустајањем веровника од тужбе без тражења икаквих парничних трошкова, онда се камата рачуна од заостатка до 20 априла 1932 год. највише до 12%, од 22 априла 1932 год. до 22 новембра 1933 год., уговорених највише до 10% годишње, урачунавајући у ове проценте и сва споредна плаћања;

б) ако је поступак завршен пресудом камата се рачуна по пресуди а највише до 12% од дана заостатка до 20 априла 1932 год., од 20 априла 1932 год. до дана тужбе уговорена а највише до 10%, а од дана тужбе до 22 новембра 1933 год., рачуна се 6% годишње, осим ако је поравнањем или каквим другим основом утврђена нижа камата;

в) ако поступак по тужби још није завршен камата се рачуна као и у претходном ставу под б).

Под даном завршетка судског поступка разуме се: 1) дан доношења пресуде, 2) дан доношења одлуке о одустанку од тужбе и 3) дан поравнања.

3

Уговорена камата

Ненаплаћена и незастарела камата рачуна се до 20-IV-1932 по уговору, а највише 12%; до 22-XI

1933 године такође по уговору, а највише 10%, но под условом да потраживање није тужено, али у том случају мора постојати уговор у коме је уговорена камата 10%. Ако је подигнута тужба камата се рачуна за то време 6%.

4

О застарелости камате

Као рок прекида застарелости узима се 20 априла 1932 године. Значи, да веровник може главници дуга прирачунати највише неплаћену камату за три године то јест камату од 20 априла 1929 године, ако дужник још пре тога рока није био тужен, па том тужбом извршен прекид застарелости. Код задруга долази у обзир само камата од 20 децембра 1929 године, јер су задруге до 20 децембра 1932 године биле изузете од прописа заштитног законодавства.

5

Камата на зајмозе Савеза земљор. задруга

На зајмове Главног савеза српских земљорадничких задруга, а за периоде за које заштитно законодавство није важило за задруге, камате и рокови укапиталисавања имали би се рачунати по општем праву тј. уговору односно закону, пошто овај Савез није имао свој отплатни план по коме би се иначе рачунала камата и рокови за укапиталисање.

6

Плаћена камата за после 1-XI-1936

У случају да је дужник регулисао камату пре 26-IX-1936 год., и камату за извршен рок времена

после тога датума, има се узети, да овај износ камате за време од 1-XI-1936 па до дана докле је камата плаћена има служити као аконтација првог дужниковог ануитета, а тај износ има се одбити од потраживања установе по текућем рачуну.

7

Накнада трошкова

Аушенично шумачење одредбе члана 4 става 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова (Сл. нов. бр. 13-III- од 20-I-1937 и § 103 тач. 2) финан. закона за 1937/38).

„Дужник није дужан накнадити веровнику трошкове поступка по Закону о извршењу и обезбеђењу, Стечајном закону и Закону о принудном поравнању ван стечаја, настале по земљорадничким дуговима у времену од 20 априла 1932 године до 25 септембра 1936 године, као ни парничне трошкове по таквим дуговима настале у том времену, осим оних из следећа два става.

Дужник је дужан накнадити веровнику правоснажно досуђене судске трошкове по парницама о постојању, висини или природи земљорадничког дуга, настале у времену од 20 априла 1932 године до 25 септембра 1936 године. Износ тих трошкова прирачунаће се главници. Ако земљорадник својим поступком није дао повода тужби и ако је одмах на првом рочишту признао тужбени захтев, он није дужан накнадити веровнику трошкове поменутих парница.

Дужник је такође дужан накнадити веровнику издатке за таксе за извршене протесте и регистрације земљорадничких меница, на-

стале у времену од 20 априла 1932 године до дана ступања на снагу Правилника за извршење Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. Износ тих издатака прирачунаће се главници.

По захтеву једне или друге стране одлуку о горе изложеним питањима доноси срески суд по ванпарничном поступку, с тим да у том погледу важе одредбе члана 54 последње две реченице Уредбе”.

8

Трошкови до 20-IV-1932

Признају се судски трошкови настали до 20-IV 1932 године највише до износа досуђеног извршном судском одлуком. Ако су досуђени уједно и они који су учињени после 20-IV-1932, њих треба издвојити, а обрачунати само оне од пре 20-IV-1932 године.

9

Трошкови настали приговором дужника

Трошкови који су досуђени веровнику због неумесног приговора дужника на решења односно на платни налог, признају се у целости, без обзира на време када су учињени.

10

Таксе за хипотеку

Таксе за хипотеку признају се без обзира на време кад је она стављена само ако је стављена на основу уговора са дужником. Ако је хипотека стављена после 20-IV-1932 године и то на основу пресуде, онда се та такса не признаје, јер се не признају

ни парнични трошкови који су учињени после тога времена.

11

Трошкови протеста и регистрације

Признају се повериоцу таксе за протесте и регистрације извршене до 31 октобра 1936 године. Висина трошкова протеста одређује се према оригиналном протесном акту, а ако се овај не може прибавити, а из исправа се види да је меница протестирана, онда се трошкови обрачунавају:

- 1) по Т. бр. 1 Закона о таксама за таксу на молбу 5 динара,
- 2) по Т. бр. 60 Зак. о судским таксама

до 500 динара	5 динара
преко 500—1000 динара	10 динара
преко 1000—10.000 динара	20 динара
преко 10.000—50.000 динара	30 динара
преко 50.000 динара	50 динара

Код меница на којима је трасант ставио напомену „без протеста” или „без трошкова”, неће се повериоцу признати никакви протесни трошкови. Ако је ималац протестирао такву меницу, трошак ће сам сносити по § 45 Меничног закона. Трошкови регистрације признају се према судској потврди, а највише до 7 динара (5 динара такса за пријаву и 2 динара такса за прилог — Уредба о продужењу рокова за угужење меница земљорадника, од 18-V-1933). У погледу трошкова регистрације не важи напомена „без трошкова”, пошто је ималац дужан био да меницу пријави.

12

Опомене и нотификације код протеста

Признају се трошкови опомене и нотификације код протеста, уколико су учињени према првом и последњем јемцу (§ 44 Меничног закона). Постојање и висина ових трошкова утврђује се поштанским рецписима. Ови трошкови се признају и у случају кад на меници стоји напомена „без трошкова”, пошто је ималац дужан извршити нотификацију из § 44 Меничног закона.

13

Поштарина

1) Трошкови поштарине за слање обрачуна дужницима по извршеној капитализацији од 23-XI-1933 године, признају се установама, пошто се има сматрати да су према постојећем узусу установе биле дужне послати дужницима овај обрачун.

2) Трошкови поштарине за слање преписа обрачуна дужницима у смислу ст. 1 чл. 20 Правилника за извршење Уредбе, такође се признају установама у колико су их учиниле.

3) Трошкови поштарине за опомену дужника на плаћање првог анuitета Привилегованој аграрној банци у смислу чл. 32 Правилник за извршење Уредбе, признају се установама само уколико докажу да су их стварно учиниле.

Члан 5

(¹) Земљорадник чији посед прелази површину од 50 хектара и породичне задруге чи-

ји посед прелази површину од 100 хектара зиратне (обрадиве) земље, без обзира на висину укупног задужења преко 500.000 динара према ст. (4) чл. 3, исплатиће свој дуг на следећи начин: укупна сума дуга обрачуната по чл. 4 али без икаква смањења, поделиће се на укупан број хектара обрадиве (зиратне) земље и онај део дуга који отпада на 50 односно 100 хектара, исплатиће дужник ако дуг по једном хектару износи више од 3000 динара у року од 15 година, а ако дуг износи од 500 до 3000 динара по хектару, у року од 10 година, са 4.5% камате почев од дана ступања на снагу Уредбе у једнаким годишњим оброцима од којих први доспева 15 новембра 1936 године; за дуг који отпада на преостали део поседа (преко 50 односно 100 хектара) као и за дуг који је мањи од 500 динара по хектару на укупном поседу не важе прописи овога члана.

(2) Министар пољопривреде у споразуму с министром трговине и индустрије прописиће Правилником на који ће се начин одређивати које ће се честице урачунати у површину од 50 односно 100 хектара.

(3) Потраживања из ст. (1) овога члана неће преузимати Привилегована аграрна банка (чл. 7).

Правилник уз став (1) члана 5 Уредбе

Чл. 18 — (1) За површину од 50 односно 100 хектара из става (1) члана 5 Уредбе ва-

же сви општи прописи Уредбе у колико овим ставом нису изрично измењени.

(2) Спорове по члану 5 Уредбе решавају срески судови по ванпарничном поступку, сходно двома последњим реченицама члана 54 Уредбе.

Отплатни план А по члану 5 Уредбе

(случај 15 година)

Дуг по члану 5 од Динара 100.— на дан 15 новембра 1936 — амортизује се, почев од 15 новембра 1936, са 4½% камате, исплатом 15 годишњих анuitета од Динара 9,02 по следећем амортизационом плану:

Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
—	—	—	100.—
15-XI-1936	4,28	4,74	95,26
15-XI-1937	4,06	4,96	90,30
15-XI-1938	3,83	5,19	85,11
15-XI-1939	3,58	5,44	79,67
15-XI-1940	3,33	5,69	73,98
15-XI-1941	3,06	5,96	68,02
15-XI-1942	2,78	6,24	61,78
15-XI-1943	2,48	6,54	55,24
15-XI-1944	2,18	6,84	48,40
15-XI-1945	1,85	7,17	41,23
15-XI-1946	1,52	7,50	33,73
15-XI-1947	1,16	7,86	25,87
15-XI-1948	0,79	8,23	17,64
15-XI-1949	0,40	8,62	9,02
15-XI-1950	—	9,02	—

Отплатни план Б по члану 5 Уредбе (случај 10 година)

Дуг по члану 5 од дин. 100.— на дан 15 новембра 1936 амортизује се почев од 15 новембра 1936, са $4\frac{1}{2}\%$ камате, исплатом 10 годишњих ануитета од дин. 12,19, по следећем амортизационом плану:

Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
—	—	—	100.—
15-XI-1936	4,13	8,06	91,94
15-XI-1937	3,75	8,44	83,50
15-XI-1938	3,35	8,84	74,66
15-XI-1939	2,94	9,25	65,41
15-XI-1940	2,50	9,69	55,72
15-XI-1941	2,05	10,14	45,58
15-XI-1942	1,57	10,62	34,96
15-XI-1943	1,07	11,12	23,84
15-XI-1944	0,54	11,65	12,19
15-XI-1945	—	12,19	—

Правилник

о начину одређивања честица (парцела) које ће се рачунати у површину од 50 односно 100 хектара

(Сл. нов. бр. 252-LXIII, од 31-X-1936)

(уз члан 5 Уредбе)

Чл. 1 — ⁽¹⁾ Дужник-земљорадник односно породична задруга који имају преко 50 односно преко 100 хектара зиратне (обради-

ве) земље, могу се са својим веровницима споразумети о одређивању површине од 50 односно 100 хектара. У томе случају они ће о томе начинити уговор.

⁽²⁾ Ако не дође до споразума странака у смислу ст. ⁽¹⁾ дужник ће од своје надлежне општинске власти затражити да спроведе поступак по чл. 5 Уредбе и овом Правилнику.

⁽³⁾ Молитељ ће својој молби приложити преписе катастарских поседовних листова за цео свој посед као и списак свих својих веровника са ознаком висине појединих дугова.

Чл. 2 — ⁽¹⁾ На основу примљене молбе одредиће се комисија од три члана од којих двојицу одређује општинска власт, а трећег општа управна власт првог степена по захтеву поменуте општинске власти, као претседника комисије.

⁽²⁾ Чланови комисије полажу заклетву на начин који важи за општинске проценитеље.

⁽³⁾ Молитељ је дужан дати комисији подвозно средство где је то потребно и члановима комисије платити дневницу која је уобичајена у дотичном месту, а чију висину утврђује општинска управа (градско поглаварство).

⁽⁴⁾ Општинска власт одредиће дан почетка рада комисије и о томе известити дужника и веровнике с тим да могу присуствовати раду комисије.

Чл. 3 — У површину од 50 односно 100 хектара одредиће се пре свега земљиште под кућом у којој дужник станује са окућницом

(двориштем) и потребним околним пољопривредним зградама; од осталог земљишта одредиће се у површину од 50 односно 100 хектара првенствено она обрадива (зиратна) земљишта која се налазе у непосредној близини куће, а у колико таквог земљишта нема довољно за намирење 50 односно 100 хектара, додаће се оној површини удаљеније честице (парцеле) или делови честица (парцела) појединих култура по катастру и то водећи рачуна о сразмери култура преосталог земљишта од кога се има употпунити недостатак површине до 50 односно 100 хектара.

Чл. 4 — (1) О своме раду комисија ће сачинити записник у коме ће назначити све површине земљишта са ознаком њиховог парцелног броја, површине и културе а нарочито оних честица на којима је кућа за становање и оних на којима се налазе пољопривредне зграде.

(2) Комисија одлучује већином гласова а у колико се не постигне сагласност у записник ће се унети и одвојена мишљења.

(3) Записник потписују сва три члана комисије.

(4) Комисија врши поменуто одређивање површине и на подручју других општина, ако молитељ има земљишта и на њиховом подручју.

Чл. 5 — Комисија ће записник предати општинској управи (градском поглаварству), а ова ће на основу записника комисије издати

молитељу и његовим веровницима уверење о том, које су честице односно делови честица молитељевог поседа одређени у површину од 50 односно 100 хектара.

Чл. 6 — Ако заинтересована странка вероватним учини да је комисија при одређивању поменуте површине поступила противно одредбама овог Правилника, општа управна власт првог степена провешће, на захтев и трошак дотичне странке, ново одређивање поменуте површине по прописима овог Правилника и Закона о општем управном поступку. Против одлуке опште управне власти првог степена заинтересована странка има право жалбе на банску управу чија је одлука коначна. Против одлуке банске управе нема места тужби на управни суд.

Чл. 7 — Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 5 УРЕДБЕ

Дужници који ће се користити чл. 5 Уредбе

(§ 24 тач. 5, а) Финансијског закона за 1937/38).

Дужници из чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, имају у року од два месеца, од дана скупљања на снагу овог закона, препорученим писмом обавестићи своје веровнике да ће се користити олакшицама из чл. 5 и у истом року изјавити одређивање површине у смислу Правилника о начину одређи-

¹⁾ Овај Правилник издат је под потписом министра пољопривреде 30-X-1936, 79106/V.

вања чесица (парцела) које ће се рачунаи у површини ол 50 односно 100 хектара. У проиивном губе право да се користи олакшицама из чл. 5 Уредбе.

ГЛАВА II

Члан 6

Своје дугове осигуравајућим заводима, у-
становима радничког и намештеничког осигу-
рања, установама које рукују пупилним нов-
цем (благајнама сирочадских столова, сиро-
тињским и старатељским повереништвима,
градским и општинским сирочадским благајна-
ма и сл.), црквеним фондовима, културним,
хуманим и просветним установама, пошто се
утврди њихово стање на дан ступања на снагу
Уредбе, а према чл. 4 но без икаква сма-
њења, дужни земљорадници исплатиће по от-
платном плану а у року од 12 година са 3%
камате годишње. Први ануитет се има поло-
жити до 15 новембра 1936 године, а остали
ануитети се полажу сваке наредне године нај-
даље до 15 новембра.

Отплатни план

Главница од дин. 100 на дан 15 новем-
бра 1936 године плаћа се кроз 12 година са
3% почев од 15 новембра 1936 године по
следећем амортизационом плану:

Број исте- клих година почев од 15-XI-1936.	Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
0	15-XI-1936	3.—	—	100.—
1	15-XI-1937	2,79	7,01	92,99
2	15-XI-1938	2,58	7,22	85,77
3	15-XI-1939	2,35	7,45	78,32
4	15-XI-1940	2,12	7,68	70,64
5	15-XI-1941	1,88	7,92	62,72
6	15-XI-1942	1,64	8,16	54,56
7	15-XI-1943	1,38	8,42	46,14
8	15-XI-1944	1,12	8,68	37,46
9	15-XI-1945	0,86	8,94	28,52
10	15-XI-1946	0,58	9,22	19,30
11	15-XI-1947	0,30	9,50	9,80
12	15-XI-1948	—	9,80	—

За део дуга испод 100 динара плаћа се
ануитет у сразмерној висини.

Правилник уз члан 6 Уредбе

Чл. 19 — (1) Сви општи прописи Уредбе
односе се и на дугове по члану 6 Уредбе у
колико тај члан друкчије не одређује.

(2) Да ли се веровник има сматрати у-
становом из члана 6 Уредбе утврдиће на за-
хтев заинтересованих лица срески суд по ван-
парничном поступку; незадовољна страна има
право жалбе окружном суду у смислу послед-
ње две реченице члана 54 Уредбе.

(3) Речи „без икаква смањења” у члану 6
Уредбе значе да се само главница неће сма-
њити.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 6 УРЕДБЕ

1

Прекид застарелости меница

У случају кад би меница земљорадника, првобитна или пролонгирана, имала да застари, било према главном дужнику, било према регресним дужницима, застарелост остаје прекинута (чл. 79 Меничног закона) ако је потраживање већ пријављено надлежном суду у смислу чл. 1 Уредбе о продужењу рокова за утужење меница од 18 маја 1933 године, односно прекида се, ако потраживање буде пријављено и утужено до 15 новембра 1948 године.¹⁾

2

Паб не преузима дугове из чл. 6 Уредбе

Привилегована аграрна банка не преузима потраживања установа из чл. 6 Уредбе. Дужници тих установа плаћају дуг њима непосредно.

3

Фондови привредних предузећа

Пензиони фондови чиновника и радника привредних предузећа, који имају самосталне управе, спадају у установе из чл. 6 Уредбе.

ГЛАВА III

Члан 7

(¹⁾ Исплату дугова обухваћеним Уредбом према новчаним заводима, кредитним задруга-

¹⁾ Види Уредбу о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница уз чл. 8 Уредбе о л. з. д.

ма свих облика и оним задругама које су по својим правилима могле давати новчане кредите земљорадницима-задругарима, изузев набављачких односно потрошачких задруга свих облика; потом исплату дугова њиховим савезима али само за дугове земљорадника а не задруга и котарским припомоћним закладама, преузима Привилегована аграрна банка која се овлашћује да за рачун државе, а према одредбама Уредбе регулише ове обавезе и да врши наплату потраживања по њима. У случају сумње да ли је једна установа новчани завод односно која од поменутих задруга одлучиће министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде у споразуму с министром финансија.

(²) Све установе дужне су предати Привилегованој аграрној банци у року од 3 месеца по нарочитом списку све веровничке исправе¹⁾ по овим дуговима, заједно са исправама о спроведеним обезбеђењима, супер-гаранцијама, полисама осигурања, протестима, и свим осталим писменима безаним за доказивање и остварење горњих тражбина, као и све податке о непокретностима обвезаних лица. Наведене установе предаће Привилегованој аграрној банци посебан списак по билансу коначно отписаних потраживања. Том предајом преносе се сва права по таквим потраживањима на Привилеговану аграрну банку, која по истима стиче сва веровничка права и остала права и тиме

¹⁾ Видети тач. 2 § 24 Фин. зак. за 1937/8 у објашњењима уз чл. 9 Уредбе.

постаје власник свих заложних права (укњижаба, предбележаба, хипотека и прибележака) досадашњих веровника с истим редом првенства без предузимања макакве посебне радње.

(³) Задруге ће у року од три месеца ове исправе поднети преко својих ревизиских савеза, уколико су учлањене у тим савезима.

(⁴) Привилегована аграрна банка је овлашћена да преко својих органа врши преглед књига и докумената код установа из ст. (¹) овога члана и утврђује веродостојност учињених пријава.

Правилник уз став (²) члан 7 Уредбе

Чл. 20 — (¹) Рок од три месеца по ставу (²) члана 7 Уредбе почиње тећи од дана ступања на снагу овог Правилника. Установе из става (¹) члана 7 Уредбе поднеће у том року Привилегованој аграрној банци списак свих дужника с обрачунима и нужним подацима, а банка ће им на њихово тражење дати потребан рок за надопуну података по већ примљеном списку. Препис ових обрачуна доставиће установе из става (¹) члана 7 Уредбе и дужницима.

(²) Установе из става (¹) члана 7 Уредбе предаће Привилегованој аграрној банци списак оних својих дужника с којима су до сада поступале као са дужницима заштићеним Законом и Уредбом о заштити земљорадника, сем ако се из садржине дужничких исправа, уверења и других података очигледно види

да ти дужници нису земљорадници у смислу Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. Установе из става (¹) члана 7 Уредбе увешће у списак и оне своје дужнике који нису били обухваћени Законом и уредбама о заштити земљорадника, али за које имају податке да испуњавају услове из Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

(³) За све дужнике из овога члана установе из става (¹) члана 7 Уредбе дужне су доставити Привилегованој аграрној банци и уверења по чл. 9 Правилника, односно доказе да је уверење затражено.

(⁴) Установе из става (¹) члана 7 Уредбе могу и по истеку рока од 3 месеца (став (¹) овога члана) послати Привилегованој аграрној банци веровничке исправе о извесном дужнику, ако докажу да им је овај накнадно поднео уверење или судско решење да је земљорадник у смислу Уредбе.

Правилник уз став (²) члана 7 Уредбе

Чл. 21 — (¹) Уз остале податке установе из става (¹) члана 7 Уредбе достављаће Привилегованој аграрној банци бројеве земљишно-књижних уложака с назначењем катастарске (порезне) општине свих обавезних лица (главних дужника и јемаца), а за крајеве где нису уведене земљишне књиге тачан попис свих земљишта које су њихово власништво.

(²) Све власти и надлежства који воде податке о непокретностима дужни су на за-

хтев установа из става ⁽¹⁾ члана 7 Уредбе или Привилеговане аграрне банке издавати им хитно и без наплате таксе потребне податке.

⁽³⁾ Под коначно отписаним потраживањима у смислу става ⁽²⁾ члана 7 Уредбе разумеју се она у целости и делимично отписана потраживања према земљорадницима која се у последњем од стране скупштине одобреном билансу не налазе у активи. У списак ових отписаних потраживања која су обезбеђена хипотеком имају се приложити и све исправе о спроведеним обезбеђењима.

⁽⁴⁾ Привилегована аграрна банка ће ради једнообразности поступка установити обрасце спискова у смислу става ⁽²⁾ члана 7 Уредбе, од који ће по један примерак слати заинтересованим на њихов захтев. Веровници из става ⁽¹⁾ истог члана пријављиваће банци своја потраживања путем оваквих образаца. Банка ће њима давати и сва остала потребна објашњења.

⁽⁵⁾ У међувремену од ступања на снагу Уредбе до предаје спискова с исправама и подацима Привилегованој аграрној банци по ставу ⁽²⁾ члана 7 Уредбе установе из става ⁽¹⁾ истог члана вршиће за рачун Привилеговане аграрне банке све неодложне радње, као и примања и издавања у вези с овим потраживањима. Све примљене суме, дужне су установе из става ⁽¹⁾ члана 7 Уредбе одмах доставити Привилегованој аграрној банци уз обрачун по списку из става ⁽⁴⁾ овог члана Правилника.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 7 УРЕДБЕ

1

Рок за предају исправа

(§ 24 шач. 5 г) Фин. зак. за 1937/38)

Рок за предају исправа из сш. 2 и 3 чл. 7 Уредбе у вези сш. 1 члана 21 Правил. за извр. Ур. продужује се до 1 јуна 1937 године. До тог рока дужници земљорадници могу се споразумевати са поверилачким установама да овима плаће свој дуг, држећи се одредаба сш. (1) чл. 51 Уредбе, с тим да се у ту сврху изузеше исправе од Привилеговане аграрне банке не могу више предавати Привилегованој аграрној банци.

2.

Потраживања која се гасе

Аушанично шумачење чл. 7 сш. 2 и чл. 8 сш. 1 Уредбе (Сл. нов. бр. 116 од 26-V-1937).

„Веровници из ст. 1 чл. 7 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, који своја потраживања, обухваћена Уредбом, не пријаве Привилегованој аграрној банци у одређеном року, губе, у колико се нису споразумели са својим дужницима у смислу сл. г) тач. 5 § 24 Финансијског закона за 1937/8 годину, право на наплату тих потраживања од својих бивших дужника”.¹⁾

3.

Цедиране тражбине

Кад је поверилац земљорадника, приватно лице, цедирао тражбину новчаном заводу, дужници зем-

¹⁾ Привилегована аграрна банка прима од установа пријаве о дугу и после одређеног рока за предају, али при пријему констатује дан предаје.

љорадници уживају олакшице из главе VI Уредбе, пошто је веровник, који је непосредно кредитирао земљорадника, приватно лице. Исправе о дугу које се налазе код новчаног завода неће се предавати Привилегованој аграрној банци него се имају заменити у смислу Правилника о замени дужничких исправа новим облигацијама. Што се тиче покрића потраживања новчаног завода, и питања, ко ће извршити замену дужничких исправа, решиће споразумно установа, поверилац по цесији и веровник који је непосредно кредитирао земљорадника.

4.

Тражбине комитената

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе неће предавати Привилегованој аграрној банци потраживања која је наплаћивала за рачун комитената. Таква потраживања треба наплатити по прописима главе VI Уредбе, пошто су прави веровници приватна лица, а установа је само њихов пуномоћник.

5.

Жиранти који су исплатом менице постали веровници

Дуг по меници земљорадника, који је установа код које је ова меница била реесконтована наплатила од жираната земљорадника и на њих пренела ову меницу, сматра се овим угашен. Жиранти који су овим преносом постали веровници могу тражити наплату од првобитних главних дужника земљорадника по глави VI Уредбе.

6.

Пребијање улога за дуг код задруге

Задруге не могу вршити пребијање чланских улога задругара за отплату дуга пошто су поверилачко дужнички односи између њих и њихових дужника прекинути Уредбом на дан њеног обнародовања.

7.

Активна легитимација Паба

Привилегована аграрна банка је стекла право активне легитимације у споровима по дуговима земљорадника које је предузела од установа предајом од стране установа основних исправа о дугу.

8.

Спорни дугови

Сви оспорени дугови и потраживања узеће се у даљи поступак по Уредби тек пошто се поведени спор оконча — чл. 46 Правилника за извршење Уредбе.

Члан 8

(¹) Земљорадници који су дуговали установама из ст. (¹) чл. 7 престају бити њихови дужници и постају дужници Привилеговане аграрне банке, којој ће те дугове исплаћивати према прописима чл. 28 Уредбе.

(²) Све дужничке исправе оваквих земљорадника а по којима је пропуштено обављање какве правне радње прописане општим правом (Грађанским закоником, Меничним законом итд. — као што су протести, нотификације, замене исправе, подизање тужбе итд.)

Законом о заштити земљорадника или којом од ранијих уредаба услед чега су веровници изгубили нека права, задржаће и даље своју пуну правну обавезност као да пропуштања није ни било и сва првобитно обавезна лица остају у обавези по тим исправама све до потпуне исправе тих дугова.

Правилник уз члан 8 Уредбе

Чл. 22 — (1) Све привилегије које Привилегована аграрна банка има на основу Закона о Привилегованој аграрној банци и свима његовим изменама и допунама, односе се и на све оне њене дужнике који су то постали на основу става (1) члана 8 Уредбе.

(2) Задржавају своју пуну правну обавезност и оне дужничке исправе по којима је пропуштено обављање какве правне радње у међувремену од дана ступања Уредбе на снагу па до њихове предаје Привилегованој аграрној банци.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 8 УРЕДБЕ

1

Уредба

о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница

(Сл. нов. бр. 2 од 2-I-1937)

Чл. 1 — Чл. 1 Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница (Службене новине бр. 111

XXVIII од 15 маја 1934 год.) са доцнијим изменама и допунама мења се и гласи:

„У случају кад би меница земљорадника (глава I, II, III и VI Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова), првобитна или пролонгирана, имала да застари, било према главном меничном дужнику, било према регресним дужницима, застарелост остаје прекинута (чл. 79 Меничног закона) ако је потраживање већ пријављено надлежном суду у смислу чл. 1 Уредбе о продужењу рокова за утужење меница од 18 маја 1933 године, односно се застарелост прекида ако потраживање буде пријављено до краја 1937 године с тим да како у првом тако и у другом случају веровник поднесе тужбу и то код потраживања из главе III и VI Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова до истека 1937 године, а код потраживања из главе II поменуте Уредбе до 15 новембра 1948 године”.

Чл. 2 — Ова Уредба добија обавезну снагу кад се обнародује у Службеним новинама.

2

Застарела потраживања

Привилегована аграрна банка ће начелно примати, неиспуњене менице које су издате на бланкетима бивше Аустро-Угарске Монархије, менице издате на нашим старим бланкетима који гласе на круне и менице које нису издате на меничном бланкету или су прописно таксиране, уколико су оне по општем праву (грађанском, трговачком и меничном закону) на дан 20-IV-1932 биле пуноважне. Одредба ст. 2 чл. 8 Уредбе има се разумети тако да дужничке исправе и даље задржавају пуну правну обавезност.

везност и ако је пропуштено обављање правних радњи, само уколико потраживање по општем праву није застарело, т. ј. да овај пропис не значи оживљавање застарелих потраживања, већ оживљавање права по незастарелим потраживањима.

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе имају предати Привилегованој аграрној банци уз бланко меницу и остале податке који се односе на постанак, модалитете и историјат дуга (изводе из књига, кореспонденцију итд) како би она могла контролисати постанак предате јој обавезе.

3

Обавезе новчаних установа и њихових одбора

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе и чланови њихових одбора, уколико су потписници есконтованих меница, које је преузела Привилегована аграрна банка, остају и даље у обавези све до потпуне исплате тих дугова.

4

Веровничке исправе

Веровничке исправе које је преузела Привилегована аграрна банка задржавају и без замене своју пуну обавезну снагу све до коначне исплате — § 24 тач. 2 Финан. закона за 1937/38.

5

Минимум земљорадничког поседа није заштићен

Аграрна банка има привилегије по чл. 55 Закона о Привилегованој аграрној банци, да може узети у залог, попис и продају и земљорадничку имо-

вину која је заштићена § 471 тач. 4а Грађанског судског поступка за Краљевину Србију, § 256 Грађанског судског поступка за Црну Гору и чл. 27—35 Закона о бившим кметским селиштима и стеченим беглацима од 17 маја 1928 године.

На основу члана 8 Уредбе о увођењу закона о извршењу и обезбеђењу од 9 јула 1930 године — (Сл. нов. бр. 131 од 14-VI-1937), продужена је важност ових прописа у погледу извршења на непокретнинама, све док се не донесе јединствени закон о заштити минимума земљорадничког поседа. Али тиме нису дерогиране привилегије Аграрне банке из чл. 55 Закона о Привилегованој аграрној банци. Према томе она може своја потраживања наплаћивати и из минимума земљорадничког поседа.

Члан 9

(¹) Привилегована аграрна банка ће прегледати да ли предате јој веровничке исправе имају правну вредност и да ли дугови по тим исправама потпадају под прописе Уредбе, а затим ће, пошто учини потребне измене, одобрити обрачуне о висини дугова појединих дужника извршене од стране установе из ст. (¹) чл. 7. Од оног дела потраживања које је утврђено у смислу ст. (¹) чл. 4 одбиће се већ по књигама коначно отписана потраживања уколико нису довољно покривена хипотеком и тако добивена сума смањиће се за 25%, а овом смањеном износу додаће се потраживање утврђено по ст. (²) чл. 4.

(²) Ако веровничка установа нема дужничких исправа мора предати Привилегованој аграрној банци извод из пословних књига потписан од веровника и дужника и потврду надлежнога суда, да је извод сагласан са књигама. Ако се дужник противи да потпише извод из књига, постојање дуга утврђује суд. Ако Привилегована аграрна банка оспори ваљаност или исправност предатих дужничких исправа, или одбије пријем потраживања због манљивости, суд ће на предлог или тужбу веровника одлучити о постојању, висини и природи дуга.

Правилник уз члан 9 Уредбе

Чл. 23 — (¹) По књигама коначно отписана потраживања у колико су обезбеђена хипотеком Привилегована аграрна банка ће у смислу Уредбе одобрити установама из става (¹) члана 7 Уредбе.

(²) Вредност хипотекарног покрића коначно отписаних потраживања утврђује се по одредбама Правилника предвиђеног у ставу (³) члана 24 Уредбе.

(³) Постојање дуга у смислу друге реченице става (²) члана 9 Уредбе утврђује суд по чл. 54 Уредбе у ванпарничном поступку. Ако се ради о утврђивању дуга по последњој реченици истог става, одлуку о постојању, висини и природи дуга доноси надлежни суд по Грађанском парничном поступку.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 9 УРЕДБЕ

1

Веровничке исправе

(§ 24 шач. 2 Фин. закона за 1927/38).

Веровничке исправе које је преузела Привилегована аграрна банка у смислу става (2) чл. 7 Уредбе задржавају и без замене своју пуну обавезну снагу према свима обавезним лицима све до коначне исплате тих дугова по прописима Уредбе.

2

Поступак за процену имања

Поступак за утврђивање вредности хипотекарног покрића коначно отписаних потраживања, дужан је суд повести и на захтев установа из ст. 1 чл. 7 Уредбе, пошто су оне заинтересована лица. Правилник о начину процене вредности земљишта и остале имовине дужника-земљорадника, предвиђен је и за утврђивање вредности хипотекарног покрића коначно отписаних потраживања (чл. 24 ст. 3 Уредбе у вези чл. 23 ст. 2 Правилника за извршење Ур.), те се с тога има узети да и поред прописа ст. 1 чл. 1 Правилника о начину процене вредности земљишта и о и.д.з., који не помиње установе повериоца, ове имају право као заинтересована лица покренути поступак за процену имања.

Члан 10

(¹) Смањења од 25% извршена у смислу предњег члана дужне су установе из ст. (¹) чл. 7 покрити искључиво на терет вредности својих стварних резерви и на терет 50% вредно-

сти свога капитала — уплаћених и дугованих удела, прирачунавајући извршене отписе од 20 априла 1932 године до ступања на снагу Уредбе, а изузимајући санацијом новоуплаћени капитал после 20 априла 1932 године.

(²) Уколико се озим вредностима не би могло покрити извршено смањење од 25%, непокривену разлику покриће држава на тај начин што ће овим установама за износ те разлике издати обвезнице према ст. (²) чл. 11.

(³) Надзор над утврђивањем ове разлике до 25% вршиће се по Правилнику који ће прописати споразумно министар финансија, министар трговине и индустрије и министар пољопривреде.

ПРАВИЛНИК

о надзору над утврђивањем разлике која се по ст. (³) чл. 10 уредбе покрива државним обвезницама

(Сл. нов. бр. 252-LXIII, од 31-X-1936)

Уз члан 10 Уредбе

Чл. 1 — (¹) У циљу утврђивања разлике треба претходно установити:

а) износ смањења (25%) у смислу ст. (¹) чл. 9 Уредбе;

б) стање стварних резерви и капитала на дан 26 септембра 1936;

в) износ извршених отписа капитала од 20 априла 1932 до 26 септембра 1936.

(²) Под стварним резервама имају се разумети све резерве које стоје установама из ст. (¹) чл. 7 Уредбе на слободно располагање, па и латентне резерве. У колико би код за друга део опште резерве претстављао специјалну резерву за покриће губитака тачно означених врсти, (на пример за санације) одлучиваће у таквим случајевима министар финансија.

Чл 2 — (¹) Стању стварних резерви и капитала на дан 26 септембра 1936 године прирачунавају се отписи капитала у колико су извршени за време од 20 априла 1932 године до 26 септембра 1936 године. Од овако реконструисаног капитала одбијају се уплате капитала извршене у циљу санације у смислу Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника односно Уредбе о заштити земљорадничких кредитних задруга и њихових савеза.

(²) У колико смањење по ст. (¹) чл. 9 Уредбе премашује износ стварних резерви и половине реконструисаног капитала утврђен у смислу предњег става, тај вишак претставља разлику коју по ст. (²) чл. 10 Уредбе држава покрива обвезницама.

(³) Ако је код установе из ст. (¹) чл. 7 Уредбе, која на дан ступања Уредбе на снагу није имала стварних резерви, а која је после 20 априла 1932 године извршила смањење капитала отписом у смислу ст. (¹) овог члана преостали капитал на дан 26 септембра 1936 године већи од половине реконструисаног ка-

питала, вишак ће се употребити за покриће 25% смањења, с тим да држава покрије обвезницама остатак смањења; ако је тај преостали капитал мањи од половине реконструисаног, он остаје недирнут, а цело 25% смањење ће држава покрити обвезницама. У колико је пак установа имала стварних резерви на дан ступања Уредбе на снагу, имају се прво те резерве употребити за покриће смањења од 25%.

(⁴) Код земљорадничких задруга и њихових Савеза половина износа капитала-удела који се употребљава за отпис 25% земљорадничких дугова првенствено ће се покрити уделима и другим потраживањима оних дужника земљорадника чија су дуговања предана Привилегованој аграрној банци, а тек уколико ти удели нису довољни за покриће отписа, употребиће се удели осталих задругара.

Чл. 3 — (¹) Надзор над утврђивањем разлике у смислу предњих чланова врши министар финансија.

а) код земљорадничких кредитних задруга и њихових Савеза у споразуму са министром пољопривреде;

б) код осталих установа из ст. (¹) чл. 7 Уредбе у споразуму са министром трговине и индустрије.

(²) Установе из ст. (¹) чл. 7 Уредбе извршиће саме претходни обрачун у смислу чл. 1 и 2 овог Правилника и саставити тачан извод рачуна капитала и стварних резерви. Обрачунае и изводе оверене од управног одбора

(равнатељства) доставиће поменуте установе министру пољопривреде односно министру трговине и индустрије. Уз обрачун и извод поднеће свака установа и изјаву, на који ће начин провести отпис односно изравнање износа смањења од 25% у смислу ст. (¹) чл. 9 Уредбе, који се има покрити на терет вредности резерви и 50% вредности капитала.

(³) Утврђени износ установе из ст. (¹) чл. 7 Уредбе отписаће у билансу на терет рачуна стварних резерви, а у колико ове недостају, на терет рачуна капитала. Но поменуте установе могу тај износ и у целости или делимично водити у активи на посебном рачуну, под називом „рачун разлике на потраживања од земљорадника”, с тим да га имају отписати најдаље за 14 година, рачунајући од дана коначног утврђења разлике у смислу ст. (⁵) овог члана. Годишњи отпис не може бити мањи од $\frac{1}{14}$ почетног укупног износа разлике, а извршиће се првенствено на терет опорезованог добитка; уколико овог нема или недостаје, извршиће се отпис на терет резерви, а ако ни њих нема исказаће се у билансу као губитак.

(⁴) Министар пољопривреде односно министар трговине и индустрије испитаће достављени обрачун и упутити га са својим мишљењем министру финансија, који ће с њима у споразуму утврдити разлику из става (²) чл. 10 Уредбе. У случају потребе министар финансија може преко својих органа проверавати тачност навода поднетих обрачуна.

(5) О износу коначно утврђене разлике известиће министар финансија министра пољопривреде односно министра трговине и индустрије као и Привилеговану аграрну банку, којој ће издати налог да за утврђену разлику изда обвезнице за рачун државе.

Чл. 4 — Ради контроле провођења отписа односно изравнања износа смањења у смислу ст. (2) и (3) чл. 3 овог Правилника, свака ће установа уз годишњи биланс поднети министру пољопривреде односно министру трговине и индустрије тачан извод из оних рачуна (рачун „разлике“, рачун резерве, рачун капитала), преко којих односно на којима је вршен отпис или изравнање. Ако се отпис проведе одједном, доставиће се такав извод за ону годину, у којој је отпис извршен, а у случају постепеног изравнања за сваку годину све до потпуног изравнања износа смањења.

Чл. 5 — Овај Правилник добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 10 УРЕДБЕ

1

Отписи код задруга

Отписи које има да изврше задруге у смислу чл. 10 ст. 1 Уредбе и чл. 2 ст. 4 Правилника о над-

¹⁾ Овај Правилник издат је под потписом министра трговине и индустрије и министра пољопривреде 31-X-1936, бр. 52000/VIII

зору над утврђивањем разлике која се по ст. 3 чл. 10 Уредбе покрива државним обвезницама, имају се извршити овим редом: 1) све стварне резерве задруге; 2) половина удела и сва друга потраживања према задрузи оних њених дужника, чије је дугове предала Привилегованој аграрној банци, и 3) удели осталих задругара.

За отписивање у смислу ст. 1 чл. 10 Уредбе долазе у обзир сви члански удели који су уписани до дана ступања на снагу Уредбе.

2

Покриће смањења од 25%

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе могу отписати из својих резервних фондова попуст, који буду дале дужницима на основу споразума по § 24 тач. 5 сл. г Финансијског закона, али тек пошто се претходно покрију смањења од 25% у смислу ст. 1 чл. 10 Уредбе.

Члан 11

(1) Привилегована аграрна банка ће, у смислу чл. 9, установама из ст. (1) чл. 7 одобрити на текућем рачуну 50% дела потраживања обрачунатог по ст. (1) чл. 4, и цео износ дела потраживања из ст. (2) истог члана.

(2) За остатак у висини од 25% од укупног несмањеног потраживања у смислу чл. 9, држава ће тим установама дати обвезнице које ће за њен рачун издати Привилегована аграрна банка. Ове обвезнице носиће 3% камате годишње с амортизационим роком од 20 година у једнаким годишњим оброцима. Садржину,

облик и начин исплате — амортизације обвезница прописиће министар финансија Правилником.

(³) Новчане установе из ст. (¹) чл. 7 могу у својим књигама своја потраживања по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке као и обвезнице из овога члана билансирати по номиналним износима.

Правилник уз члан 11 Уредбе

Чл. 24 — (¹) „50% дела потраживања” из става (¹) члана 11 Уредбе односи се на несмањену главницу из става (¹) члана 4 Уредбе.

(²) „Остатак у висини од 25%” из става (²) члана 11 Уредбе односи се само на износ дуга утврђен ставом (¹) чланом 4 Уредбе.

Правилник

о издавању и ануитетској служби: „3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова”

(Сл. нов. бр. 131 од 14-VI-1937)

Уз члан 11 Уредбе

Чл. 1 — Држава издаје обвезнице које носе назив „3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова”. Овим обвезницама исплаћиваће се непокривена разлика до 25% из ст. (²) чл. 10 и остатак у висини од 25% из ст. (²) чл. 11 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, увећани са 1%.

Разломци испод 100 динара исплаћиваће се у готову ако су испод 50 динара или

једном обвезницом од 100 динара ако су изнад 50 дин.

Чл. 2 — „3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова” гласи на доносиоца, има плашт и купонски табак са 20 купона.

Ове обвезнице биће издане у комадима од по 100, 500, 1.000, 5.000 и 10.000 номиналних динара. За сваки од набројаних апоена нумерација ће почети од броја 1.

Дан издавања је 1 март 1937.

Обвезнице ће носити утиснуте потписе министра финансија и начелника Одељења државних дугова и државног кредита.

Чл. 3 — Обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова носи три од сто декурзивног интереса почев од 1 марта 1937.

Исплата интереса врши се на основу поднесених купона почев од 1 марта 1938, када доспева први купон.

Чл. 4 — Дуг по 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова има се амортизовати у року од 20 година. Прва отплата дуга извршиће се 1 марта 1938 а последња 1 марта 1957. године.

Амортизација се врши било по номинали годишњим извлачењем, било слободним откупом.

Обвезнице које су припале држави од пропалих кауција служиће за увећану амортизацију и достављаће се непосредно Одељењу државних дугова и државног кредита. Обвез-

нице које држава прими приликом наплате пореских заостатака и неплаћене допунске таксе у смислу чл. 19 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова имају се употребити за амортизацију у смислу одредаба у амортизационим плановима.

Кад се амортизација буде вршила путем извлачења, она ће се обавити у Одељењу државних дугова и државног кредита 2 месеца пре рока доспелости купона. У том случају извлачиће се чауре које садрже 100 бројева од по 100 или 20 бројева од по 500 или 10 бројева од по 1.000.—, или 2 броја од по 5.000.— или 1 број од 10.000 динара.

Извучене обвезнице исплаћиваће се по номиналној вредности почев од 1 марта који следује по извлачењу.

Интерес по амортизованим обвезницама путем извлачења престаје тећи од дана када су постале плативе.

Амортизоване обвезнице поднете на наплату морају имати све недоспеле купоне, иначе ће се вредност недоспелих купона одбити приликом наплате.

Док се не утврди дефинитиван износ дуга министар финансија прописиваће најмање 2 месеца пре рока 1 март амортизациони план за односне године. По истеку тога периода, утврдиће се дефинитиван амортизациони план.

Амортизациони планови објављиваће се у „Службеним новинама”.

Чл. 5 — Привилегована аграрна банка вршиће за рачун Одељења државних дугова и

државног кредита ануитетску службу по дугу 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова.

У вези са том службом, Привилегована аграрна банка:

а) примаће од Одељења државних дугова и државног кредита у депо потребне количине 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова и раздаће их корисницима у смислу чл. 10 и 11 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 26 септембра 1936;

б) вршиће замену обвезница ситнијих апоена за крупније и обратно, наплаћујући по 5 динара за сваку нову обвезницу издану у замену за обвезнице поднесене на замену;

в) вршиће исплату доспелих купона у Београду, преко својих филијала, преко Поштанске штедионице и њених филијала као и преко свих пошта у земљи;

г) вршиће исплату амортизованих обвезница.

д) водиће потребне књиге и подносиће Одељењу државних дугова и државних кредита извештаје о стању обвезница у оптицају;

ђ) прикупљаће све исплаћене купоне и обвезнице намењене за амортизацију, с тим да их по привременом поништавању доставља Одељењу државних дугова и државног кредита ради правдања обрачуна и дефинитивног поништавања.

Све остале послове, којима се регулише интересна и амортизациона служба по овим обвезницама, као и поступак са привременим поништавањем ових хартија од вредности, вр-

штиће Привилегована аграрна банка по специјалним одлукама министра финансија донетим на предлог Одељења државних дугова и државног кредита.

Чл. 6 — Ненаплаћени интерес застарева за годину дана од рока доспелости.

Амортизоване обвезнице застаревају за пет година од рока доспелости за наплату.

Износи од застарелих купона и од застарелих амортизованих обвезница као и приход од замене обвезница по чл. 5 став (5) овог Правилника уносе се као ванредни приход у „Фонд за исплату земљорадничких дугова”.

Чл. 7 — Установе из ст. (1) чл. 7 Уредбе могу у својим књигама билансирати по номинали 3% обвезнице које су примиле од државе у смислу ст. (2) чл. 10 и ст. (2) чл. 11 Уредбе.

Чл. 8 — 3% обвезнице за ликвидацију земљорадничких дугова примаће се на благајницама пореских управа и оних општина, којима је поверено књижење и наплата непосредних пореза за отплату пореских заостатака до краја 1932 (§ 28 Закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима од 18 фебруара 1934 и § 49 Закона о буџетским дванаестинама за годину 1935/36 од 29 јула 1935).

Чл. 9 — Ове обвезнице примаће се на благајницама пореских управа и за неплаћене преносне допунске таксе (редовне и казнене) до закључно 1935 године.

Овршни трошкови како на непосредне порезе тако и на преносну допунску таксу не могу се платити овим обвезницама, већ само готовим новцем.

Чл. 10 — 3% обвезнице за ликвидацију земљорадничких дугова примаће се за отплату дугова из чл. 8 и 9 овог Правилника по номиналној вредности.

У колико је дуг мањи од износа обвезница, разлика се неће враћати у готовом новцу.

Чл. 11 — Ближе одредбе о књижењу овако наплаћеног пореза и таксе прописује Одељење пореза у споразуму са Одељењем државног рачуноводства.

Чл. 12 — Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 11 УРЕДБЕ

1

Курс обвезница

3%-тне обвезнице за ликвидацију земљорадничких дугова примаће се на државним касама у номиналном износу за плаћање пореских заостатака до закључно 1932 године и за неплаћене преносне допунске таксе до закључно 1935 године.

¹⁾ Овај правилник издат је под потписом министра финансија 4-VI-1937.

Ове обвезнице се неће котирали на берзи. За то постоји један важан разлог. То је пропис ст. 3 члана 11 Уредбе, по коме се банке овлашћују да обвезнице књиже у билансу по номиналној вредности. Ако би се оне припустиле на берзу, курс би био испод 50%, а то би чинило илузорним поменуто овлашћење за књижење ал пари.

Обвезнице ће примати установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе. Оне их могу отуђивати лако пошто гласе на доносиоца. Али првенствено морају да их уступе својим улагачима на њихов захтев у исплату улога. Питање је, да ли ће њихово уновчавање узети већи обим. Само улагачи банака чије се књижице таксирају испод 40% номиналног износа имају рачуна да приме ове обвезнице (утолико пре што је на њима и камата за 1% већа него по већини уложних књижица). Други начин отуђења врло мало је вероватан, јер у сваком другом случају оне би се могле отуђити само уз врло велики губитак на номиналном износу. То би знатно погоршало биланс дотичне банке и можда би је натерало у ликвидацију. Дакле, врло је вероватно да ће велики број банака да их задржи баш због те могућности књижења ал пари.

Није предвиђено да их Народна банка и државне новчане установе примају у ломбард. Оне то не могу да ураде, јер не знају колики износ да одобре, пошто папир нема берзанског курса. Папир се може примати само као супергаранција.

Према томе, овај ће папир бити на тржишту капитала у врло малим износима и то само на неорганизованом тржишту (међу приватнима), пошто на организовано тржиште (берзу) вероватно неће ни доћи. Приватнима је потребан* за порез који се иначе плаћа у ратама за једанаест година. Висина потраживања од

овога пореза није позната, али је свакако далеко мања од суме номиналних обвезница, која ће износити преко милијарду динара.

У оваквом промету обвезнице неће имати повољан курс, тим пре што ће оне бити у рукама банака, које знају да калкулирају. Само банка која је изгубила сваку наду на санацију, може да се реши на отуђење по курсу који ће се испоставити, како би тиме створила нова средства за покриће административних трошкова.

2

Нагодба са дужницима

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе уколико се нагоде са својим дужницима у смислу сл. г тач. 5 § 24 Финансијског закона за годину 1937/38 не могу уживати бенефиције у погледу накнаде отписаних потраживања од стране државе, пошто ову повластицу уредбодавац даје установама из ст. 1 чл. 7 Уредбе само за њихова потраживања која буду предата Привилегованој аграрној банци.

Не могу се у напред назначити услови који одређују да ли је односна нагодба повољна за дужника или не, већ се то има у сваком посебном случају ценити, држећи се основне идеје Уредбе.

Члан 12

(¹) Одобрена потраживања установама из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну као и обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе, престављају њихово потраживање према држави, те за њихову исплату гарантује држава.

(²) Почев од идуће буџетске године па за све време трајања горње исплате, министар финансија обезбеђиваће путем финансијског закона сваке године потребно покриће за плаћање ануитета из чл. 14 Уредбе, уколико се за тим покрићем укаже потреба, као и уносити у буџет државних расхода потребне суме за вршење интересне и амортизационе службе по издатим обвезницама.

Члан 13

(¹) Привилегована аграрна банка пошто утврди суме потраживања према чл. 9 Уредбе, издаје свакој појединој установи из ст. (¹) чл. 7 потврду о висини потраживања по отвореном текућем рачуну у смислу ст. (¹) чл. 11.

(²) Текст и облик потврде прописује министар финансија.

Члан 14

(¹) Признато потраживање по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке исплатиће се установама из ст. (¹) чл. 7 у року од 14 (четрнаест) година с годишњом каматом 3% (три од сто) у једнаким годишњим оброцима (ануитетима).

(²) Рок првом ануитету је 31 децембар 1937 године.

(³) Министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде може новчаним

установама из ст. (¹) чл. 7 под заштитом, чија се потраживања имају ликвидирати у смислу Уредбе, на њихову молбу одобрити продужење рока одлагања плаћања.

Правилник уз став (¹) члан 14 Уредбе

Чл. 25 — Камата на потраживања по текућем рачуну установама из става (¹) члана 7 Уредбе тече од 1 новембра 1936 године.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 14 УРЕДБЕ

1

Исплата у боновима

На захтев установа из ст. 1 чл. 7 Уредбе Привилегована аграрна банка ће, и пре рока од 14 година, исплатити у боновима признато потраживање.

2

Камата установама

Повериоцима из ст. 1 чл. 7 на њихова потраживања по текућем рачуну припада 3% камате за време од 26 IX 1936 до 1 XI 1936 и тај се износ одобрава текућем рачуну.

3

Веровници установа

Веровник по реесконту има права наплатити своје потраживање по реесконту из свих слободних износа који припадају установи по чл. 14 Уредбе — уколико је потраживање веровника по реесконту доспело. —

Исто тако веровници установа могу ставити забрану на њихова потраживања код Привилеговане а-

грарне банке, било на поједине годишње оброке, било на цео износ.

4

Цедирање тражбине

Установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе могу своје признато потраживање по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке пренети на другу установу или приватно лице, разуме се уз све услове плаћања како предвиђа чл. 14 Уредбе.

Члан 15

(¹) Ако Привилегована аграрна банка приликом пријема веровничких исправа или у току регулисавања односа по њима, утврди у току једне године од пријема да је извесна исправа или потраживање ма с које стране манљиво, или да дуг по њој није обухваћен прописима Уредбе, она ће такву исправу вратити установи од које је примила и за њен раније признат износ тој установи извршиће смањење потраживања по текућем рачуну односне установе.

(²) Ако Привилегована аграрна банка веровнику врати исправе, почињу за веровника од дана пријема таквих исправа тећи нови рокови застарелости предвиђени постојећим законима уколико то потраживање већ није било застарело у тренутку предаје Привилегованој аграрној банци.

Правилник уз члан 15 Уредбе

Чл. 26 — (¹) Рок од једне године из става (¹) члана 15 Уредбе почиње тећи од дана када је Привилегована аграрна банка примила последњу исправу у вези са пријемом појединог потраживања установа из става (¹) члана 7 Уредбе.

(²) Нови рокови застарелости у смислу става (²) члана 15 Уредбе, односе се и на пропуштене правне радње.

(³) У случају када Привилегована аграрна банка врати веровнику исправе у смислу става (²) члана 15 Уредбе, она ће о томе обавестити и дужнике.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 15 УРЕДБЕ

Прекид застарелости

Наређење Уредбе о прекиду застарелости треба разумети тако, да се оно односи само на оне менице, које Аграрна банка буде вратила установама као манљиве у смислу чл. 15 Уредбе.

Члан 16

(¹) За обезбеду редовне исплате потраживања установи из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну, образује се при Привилегованој аграрној банци „Фонд за исплату земљорадничких дугова“, којим рукује управни одбор Привилеговане аграрне банке.

(²) У „Фонд за исплату земљорадничких дугова“ уносе се ове суме:

а) сума наплаћених годишњих obroка које Привилегована аграрна банка прима по обавезама дужника;

б) сва друга примања по обавезама дужника;

в) буџетска допуна једногодишњег obroка који држава полаже у смислу ст. (2) чл. 12 Уредбе, уколико суме из тачке а) и б) не достижу висину доспелог ануитета.

Члан 17

(1) Трошкове око регулисавања, наплате и осталих послова по примљеним потраживањима установа из ст. (1) чл. 7, Привилегована аграрна банка исплаћиваће на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова”. Висину ових трошкова прописује на предлог Привилеговане аграрне банке министар финансија.

(2) Износ првих трошкова организовања овога пословања утврдиће министар финансија у споразуму с Привилегованом аграрном банком, а ту суму предујмиће Привилегована аграрна банка на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова”.

Члан 18

(1) Овлашћује се Привилегована аграрна банка да установама из ст. (1) чл. 7 и ст. (1) чл. 11 Уредбе на основу њиховог потраживања по текућем рачуну а на њихов захтев изда бонове до висине тог њиховог потраживања.

(2) Ови бонови носе назив: „Бон за исплату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци” и служиће наведеним установама за прибављање новчаних средстава путем ломбардовања.

(3) Земљорадници који су постали дужници Привилеговане аграрне банке по чл. 8 Уредбе могу своје дугове Банци исплаћивати откупом оваквих обнова од установа из ст. (1) чл. 7 а у висини њихове номиналне вредности.

(4) За износ примљених бонова у отплату дуга, Привилегована аграрна банка ће смањивати дуг појединог дужника и за исту суму ће смањивати и потраживање односне установе по текућем рачуну.

(5) Ближе одредбе прописује министар трговине и индустрије у споразуму с министром финансија Правилником.

ПРАВИЛНИК

о издавању и употреби „Бонова за исплату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци.”

(Сл. нов. бр. 85 од 15-IV-1937)

Уз Члан 18

Чл. 1 — Бонови за исплату земљорадничких дугова, које издаје Привилегована аграрна банка у смислу чл. 18 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, имаће овај садржај:

а) на лицу:

Серија..... Број.....

Рок доспелости 31. децембар 19....

БОН

за исплату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци издат на основу чл. 18 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Привилегована аграрна банка платиће доносиоцу на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова” суму од:

Динара

о року 31 децембар 19... Право наплате овог бона у готову застарева за три године од овога рока.

Бон се може употребити за прибављање новчаних средстава путем ломбародвања, а њим могу платити дужне анuitете у целости или делимично по номиналној вредности обрачунатој на полеђини бона и они земљорадници који су дужници Привилеговане аграрне банке на основу чл. 8 ст. (1) Уредбе.

Ништаван је уговор о уступању бона земљорадницима-дужницима из чл. 8 ст. (1) Уредбе по цени која премаша номиналну вредност обрачунату на полеђини бона.

За контролу

Привилегована
аграрна банка,

б) на јуксти:

Серија..... Број.....

Рок доспелости 31 децембар 19.....

Динара.....

Дан издавања бона:

За контролу,

в) на полеђини бона:

Таблица са заглављем из чл. 7 Правилника.

Чл. 2 — Бонови ће бити издани у 14 серија плативих кроз 14 година сваког 31 децембра, почев од 31 децембра 1937 до 31 децембра 1950 закључно.

Свака серија имаће онолико бројева, почев од броја 1, колико обнова буде емитовано у једној серији.

Чл. 3 — Бонови застаревају за три године од рока доспелости за наплату у готову.

Боновима могу у целости или делимично исплатити дужне анuitете земљорадници који су дужници Привилеговане аграрне банке на основу чл. 8 ст. (1) Уредбе.

Ништаван је уговор о уступању бона земљорадницима-дужницима из чл. 8 ст. (1) Уредбе по цени која премаша номиналну вредност обрачунату на полеђини бона.

Чл. 4 — Сваки бон гласи на износ једног анuitета или на део износа једног анuitета.

Износ бона биће руком уписан цифрама и словима.

Чл. 5 — Сви бонови биће приликом издавања исечени са своје јуксте; са те их ивице не треба изравнати, јер ће се прили-

ком њихове наплате вршити сравњење са јукстом, па ће се бонови чија се ивица не подудара са јукстом сматрати неисправним.

Чл. 6 — Бонови се могу билансирати по оној вредности по којој их прима Привилегована аграрна банка од земљорадника који су њени дужници на основу чл. 8 ст. (1) Уредбе.

Чл. 7 — Привилегована аграрна банка примаће бонове од земљорадника који су њени дужници на основу чл. 8 ст. (1) Уредбе, на име отплате ануитета у целости или делимично, до 1 новембра 1947 године закључно, обрачунавајући сваки динар номиналног износа бона из серије 1 до 14 а према роковима ануитета, по следећој вредности:

Привилегована аграрна банка ће признавати приликом плаћања ануитета од стране земљорадника за сваки динар бона							
Серија бона:	1	2	3	4	5	6	7
Рок плаћања по чл. 28 Уредбе							
1-XI-1936	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090
1-XI-1937	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333
1-XI-1938	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583
1-XI-1939	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840
1-XI-1940	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105
1-XI-1941	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379
1-XI-1942	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660
1-XI-1943	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950
1-XI-1944	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
1-XI-1945	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
1-XI-1946	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
1-XI-1947	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —

8	9	10	11	12	13	14
0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979	0,6776	0,6578
0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979	0,6776
0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979
0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188
0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404
0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626
0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855
0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090
0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333
1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583
1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840
1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105

Ако бон гласи на већи износ од ануитета који земљорадник плаћа тим боном, Привилегована аграрна банка обрачунаће разлику у корист наредног ануитета, а ако овога нема, издаће подносиоцу нов бон исте серије, на суму једнаку разлици између поднесеног бона и искоришћеног износа на плаћање дуга. У случају да поднесени бон није довољан за исплату једног или више ануитета, разлику о року наплатиће Привилегована аграрна банка у готову.

Чл. 8 — Установе могу тражити да им се издаду бонови за један или више ануитета из чл. 14 ст. (1) Уредбе. Уколико бон гласи на део ануитета, износ бона мора бити дељив са 100, сем последњег бона по том ануитету.

Једном издани бонови једних апоена могу се на захтев подносиоца замењивати другим боновима већих или мањих апоена истог рока доспелости као и поднесени бонови, али ће

Привилегована аграрна банка приликом сваке замене, за сваки нов бон издаан у замену наплатити од подносиоца 2 динара у готову на име трошкова у корист „Фонда за исплату земљорадничких дугова.”

Чл. 9 — Привилегована аграрна банка ће за износ изданих бонова задужити текући рачун установе, а одобриће тај износ установи по рачуну изданих бонова.

Од дана предаје бонова, установа из чл. 7 ст. ⁽¹⁾ Уредбе престаје бити веровник Привилеговане аграрне банке по текућем рачуну за суме на које бонови гласе.

Чл. 10 — Поступак са боновима повученим из оптицаја услед исплата у готову, примања у отплату земљорадничких дугова, као и услед њихове замене одредиће министар финансија посебним решењем.

Чл. 11 — Овај Правилник ступа на снагу са даном обнародовања у „Службеним новинама.”¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 18 УРЕДБЕ

Исплата у боновима

(§ 24 тач. 3 Финансиског закона за 1937/8)

Сума на коју гласе бонови које Привилегована аграрна банка издаје у смислу чл. 18 Уредбе прејислав-

¹⁾ Овај Правилник издаан је под потписом Министра трговине и индустрије 1-IV-1937 бр. 7416/к.

ља пошпуну исплаћу пошраживања по шекућем рачуну усћановама из сћава (1) члана 7 Уредбе. Издавањем ших бонова гаси се у одоварућој висини пошроживање поменућих усћанова према Привилегованој аграрној банци.

Члан 19

⁽¹⁾ Обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе моћи ће се употребити за плаћање пореских заостатака до закључно 1932 године (§ 28 Закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима од 18 фебруара 1934 године и § 49 Закона о буџетским дванаестинама за годину 1935/36 од 29 јула 1935), као и за плаћање неплаћене допунске таксе до закључно 1935 године. Министар финансија прописиће Правилником начин и услове овог плаћања.

⁽²⁾ Установе из ст. ⁽¹⁾ чл. 7 које су под заштитом у смислу Уредбе II бр. 41032/К од 23 новембра 1934 године, а задруге и савези у смислу Уредбе бр. 81070/V од 23 новембра 1934 године дужни су на захтев својих старих улагача и других старих веровника овим уступити примљене државне обвезнице у сразмери њихових улога и потраживања, а сходно прописима Правилника из ст. ⁽¹⁾.

⁽³⁾ Ове установе имају суме добијене амортизацијом, продајом или ломбардом ових обвезница употребити искључиво за исплату својих старих улагача и веровника.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 19 УРЕДБЕ

1

Плаћање пореза обвезницама

Обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе примаће све благајне пореских управа и оних општина, којима је поверено књижење и наплата непосредних пореза, за отплату назначених пореских заостатака.¹⁾

2

Блокирање обвезница

За потраживање веровника по реесконту могу се блокирати државне обвезнице дужника по реесконту и кад је дужник по реесконту установа под заштитом.

Члан 20

(¹) За обезбеђење свих дугова преузетих за рачун државе, Привилегована аграрна банка стиче право да на основу добијених исправа стави хипотеку у целокупној висини дуга на све непокретности свих обвезаних лица. Судови ће ове хипотеке уписивати на захтев саме Привилеговане аграрне банке а на основу овереног извода из њених књига не тражећи дужников пристанак и не захтевајући подношење тапије, али ће дужнику о стављеној хипотеци доставити отправак одлуке.

¹⁾ Види уз. чл. 11 Уредбе, чл. 8 Правилника о издавању и ануитетској служби: „3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова”.

(²) Оптерећења стављена у току године дана од дана ступања на снагу Уредбе на непокретности обвезаних лица, која су постала дужници Привилеговане аграрне банке на основу ст. (¹) чл. 8 Уредбе, имају ред првенства тек иза хипотеке коју ће ставити Привилегована аграрна банка у смислу предњег става.

Правилник уз чл. 20 Уредбе

Чл. 27 — (¹) Привилегована аграрна банка ће затражити од надлежног суда да у земљишним књигама односно у интабулационом протоколу изврши на њу пренос свих веровничких права установа из става (¹) чл. 7 Уредбе а у смислу става (²) тога члана.

(²) У погледу примљених а још необезбеђених потраживања од установа из става (¹) члана 7 Уредбе Привилегована аграрна банка ће затражити од надлежних судова укњижбу права залоге у земљишним књигама односно интабулацију у интабулационом протоколу на основу овереног извода из својих књига а у смислу прописа члана 20 Уредбе.

(³) Лице на чије је непокретности стављена укњижба на основу става (¹) члана 20 Уредбе задржава право на употребу редовних правних лекова.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 20 УРЕДБЕ

1

Рок за савлањање оптерећења

(§ 24 шач. 5, в) Фин. закон ва 1937/38)

Рок из сјава 2 чл. 20 Уредбе продужује се до 26 септембра 1938 године.

2

Продаја једног дела имања

Дужник не сме без знања Привилеговане аграрне банке да прода ни део имања ни цело имање. Банка ће продају једног дела имања одобрити, ако дужник претходно отплати дуг за онолико колико долази на тај део. Такво одобрење Банка ће моћи да да дужнику тек кад изврши обрачун.

3

Извештај о јавним продајама

У случајевима где је založno право на некретнине дужника-земљорадника укњижено у корист установа (из ст. 1 чл. 7 Уредбе, с обзиром да судови неће извештавати Привилеговану аграрну банку, о јавним продајама ових некретнина, пошто zaloжно право није још укњижено у њену корист, установе би требале извештавати Аграрну банку о овим јавним продајама, све док не добију од суда одлуку, да је у смислу ст. 1 чл. 27 Правилника за извршење Уредбе, zaloжно право укњижено у њену корист.

И у случајевима где zaloжно право није укњижено у корист установа из ст. 1 чл. 7 Уредбе, ове би требале да воде евиденцију јавних продаја некретнина својих бивших дужника и јемаца, у Службеним новинама и другим листовима у којима се објављују огласи јавних продаја те да о томе одмах извештавају Привилеговану аграрну банку.

Члан 21

(¹) Установе из ст. (¹) чл. 7 дужне су, пре него што изврше предају исправа Приви-

легованој аграрној банци, затражити од суда обуставу свих предузетих судских радњи по односним потраживањима. Суд ће обуставити судски поступак и по тражењу дужника земљорадника.

(²) Привилегована аграрна банка може наставити поступак против дужника који се не придржавају отплатног плана Уредбе.

Правилник уз члан 21 Уредбе

Чл. 28 — (¹) Под предузетим судским радњама из става (¹) члана 21 Уредбе разумеју се само радње у судском поступку по Закону о извршењу и обезбеђењу, Стечајном закону и Закону о принудном поравнању ван стечаја, изузев већ спроведених обезбеђења у јавним књигама. Обустављање поступка из истог става односи се и на скидање стечаја отвореног земљораднику после 19 априла 1932 године.

(²) По тражењу дужника суд ће обуставити поступак тек пошто се утврди да је дужник земљорадник у смислу Уредбе.

(³) О обустављању поступка суд ће извести и Привилеговану аграрну банку.

(⁴) По дужничким исправама примљеним од стране Привилеговане аграрне банке у смислу става (²) члана 2 Уредбе неће се више вршити протести, нотификације нити остале радње чије пропуштање повлачи губљење извесних веровничких права.

ОБЈАШЊЕЊЕ К ЧЛАНУ 21 УРЕДБЕ

1

Обустава судских радња

Одредбе става 1 чл. 21 Уредбе и чл. 28 Правилника за и. У. односе се на све дужнике обухваћене Уредбом и на све њихове веровнике.

Сви оспорени дугови и потраживања узеће се у даљи поступак по Уредби тек пошто се поведени спор оконча.

2

Забрана на приходе дужника

У случају да дужници којима је била стављена забрана на приходе докажу да су земљорадници у смислу Уредбе, забрана се има скинути, с тим да веровник задржи износе узабрањене до 26 IX 1936., а евентуално примљене износе узабрањене после овога датума, врати дужницима.

Члан 22

Укупни дуг једног земљорадника установама из ст. (1) чл. 7 који, обрачунат по ст. (1) чл. 4 Уредбе, не прелази износ од 25.000 динара смањује се са 50% (педесет од сто).

Члан 23

Смањење дуга у смислу претходног члана вршиће Привилегована аграрна банка на

основу примљених исправа и података. Према потреби, Привилегована аграрна банка ће проверавати податке и тражити накнадно потребне допуне и доказе.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 23 УРЕДБЕ

Смањење дуга

За смањење дуга није потребна молба дужника. Дуг смањује сама Банка, по дужности, без његове молбе.

Члан 24

(1) Укупан дуг једног земљорадника установама из ст. (1) чл. 7 који, обрачунат по ст. (1) чл. 4, прелази износ од 25.000 динара, смањује се, ценећи понаособ однос дуга и имовног стања сваког појединог дужника, са највише 30% (тридесет од сто).

(2) Дужници чије укупно несмањено дуговање обухваћено порписима Уредбе износи преко 50% (педесет од сто) вредности њихове имовине у времену расправе о снижењу дуга, могу тражити снижење дуга од 50% (педесет од сто).

(3) Вредност земљишта установљава се на основу катастарског чистог прихода. Министар пољопривреде у споразуму с министром трговине и индустрије и министром финансија прописује Правилником начин процене вредности дужниковог земљишта и остале имовине.

(4) Снижење дугова у смислу предњих ставова вршиће срески судови местно надлежни за дужника.

Правилник

о начину процене вредности земљишта и остале имовине дужника-земољрадника

(Сл. нов. бр. 252-LXIII, од 31 X 1936)

уз члан 24 Уредбе

Чл. 1. — (1) Ако дужник у смислу прописа чл. 24 и 26 Уредбе затражи смањење дуга извршиће се процена његове имовине по одредбама овог Правилника.

(2) Вредност делова имовине поменутих у чл. 5, 6, 7, 8, 9 и 10 овог Правилника утврђиваће комисија поменута у чл. 6 по захтеву среског суда, код кога је дужник затражио смањење дуга.

(3) Вредност земиљшта која имају чисти катастарски приход, осим оних из чл. 5, утврђиваће срески суд по прописима овог Правилника.

(4) Вредност остале имовине дужникове утврђиваће срески суд у ванпарничном поступку.

Чл. 2 — (1) Вредност земљишта установљава се тако, да се укупни катастарски чисти приход помножи са 12. Катастарски чисти при-

ход је онај који је утврђен по прописима чл. 20 и 21 Закона о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 год., без обзира на смањења по доцнијим финансијским законима.

(2) Укупан катастарски чисти приход у смислу става (1) овог члана добија се збрајањем укупних катастарских чистих прихода из свих поседовних листова истог дужника-земољрадника без обзира на то у којој се катастарској (порезној) општини земљиште налази. Код сувласних (савласних) поседовних листова катастарских чисти приход дужника-земољрадника добија се делењем укупног катастарског чистог прихода из сувласног (савласног) поседовног листа бројем идеалних удела, који је назначен на пословној страни тога поседовног листа, а где овај број идеалних удела није назначен, бројем сувласника.

(3) На тражење дужника по чл. 26 Уредбе, катастарске, а у непремереним крајевима пореске управе, издаће свака за своје подручје дужнику уверење о његовом укупном катастарском чистом приходу израчунатом у смислу предњег става, без наплате ма какве таксе (чл. 55 Уредбе).

Чл. 3 — Ако заинтересована странка сматра да је дужников катастарски чисти приход у којем било његовом поседовном листу већи или мањи него што би требало да буде због неслагања култура у природи са стањем у поседовном листу, дужна је да то неслагање докаже посебним уверењем надлежне општинске управе (градског поглаварства). Катастарска

управа ће у таквом случају податке из уверења унети у списак пријава или у пријавни лист, па ће при издавању уверења по ставу ⁽³⁾ чл. 2 узети у обзир пријављену исправку која је назначена у уверењу, а класу одредити према најближој парцели земљишта исте културе. Овако утврђен катастарски чисти приход катастарске управе неће проводити у катастарском оперативном делу пре увиђаја на лицу места. Пореска управа ће у таквом случају узети културу по уверењу, а класу ће одредити према списку потеса.

Чл. 4 — Ако у ком било поседовном листу дужника-земољрадика у непремереним крајевима површина његовог земљишта не одговара површини у природи, дужник може доказати стварну површину планом овлашћеног геометра израђеним на основу премера, а Привилегована аграрна банка планом државног геометра.

Чл. 5 — ⁽¹⁾ Овај катастарски чисти приход, који се у поседовном листу дужника односи на градилиште (плац) у ужем и ширем грађевинском реону, неће се узети у обзир укупног катастарског чистог прихода по чл. 2.

⁽²⁾ Вредност таквог земљишта (градилишта) процениће комисија из чл. 6 по ст. ⁽³⁾ чл. 7.

Чл. 6 — ⁽¹⁾ Вредност зграда, градилишта (плацева), машинских постројења, справа, алата, засебних предузећа (млинова, пе-

цара, циглана, сушница, каменолома и слично), стоке и пољопривредних производа, утврдиће комисија од 3 члана, од којих двојицу одређује општински одбор (градско веће), а трећег као претседника општа управна власт првог степена из реда становника дотичне општине. Чланови комисије не могу бити веровници или дужници по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова. У општинама са већом територијом или са већим бројем дужника као и у већим градовима може по потреби бити и више оваквих комисија.

⁽²⁾ Дужник је дужан на дан вршења процене дати комисији подвозно сретство где је то потребно и члановима комисије платити дневницу која је уобичајена у дотичном месту при процени штете, а чију висину утврђује општинска управа (градско поглаварство).

⁽³⁾ Чланови комисије полажу заклетву на начин прописан за општинске проценитеље.

⁽⁴⁾ При процени појединих делова имовине комисија ће одредити ону њихову вредност коју имају на дан процене.

Чл. 7 — ⁽¹⁾ При процени вредности зграда комисија ће имати у виду врсту зграде, њезину употребу и могућност употребе, материјал из кога је зграда саграђена, висину по спратовима, материјал крова, број и поделу просторија за становање или за друге сврхе, подруме, сводове, стање у коме се зграда налази, сигурност у погледу пожара, месни положај зграде, приход од закупа (кирије) и њезину прометну вредност.

(²) Вредности процењене зграде додаће се вредност земљишта под зградом и вредност окућнице за коју нема катастарског чистог прихода због ослобођења по чл. 10 Закона о непосредним порезима.

(³) Вредност градилишта (плаца) одредиће комисија према прометној (продајној) цени на дан процене.

(⁴) Кућне ствари неће се процењивати.

Чл. 8 — Машинска постројења, справе и алате комисија ће проценити на следећи начин: установиће цену по којој се могу такви предмети нови набавити у часу процене и колико година, обично они трају; ту цену делиће с бројем година трајања, а добивеним бројем помножиће број година колико још могу трајати.

Чл. 9 — (¹) Засебна предузећа комисија ће проценити према вредности зграда и постројења сходно чл. 7 и 8.

(²) Каменоломе и земљишта која немају катастарског чистог прихода комисија ће проценити по прометној (продајној) цени у часу процене.

Чл. 10 — Вредност стоке и пољопривредних производа комисија ће проценити према месној пијачној (продајној) цени у време процене.

Чл. 11 — (¹) Приликом процене зграда, градилишта (плацева), машинских постројења,

справа и алата, засебних предузећа, каменолома и земљишта без катастарског чистог прихода, стоке и пољопривредних производа, комисија ће у своме записнику о процени укратко описати сваку зграду и назначити зашта је употребљена, кратко описати свако машинско постројење, наименоваће поједине справе и алате и навести њихово бројно стање, кратко описати поједина предузећа и њихов рад, код стоке навести врсту и број глава сваке поједине врсте стоке, а код пољопривредних производа врсту и количину.

(²) Одлуку о вредности поменутих делова имовине комисија доноси већином гласова. Одвојено мишљење трећег члана уноси се у записник.

(³) Записник о процени потписаће сва три члана комисије у два примерка и оба предати општинској власти.

Чл. 12 — Општинска власт овериће на записнику комисије потписе чланова и један примерак доставити среском суду, а други ставити у своју архиву.

Чл. 13 — (¹) У списку који земљорадник — дужник према пропису чл. 26 ст. (²) тач. в) Уредбе прилаже својој молби за смањење дуга, дужан је да поред осталих делова своје имовине наведе и све своје 1) ахртије од вредности са назначењем њиховог назива, бројног стања и номиналне вредности, 2) улоге са назначењем њихове висине и установа где су уложени, 3) потраживања у новцу и у роби

са назначењем суме новца, количине и врсте робе.

(²) Као вредност хартија од вредности узеће се њихова берзанска (курсна) вредност у времену расправе о снижењу дуга.

(³) Вредност потраживања у роби одредиће се по продајној цени робе у времену расправе о снижењу дуга.

Чл. 14 — Ако заинтересована странка вероватним учини, да је комисија вредност појединих делова имовине земљорадника—дужника проценила знатно ниже или знатно више од стварне вредности, суд ће установити вредност односног дела имовине по прописима ванпарничног поступка о трошку странке, која тражи исправку процене.

Чл. 15 — Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 24 УРЕДБЕ

1

Утврђивање висине дуга

За одређивање висине дуга ради смањења у смислу чл. 24 Уредбе меродаван је износ дуга обрачунат по ст. 1 чл. 4 Уредбе, смањен отплатама учињеним до дана ступања на снагу Уредбе у смислу ст. 1 чл. 16

¹⁾ Овај Правилник издан је под потписом министра пољопривреде у Београду бр. 79105/V од 30 X 1936 год.

Правилника за извршење Уредбе. Према томе, дужник је дужан тражити смањење дуга на основу чл. 24 Уредбе тек онда, кад износ његовог дуга обрачунат по ст. 1 чл. 4 Уредбе смањен отплатама учињеним до дана ступања на снагу Уредбе, прелази Дин. 25.000—.

2

Странке у поступку за снижење дуга

У поступку за снижење дуга, у смислу чл. 24 Уредбе има се сматрати странком само Привилегована аграрна банка, а не и установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе, пошто су Уредбом прекинути ранији односи између ових установа и њихових дужника.

Члан 25

Приликом доношења одлуке о смањењу дугова, срески судови имаће у виду нарочито следеће околности:

а) износ суме несмањеног дуга према величини и вредности целокупне имовине дужника;

б) однос суме дуга према просечном укупном годишњем дохотку дужника;

в) дужникову оптерећеност бројем чланова његове куће;

г) правни основ дуга, услове под којима је дужник закључио и уживао зајам, као и на шта је зајам употребљен.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 25 УРЕДБЕ

Разлози за смањење дуга

Срески судови су дужни да у решења о смањењу дугова уносе и разлоге, из којих ће се видети каквим

је подацима суд располагао и због чега је донето такво решење.

Члан 26

(¹) Дужници поменути у чл. 24 имају се у року од два месеца од дана обнародовања Правилника по чл. 24 обратити молбом за смањење дуга, свако местно надлежном среском суду.

(²) Уз молбу за смањење дуга дужник мора поднети суду и следеће исправе:

а) уверење да је земљорадник по одредбама Уредбе;

б) списак свих веровника с назначењем висине и правног основа дугова;

в) списак и означање вредности све непокретне и покретне имовине (осим кућних ствари), као и свих доходака ма откуда и ма из чега произишавали;

г) уверење општинске управе о броју кућних чланова и о површини земљишта које даје или које узима под закуп;

д) уверење општинске управе о броју и вредности крупне и ситне стоке коју притежава.

(³) Дужник који не поступи по одредбама ст. (¹) овога члана губи право да се користи смањењем дуга.

Члан 26а

(§ 24 тач. 5,е) Фин. зак. за 1937/38).

У случају кад дужник затражи смањење дуга по чл. 24-26 суд ће, ако се Привиле-

гована аграрна банка не одазове позиву на рочиште, по службеној дужности и по слободној оцени проверавати наводе дужникове и донети одлуку.

Правилник уз члан 26 Уредбе

Чл. 29 — (¹) Дужник је обавезан у року одређеном ставом (¹) чланом 26 Уредбе поднети суду молбу за смањење дуга, а прилоге може подносити и доцније, у року који му суд одреди. У колико је уверење по ставу (⁸) члану 2 Уредбе већ поднето Привилегованој аграрној банци, суд неће тражити од дужника ново уверење, него ће позвати Привилеговану аграрну банку, да му га она достави уз остале податке по ставу (¹) члана 27 Уредбе.

(²) Прописи из става (⁸) члана 2 Уредбе о обавези, року и поступку издавања уверења од стране општине важе и за сва уверења по чл. 26 Уредбе.

(³) У дугове из тачке б) става (²) члана 26 Уредбе улазе сви дугови земљорадника без обзира на врсту и време постанка дуга и да ли је дуг обухваћен Уредбом или није.

(⁴) У сврху проверавања разреза порезе на ренту судови ће надлежним пореским управама достављати списак свих веровника наведених у пријавама дужника по тач. б) став (²) члана 26 Уредбе.

(⁵) У имовину дужника улазе и све његове тражбине.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 26 УРЕДБЕ

1

Рок молбама за смањење дуга

(§ 24 шач. 5, ђ) Фин. зак. за 1937/38)

Рок из сјава 1 члана 26 Уредбе продужује се до 1 јуна 1937 године.

2

Поверилац на рочиште

Нема ослонаца у Уредби да судови позивају установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе, које су предале потраживања П. а. банци, на рочишта за смањење дуга, пошто су оне у моменту предаје исправа П. а. банци престале да буду повериоци по овим потраживањима.

Члан 27

(¹) По пријему молби за смањење дуга снабђених исправама из претходног члана, срески судови ће тражити од Привилеговане аграрне банке потребне податке о преузетим дуговима тих дужника, а остала дуговања ће проверити.

(²) Чим одлука о смањењу дуга постане правоснажна, срески суд ће је одмах доставити Привилегованој аграрној банци с налогом да спроведе књижење дуга у смислу одлуке.

Правилник уз члан 27 Уредбе

Чл. 30 — По извршеним смањењима у смислу члана 23 и 26 Уредбе Привилегована

аграрна банка ће обавестити дужнике и доставити им коначан обрачун њихових дуговања.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 27 УРЕДБЕ

Подаци о обрачуну

Расписом Министра правде од 30 јануара 1937 године бр. 8039 наређено је среским судовима да за сада не траже од привилеговане аграрне банке податке о преузетим дуговима. Банка ће слати судовима ове податке тек пошто буде у могућности, то јест пошто прикупи и среди све потребне податке о преузетим дуговима.

Члан 28

Овако смањена дуговања (чл. 22 и 24) увећана према одредбама ст. (²) чл. 4, дужници ће исплатити Привилегованој аграрној банци са 4.5% камате годишње у року од 12 (дванаест) година у једнаким годишњим оброцима (ануитетима). Рок првом ануитету доспева 1 новембра 1936 године, а сваком идућем 1 новембра наредних година.

Правилник уз члан 28 Уредбе

Отплатни план

Чл. 31 — Дуг по члану 28 Уредбе од динара 100.— на дан 1 новембра 1936 године амортизује се, почев од 1 новембра 1936 године са 4½% камате, исплатом 12 годишњих ануитета од динара 10,60 по следећем амортизационом плану:

Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
			100.—
1-XI-1936	4,21	6,39	93,61
1-XI-1937	3,91	6,69	86,92
1-XI-1938	3,60	7,—	79,92
1-XI-1939	3,26	7,34	72,58
1-XI-1940	2,92	7,68	64,90
1-XI-1941	2,56	8,04	56,86
1-XI-1942	2,18	8,42	48,44
1-XI-1943	1,78	8,82	39,62
1-XI-1944	1,37	9,23	30,39
1-XI-1945	0,93	9,67	20,72
1-XI-1946	0,48	10,12	10,60
1-XI-1947	—	10,60	—

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 28 УРЕДБЕ

1

Ванредне отплате

Дужници могу полагати банци и ванредне отплате, па и цео дуг отплатити пре истека рока. У том случају се не плаћа камата за оно време, које је још преостало до 12 година.

2

Првенственост наплате

На основу тач. 1 § 24 Фин. закона за 1937/8 годину, која је наведена у објашњењима члана 31 Уредбе, оброци о којима је реч у чл. 28 Уредбе, уживају законско право првенствене наплате.

Члан 29

Све док Привилегована аграрна банка не утврди коначан обрачун obroка за плаћања

по чл. 22, та ће се плаћања вршити по привременом прорачуну који ће банка саставити на основу достављених јој спискова и исправа од стране установе из ст. (1) чл. 7 Уредбе. Уколико наплаћени оброци од дужника по привременом прорачуну буду већи од дугујућих obroка по коначном обрачуну, Банка ће сав наплаћени вишак или вратити дужницима или употребити за плаћање наредних obroка.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 29 УРЕДБЕ

Плаћање првог анuitета

Дужници ће први анuitет плаћати према обрачуну којег су примили од установе којој су раније дуговали. Онај дужник који није примио овај обрачун има да пошаље једну дванаестину од половине дуга код новчаних установа, ако му тај дуг не прелази суму од 25.000 динара. А ако му дуг прелази суму од 25.000 динара, онда има да пошаље једну дванаестину од целог дуга. Тај износ ће приближно одговарати годишњем obroку. Ако буде вишка при обрачуну, вратиће се дужнику или одобрити његовом рачуну.

Подношење молбе за смањење дуга не ослобађа од плаћања.

Новац за овај анuitет се шаље Привилегованој аграрној банци у Београду или њеним филијалама, према месту становања дужника — (види територијалну надлежност централе и њених филијала на крају збирке).

У колико дужници благовремено не плате дужне износе, Банка је овлашћена по чл. 32 Правилника за извршење Уредбе, да ту наплату тражи егzekутивним путем преко пореских управа у смислу чл. 48 уредбе.

Члан 30

(¹) Подношење молбе за смањење дуга у смислу чл. 24 не утиче на редован ток наплате дугујућих obroка. Привилегована аграрна банка наплатиће од односних дужника и у случају подношења овакве молбе оне obroке који одговарају величини њиховог несмањеног дуговања стим да уколико суд буде накнадно донео тражену одлуку о смањењу, Привилегована аграрна банка има извршити нов прорачун отплате и све више наплаћене износе има вратити дужницима или употребити за плаћање наредних obroка.

(²) Установе из ст. (¹) чл. 7 имају приликом предаје спискова Привилегованој аграрној банци предати истој и извршен обрачун једногодишњег анuitета на половину за дугове испод 25.000 динара, а за остале на несмањен износ дуга.

(³) Привилегована аграрна банка ће у границама овако наплаћених obroка дати предујам установама из ст. (¹) чл. 7 на рачун првог анuitета.

Правилник уз члан 29 и 30 Уредбе

Чл. 32 — (¹) У року од 20 дана од обнародовања овога Правилника установе из става (¹) члана 7 Уредбе дужне су позвати све своје дужнике с којима су до сада поступале као са дужницима обухваћеним Законом и Уредбама о заштити земљорадника, изузев оних за које имају податке да нису земљорад-

ници у смислу Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова да, под претњом санкција из члана 48 Уредбе, доставе одмах и непосредно Привилегованој аграрној банци свој први анuitет у смислу члана 28, 29 и 30 Уредбе. На исти начин упутиће позив за исплату првог анuitета и оним својим дужницима који нису били обухваћени Законом и Уредбама о заштити земљорадника, а за које имају податке да испуњавају услове Уредбе за ликвидацију земљорадничких дугова.

(²) Пошто у смислу предњег става упуте својим дужницима позиве за исплату првог анuitета, установе из става (¹) члана 7 Уредбе доставиће одмах Привилегованој аграрној банци списак свих овако позваних својих дужника, заједно са копијом позива и дужнику послатог привременог прорачуна првог анuitета. На основу ових података Привилегована аграрна банка ће, у колико јој дужници благовремено не доставе износе по предњем ставу, затражити наплату ових сума егzekутивним путем преко пореских управа у смислу члана 48 Уредбе.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 30 УРЕДБЕ

Упутство

о

давању предујмова установама из чл. 7 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова

(Паб од 19-VI-1937)

Чл. 1 На основу ст. 3 чл. 30 Уредбе Привилегована аграрна банка може, у границама у-

купно наплаћених obroka-ануитета од свих својих дужника из ст. 1 чл. 8 Уредбе, давати предујмове установама из ст. 1 чл. 7 Уредбе до висине првог ануитета, а које испуњавају услове из чл. 5 под а) и б) овог Упутства.

Чл. 2 Ове предујмове одобраваће банчин Извршни одбор појединачно по поднетим молбама. Установе из чл. 7 Уредбе, са седиштем на територијалној надлежности банчиних филијала,¹⁾ подносиће молбе дотичној филијали, која ће ове молбе, допуњене потребним подацима о предатом портфељу, спроводити Централи на решење.

Чл. 3. Установа која тражи предујам има да изјави:

1)) Колико износи њено потраживање пријављено ПАБ-у:

а) обрачунато и несмењено по ст. 1 чл. 4 Уредбе и

б) потраживање по ст. 2 чл. 4 Уредбе (камата и трошкови);

в) висина укупног отписаног и непокривеног потраживања;

2) Да ли је у међувремену, од ступања Уредбе на снагу па до дана дате ове изјаве за предујам примила, а Банци није положила, извесне суме од дужника, чије је потраживање пријавила ПАБ-у и у коме износу. Односно да наведе на име чега је те суме примила:

а) на име привременог ануитета, или

б) по ком другом основу; и

¹⁾ Видети територијалну надлежност филијала на крају збирке.

3) Колико дугује и којим реесконтним повериоцима, којима ће вршити плаћања Привилегована аграрна банка за рачун установе која тражи предујам.

Чл. 4. На одобрене предујмове Привилегована аграрна банка ће рачунати на име камате 3% годишње, као дисконтну стопу доспевајућих ануитета.

Чл. 5. Приликом решавања ових молби за предујмове има се претходно установити:

а) да ли је дотична установа предала Банци са основним исправама о дугу и појединачне спискове са збирним табацима,

б) да ли је установа предала Банци само обичне спискове са основним исправама о дугу и

в) да ли је установа предала само спискове дужника без основних исправа о дугу.

Само установе, које испуњавају услов из тач. а) и б) овога члана могу доћи у обзир за добијање предујмова.

Чл. 6. Висина ових предујмова не може прећи 25% од једногодишњег ануитета установе.

Чл. 7. За одобрење ових предујмова има се установити следеће:

1) висина пријављеног несмањеног потраживања, обрачунатог по ст. 1 чл. 4 Уредбе;

2) одбити укупан износ отписаних непокривених потраживања па на тако добивени износ наћи 50% потраживања;

3) овом износу додати потраживање обрачунато по ст. 2 чл. 4 Уредбе (камате и трошкови);

4) на овако нађен износ установити висину једногодишњег ануитета;

5) од тако нађеног ануитета одбити сва везана потраживања (забрана, реесконтера итд.);

6) од тако утврђеног чистог износа ануитета обрачунати највише до 25% колико се може дати на име предујма.

Чл. 8. На предњи начин извршени обрачун за издавање предујмова, филијале ће рефератом спроводити, са својим мишљењем и потребним образложењем Централи на дефинитивно одобрење.

Чл. 9. О свим издатим предујмовима треба одмах задужити установу за предујмљени износ.

Чл. 10. За установљење висине пријављеног као и укупног потраживања из тачке 7 под 1) и 2) служиће збирни рекапитулациони табак поверилачке установе, а где овог нема, изјава установе дата према чл. 3 овог Упутства.

Чл. 11. Образац обрачуна за издавање предујмова има изгледати овако:

1) Пријављено обрачунато потраживање по ст. 1 чл. 4 Уредбе	Дин. 4,000.000.—
2) одбив укупан износ непокривеног отписаног потраживања	Дин. 200.000.—
	Дин. 3,800.000.—
3) висина 50% од тога потраживања	Дин. 1,900.000.—
4) пријављено и обрачунато потраживање по ст. 2 чл. 4 Уредбе (камате и трошкови)	Дин. 1,000.000.—
	Дин. 2,900.000.—
5) ануитет на Дин. 2,900.000.— износи	Дин. 256.726.—

6) по одбитку:

по забрани Пор. управе. Дин.

20.000.—

по забрани реесконтера Дин.

150.000.—

Дин. 170.000.—

чист износ ануитета је

Дин. 86.726.—

7) од ове суме 25% на име предујма

Дин. 21.682.—

по одбитку 3% камате (од дана исплате до рока доспећа ануитета)

Дин. 502.—

чисто за исплату

Дин. 21.180.—

Члан 31

(1) Годишње отплатне оброке (ануитете) полагаће дужници Привилегованој аграрној банци преко надлежних пореских управа.

(2) По списковима које ће у ту сврху Привилегована аграрна банка доставити пореским властима ове ће задуживати односне дужнике годишњим оброцима и уколико их дужник не положи о року наплаћиваће их одмах извршним путем према одредби ст. (2) чл. 48 рачунајући одговарајуће трошкове извршења по Закону о непосредним порезима.

(3) Пореске власти књижиће одвојено и одобравати рачуну Привилеговане аграрне банке оброке (ануитет) које су, према списковима примљеним од Банке, наплатиле од дужника а наплаћене суме одмах ће слати Привилегованој аграрној банци путем Поштанске штедионице. Наплата оброка у пуном годишњем из-

носу, као и предаја Поштанској штедионици има бити извршена у потпуности најдаље до 20 децембра сваке године.

(⁴) Привилегована аграрна банка ће задуживати сваку пореску управу по својим књигама за износ суме годишњих оброка (ануитета) према послатом списку. Преписку по свим овим пословима Банка ће обављати непосредно са надлежним пореским властима.

Правилник уз члан 31 Уредбе

Чл. 33 — (¹) У сличају става (²) члана 31 Уредбе провешће се извршење за неплаћени ануитет на покретностима дужника. Ако ово извршење не да довољан успех, онда ће се провести извршење за наплату целог остатка дуга у смислу става (²) члана 48 Уредбе.

(²) Пореске управе ће дужницима издати посебне потврде о примљеним уплатама у вези с чланом 31 Уредбе; ове потврде су ослобођене таксе.

(³) Пореске управе ће у смислу члана 31 и 48 Уредбе наплаћивати од дужника затезне камате на доцније плаћене оброке и књижити их у корист Привилеговане аграрне банке, о чему ће јој слати посебне извештаје.

(⁴) Ради уплате ових ануитета пореске управе могу отворити посебан чековни рачун код Поштанске штедионице.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 31 УРЕДБЕ

Наплата ануитета по Закону о непосредним порезима (§ 24 тач. 1 Фин. зак. за 1937/38)

„Оброци који се наплаћују за рачун државе на основу чл. 28 до 31 Уредбе, уживају законско право првенствене наплате из целокупне имовине дужника у смислу чл. 146 Закона о непосредним порезима: за поштак и трошкове ове наплате важе одговарајући прописи Закона о непосредним порезима“.

ГЛАВА IV

Члан 32

(¹) Привилегована аграрна банка даје следеће олакшице задругарима као и осталим својим дужницима на које би се иначе односили прописи Уредбе:

а) Дугове по обвезницама својих дужника задругара односно месних задруга за пољопривредни кредит, пошто њихову висину утврди по ст. (¹) чл. 4 Уредбе, Привилегована аграрна банка ће смањити за 25% (двадесет и пет од сто) а затим ће поступити у смислу ст. (²) чл. 4. На тај начин утврђену висину дуга наведени дужници имају исплатити Привилегованој аграрној банци у року од 12 (дванаест) година са каматом 4,5%.

б) Својим дужницима по дугорочним хипотекарним зајмовима, пошто висину њиховог дуга утврди на начин предвиђен ст. (¹) чл. 4. Привилегована аграрна банка може тако утврђен дуг смањити највише са 25% (двадесет

и пет од сто), ценећи понаособ положај сваког појединог дужника и имајући нарочито у виду однос дуга према вредности укупне имовине дужникове. Овако добијена сума дуга увећаће се у смислу ст. ⁽²⁾ чл. 4. На тај начин обрачунат дуг, ови дужници исплатиће Привилегованој аграрној банци у року од 15 (петнаест) година са 5% камате.

⁽²⁾ Ако дужници доспели оброк непосредно не плате на време Привилегованој аграрној банци, Банка ће послати пореским управама списак таквих дужника с потребним податцима, са захтевом да пореска управа најдаље у року од 2 месеца наплати егзекутивним путем ове заостатке из покретне имовине дужника. Ако се продајом заплењене покретне имовине не подмири заостали оброк, Привилегована аграрна банка ће преко судова тражити извршење над непокретном имовином дужника.¹⁾

⁽³⁾ Ближе одредбе о давању олакшица и о начину снижења у смислу предњег става, прописиће Правилником Министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

⁽⁴⁾ Одобрена снижења главнице дуга књижиће Привилегована аграрна банка на рачун „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“. Овај се фонд образује на терет удела Државе и Класне лутрије (чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци) у банчином капиталу.

¹⁾ Минимум земљорадничког поседа није заштићен према Привилегованој аграрној банци. — Види објашњење под 4 уз чл. 8 Уредбе.

⁽⁵⁾ Рачуну „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ до његове коначне амортизације, имају се дотирати следеће суме:

а) дотација државе у износу од динара 5,000.000 сваке буџетске године, почев од буџетске 1937/38 године;

б) дивиденда која припада држави и Класној лутрији по чл. 39 Закона о Привилегованој аграрној банци, и

в) вишак дивиденде који би Привилегована аграрна банка могла исплатити акционарима преко 3% дивиденде по акцији (чл. 39 и 50 Закона о Привилегованој аграрној банци).

⁽⁶⁾ Држава и Класна лутрија немају право учешћа у банчином капиталу, све док се амортизацијом рачуна „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ не изврши потпун отпис губитака по том рачуну. У случају примене чл. 42 Закона о Привилегованој аграрној банци, Држава и Класна лутрија имају право учешћа у банчином капиталу само за онај део њиховог укупног учешћа, који није ангажован у смислу ст. ⁽⁴⁾ овога члана. Вршење осталих акционарских права по чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци, остаје Држави и Класној лутрији и убудуће без икакве измене.

⁽⁷⁾ Правилник о употреби и руковању „Особеним фондом за регулисање земљорадничких дугова“ прописиће министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

ПРАВИЛНИК
о давању олакшица дужницима Привилеговане
аграрне банке А. Д.
у Београду

(Сл. нов. бр. 252 — LXIII, од 31 X 1936).

уз члан 32 Уредбе

Чл. 1 — На основу члана 32 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, Привилегована аграрна банка а. д. одобриће својим дужницима-задругарима као и дужницима по хипотекарним зајмовима који испуњавају услове чл. 1—3 Уредбе олакшице по прописима овог Правилника.

I ГЛАВА

Задружни зајмови

Чл. 2 — У смислу Уредбе сматрају се као дужници-задругари само они земљорадници, који су учлањени у Месним задругама за пољопривредни кредит, основаним по Закону о пољопривредном кредиту од 12 јуна 1925 године, односно по Уредби о саображењу тога Закона од 21 децембра 1932.

Чл. 3 — ⁽¹⁾ Према чл. 2 овога Правилника банка ће дати олакшице следећим дужницима-задругарима:

а) по обвезницама на основу којих је банка одобрила зајмове задругарима-члановима Месних задруга;

б) по обвезницама које припадају банци по преузетом потраживању бивше Дирекције за пољопривредни кредит, било да се већ налазе код банке или се још налазе код Бановинских или Месних задруга за пољопривредни кредит.

⁽²⁾ Укупно банчино потраживање по текућим рачунима Бановинских задруга за пољопривредни кредит настало из преузетог потраживања бивше Дирекције за пољопривредни кредит, дужне су Бановинске задруге, у року од 2 месеца од дана ступања на снагу овог Правилника да покрију задругарским обвезницама насталим из тих средстава. Обвезнице задругара које се још налазе код Бановинских или Месних задруга имају се најпре заменити и тако обновљене обвезнице у горњем року доставити банци.

⁽³⁾ Месне задруге за пољопривредни кредит дужне су доставити банци своју изјаву о томе да дужници-задругари наведени у ставовима ⁽¹⁾ и ⁽²⁾ испуњавају услове из чл. 1—3 и 32 Уредбе.

Банка може накнадно од ових дужника захтевати и уверење према чл. 2 ст. ⁽⁸⁾ Уредбе.

Чл. 4 — ⁽¹⁾ Ради изналажења суме од које ће се дужнику смањити дуг банка ће поступити на следећи начин:

а) установиће из својих књига стање свог потраживања на дан 20 априла 1932 заједно са неплаћеним каматама до тога дана (ст. ⁽¹⁾ чл. 4 Уредбе). Затим ће од тога износа

одбити све отплате главнице учињене од 20 априла 1932 до 26 септембра 1936 тј. дана ступања Уредбе на снагу. Најзад ће овако утврђени износ дуга смањити за 25%;

б) израчунаће висину свога потраживања на дан 1 новембра 1936 додајући смањеној главници дуга по т. а) овог става на дан 20 априла 1932 камате према извршеним укапиталисањима, парничне и извршне трошкове настале после 20 априла 1932, стварне издатке на премије осигурања и сл., јавне дажбине, трошкове обезбеђења и друге за дужнике плаћене износе;

в) код обвезница насталих из средстава бивше Дирекције за пољопривредни кредит и обвезница које служе за покриће разлика утврђених приликом ревизија рачунских односа банке и задруга, вршиће обрачун по тач. а) и б) овог става на основу података установљених и добивених од стране задруга.

(²) У смислу чл. 4 ст. (²) Уредбе укапиталисаће према отплатном плану Земаљског савеза задруга за пољопривредни кредит сву неплаћену камату од 1 јануара 1936 до 26 септембра 1936 по стопи од $6\frac{1}{2}\%$ од које банка задржава $4\frac{1}{2}\%$ а Бановинским и Месним задругама за пољопривредни кредит одобрава по 1%. Неплаћену камату од 26 септембра 1936 до 31 октобра 1936 укапиталисаће према одредбама Уредбе са каматном стопом од $4\frac{1}{2}\%$ само за банку.

Чл. 5 — (¹) Дуг смањен и установљен по предњем члану дужници ће исплатити непо-

средно банци у 12 једнаких годишњих ануитета уз каматну стопу од $4\frac{1}{2}\%$ по ст. (¹) т. а) и ст. (²) чл. 32 Уредбе.

Годишњи ануитет плаћа се сваког 1. новембра према чл. 28 Уредбе.

(²) Први ануитет који доспева 1 новембра 1936 дужник је обавезан да плати за месец дана од дана послатог му банчиног позива.

Чл. 6 — У смислу чл. 52 Уредбе дугови који укупно нису већи или који после изврше-
ног смањења према чл. 4 ст. (¹) т. а) овог Правилника не буду већи од динара 500.— имају се исплатити у року од 2 године у једнаким годишњим оброцима и уз остале услове наведене у чл. 5 овога Правилника.

Чл. 7 — Банка неће узимати у обзир за смањење дуга оне износе које су дужници-за-
другари почев од 26 септембра 1936 евентуално положили за банку преко својих задруга, а те износе банка није примила.

II ГЛАВА

Дугорочни зајмови

Чл. 8 — (¹) Дужници Привилеговане аграрне банке по дугорочним хипотекарним зајмовима, који испуњавају услове из чл. 32 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, могу тражити да им банка изврши смањење дуга. У том случају, дужни су поднети

банци молбу у року од три месеца, рачунајући од дана обнародовања овог Правилника.

(²) Подношење молбе не ослобађа молиоца плаћања постојећих уговорених обавеза.

(³) Положене суме на име регулисања обавеза, обрачунаће се коначно по доношењу решења Привилеговане аграрне банке по поднетој молби.

Чл. 9 — (¹) Молби, којом се тражи смањење дуга, дужници имају приложити:

1) Уверење о земљорадничком својству према чл. 2 ст. (⁸) Уредбе, на формулару-обрасцу прописаном Правилником донетим по чл. 56 Уредбе;

2) уверење општине које ће садржавати списак целокупне непокретне имовине дужника и чланова његове породице са назнаком прометне вредности;

3) уверење општине које ће садржавати попис целокупне покретне имовине дужника са назнаком вредности, сем кућних ствари;

4) уверење општине са списком укућана и назнаком њихових имена, пола и године старости, као и сродничког односа;

5) списак свих доходака молиочевих и његових укућана, ма од куда и ма из чега исти произлазили;

6) попис поверилаца са назнаком основе и висине дуга, као и до када је камата плаћена.

(²) Податци под тач. 2, 3 и 4 могу бити садржани у једном уверењу, а податци под 5 и 6 имају да садрже још и изјаву дужника о

истинитости података, потврђену од општинске власти.

Чл. 10 — (¹) На основу података из горњих докумената, Привилегована аграрна банка оцениће платежну способност дужника и према томе смањити му дуг или његову молбу одбити.

(²) Ако банка нађе да дужнику може смањити дуг, она ће поступити по чл. 4 ст. (¹) тач. а) и б) овог Правилника, али без вршења смањења предвиђеног под тач. а) пом. члана овог Правилника.

(³) После овако утврђеног свог потраживања, банка ће поново узети у оцену платежну способност дужника у односу на своје потраживање и донети одлуку о смањењу дуга, које смањење не може бити веће од 25% износа потраживања утврђеног по ст. (¹) чл. 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

(⁴) Висину свог смањеног потраживања на дан 1 новембра 1936 установиће банка на следећи начин:

Дуг на дан 20 априла 1932 према ст. (¹) чл. 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, смањиће за одобрени проценат отписа и тако добивеној суми додаће своје потраживање настало после 20 априла 1932 обрачунато према чл. 4 ст. (¹) тач. б) овог Правилника.

Чл. 11 — (¹) Банчини дужници по дуго-рочним зајмовима имају смањене дугове отплатити у року од 15 година у 30 једнаких полугодишњих анuitета са каматом од 5%

годишње. Ануитети се плаћају унапред. Први ануитет доспева 1 новембра 1936.

(²) Дужницима, којима смањи дуговање, Привилегована аграрна банка одобриће дужи рок отплате, ако је остатак првобитно уговореног рока по зајму дужи од 15 година.

III ГЛАВА

Опште одредбе

Чл. 12 — (¹) Одлуке о одобреном смањењу дуга доноси банчина управа.

(²) Износе овако извршених смањења банка ће књижити на терет рачуна Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова.

(³) Одлуке о одобреном и извршеном смањењу дуга са обрачуном и потребним обавештењима, саопштиће се хипотекарним дужницима путем надлежних општинских управа, а осталим, путем задруга или општинских управа.

Чл. 13 — (¹) Ануитете установљене на основу овог Правилника, полагаће дужник непосредно банци.

(²) На неплаћене ануитете Банка ће до дана наплате рачунати исту камату као и на главницу дуга.

Чл. 14 — Дужници могу полагати банци и ванредне отплате, па и цео дуг отплатити пре истека рока.

Чл. 15 — Привилегована аграрна банка има право да испитује поднета јој уверења, исправе и податке и да се у сврху проверавања истих, обраћа директно свим државним и самоуправним властима и установама, као и задругама. Побројане установе имају сматрати ова тражења хитним.

Чл. 16 — У колико се накнадно, па и после извршеног смањења, установи да дужник нема права на повластице по овом Правилнику, или да је поднео неистините податке и исправе, изгубиће одобрене му олакшице.

Чл. 17 — (¹) За дужнике, који не плате о року Привилегованој аграрној банци припадајући ануитет, банка ће списак оваквих дужника послати надлежној пореској управи (чл. 32 ст. (²)). Пореска управа извршиће у року од два месеца, од пријема списка, наплату доспелих заостатака егzekутивним путем и то из покретне имовине дужникове.

(²) Пореске управе дужне су наплаћене износе из претходног става одмах дозначивати Привилегованој аграрној банци.

Чл. 18 — (¹) У случају када пореска управа не нађе код дужника покретне имовине из које би се могли наплатити заостатци, или ако продаја пописаних покретности остане из било ког разлога без успеха, односно када се продајом покретне имовине нису могли подмирити заостатци у целости, пореска управа известиће

одмах о томе, за сваког дужника посебно, Привилеговану аграрну банку.

(²) У том случају банка има право да без отказа, путем судских односно извршних власти, тражи извршење над непокретном имовином дужниковом односно код задружних зајмова над непокретном имовином дужника и јемаца, ради наплате целокупног свог потраживања.

(³) Молби за извршење приложиће банка поред исправа предвиђених по Закону о Привилегованој аграрној банци још и од банке оверен препис извештаја пореске управе о безуспешној односно делимичној наплати заостатака из покретне имовине дужника.

(⁴) Код ових извршења важе и надаље све повластице дате банци у чл. 47 до 67 Закона о Привилегованој аграрној банци и чл. 47 до 62 Закона о уређењу Управе фондова (Државне хипотекарне банке). Нарочито банка има право да сама процењује некретнине које ће се изложити јавној продаји и та процена замењује процену прописану извршним односно парничним поступцима.

Чл. 19 — Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

¹⁾ Овај Правилник издан је под потписом министра финансија 30-X-1936, бр. 51980/VIII/36.

Правилник

о употреби и руковању „Особеним фондом за регулисање земљорадничких дугова”

(Сл. нов. бр. 252-LXIII, од 31 X 1936)

уз Члан 32 Уредбе

Чл. 1 — „Особени фонд за регулисање земљорадничких дугова” оснива се код Привилеговане аграрне банке а. д. и њиме рукује и управља Управни одбор те Банке према одредбама овог Правилника.

Чл. 2 — Све отписе које Привилегована аграрна банка буде вршила својим дужницима, сходно чл. 32 став (¹) тач а) и б) Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, а према Правилнику о давању олакшица дужницима Привилеговане аграрне банке, књижиће се на терет овог фонда.

Чл. 3 — Удео државе и Класне лутрије у капиталу Привилеговане аграрне банке а. д. (чл. 8 тач. а) и б) Закона о Прив. аграрној банци), служиће као покриће отписа извршних на терет овог Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова, а у смислу чл. 2 овог Правилника.

Чл. 4 — Приходи Фонда су следећи:

а) дотације државе у износу од 5,000.000 дин. у свакој буџетској години, почев од буџетске 1937/38 године;

б) дивиденда која припада држави и Класној лутрији по чл. 39 Закона о Привилегованој аграрној банци, почев с пословном годином 1936;

в) вишак дивиденде који би Привилегована аграрна банка могла исплатити акционарима преко 3% по акцији, почев с пословном годином 1936;

г) и други евентуални приходи.

Чл. 5 — Износе, поменуте под б) и в) чл. 4 овог Правилника, Привилегована аграрна банка а. д. књижиће у корист овог Фонда сваке године по усвајању биланса и предлога за расподелу чисте добити од стране редовног годишњег збора акционара.

Суму под тач. а) чл. 4 држава ће исплатити Привилегованој аграрној банци, у корист фонда, у току прве половине сваке буџетске године.

Чл. 6 — По закључку сваке пословне рачунске године, Привилегована аграрна банка доставиће извештај Министарству финансија о стању рачуна Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова са потребним објашњењима.

Чл. 7 — У колико би се приликом коначне амортизације овог Фонда показао на страни активе какав вишак, овај припада држави.

Чл. 8 — По потпуној амортизацији свих отписа извршених на терет рачуна овог Осо-

беног фонда, за акције државе и Класне лутрије престају сва ограничења према ст. (6) чл. 32 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Чл. 9 — Овај Правилник ступа на снагу са даном обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 32 УРЕДБЕ

Како се шаљу отплате

Отплате (ануитети) по зајмовима плаћају се непосредно Банци. Новац се шаље само банчиној централни у Београду. Филијале за сада не воде књиге банчиних ранијих дужника. Новац се шаље преко Поштанске штедионице у Београду. Дужници по хипотекарним зајмовима уплаћују новац на чековни рачун бр. 51.140. Дужници по задружним зајмовима на чековни рачун бр. 51.150.

Члан 33

Јемство државе за исплату дивиденде по чл. 50 Закона о Привилегованој аграрној банци која се по чл. 39 истог Закона издваја из чисте добити, утврђује се на 3% (три од сто), почев са пословном годином 1936.

Члан 34

Акционари Привилеговане аграрне банке ослобођавају се плаћања свих државних и са-

¹⁾ Овај Правилник издан је под потписом министра финансија 29-X-1936, бр. 51970/VIII/36.

моуправних пореза, приреза, такса и свих других намета ма које врсте на дивиденду коју им исплаћује Привилегована аграрна банка на основу чл. 39 и 50 свога Закона; ово ослобођење има се примењивати почев од дивиденде за пословну 1936 годину.

ГЛАВА V

Члан 35

(¹) По свима хипотекарним дугорочним зајмовима код Државне хипотекарне банке одобреним земљорадницима — који су се као такви задужили у времену од свршетка рата до 20 априла 1932 године, а који уверењем прописаним Уредбом докажу да испуњавају услове из Уредбе, — снижиће се каматна стопа на 4,5%, рачунајући од првог наредног рока плаћања анuitета који доспева по ступању на снагу Уредбе, и продужиће се рок исплате зајма на 32 године рачунајући од дана првобитног задужења.

(²) По свима неуредним дуговањима банчаних дужника — земљорадника који испуњавају услове прописане предњим ставом, извршиће се укапиталисавање неплаћених камата и свих задужења по личном рачуну, рачунајући при том просту камату. Ово укапиталисавање има се извршити по стопи која је до сада важила по овим дуговањима и до следећег рока плаћања анuitета.

(³) Дужници који су се задужили као земљорадници а који желе да се користе олакшицама предвиђеним ставом (¹) и (²) овог члана дужни су да најдаље до 1 јануара 1937 године поднесу Државној хипотекарној банци уверење онако како је прописано Уредбом, којим ће доказати да испуњавају све услове за коришћење предвиђеним олакшицама. Уједно ће у истом року поднети извештај Банци о садашњој вредности њиховог имања који служи Банци као залога. Овај извештај има бити оверен од стране општинске власти.

(⁴) Уколико се буде показало да ново задужење по извршеном укапиталисавању дужних камата и задужења по личном рачуну прелази 50% од вредности заложеног имања, означеног у извештају о којем је реч у предњем ставу, Банка ће извршити накнадну процену имања путем комисије, коју одређује сама Банка. Ако се и из овакве процене види да ново задужење по извршеном капиталисању прелази 50% од садашње вредности заложеног имања, вишак преко 50% од вредности имања отписаће Државна хипотекарна банка преко специјалног рачуна који ће се амортизовати најдаље у року од пет година.

(⁵) Сва извршења путем продаје земљорадничког непокретног имања заложеног код Државне хипотекарне банке, која су у току или су већ извршена али још нису постала правојна имају се обуставити. И на оваква дуговања ће се применити све олакшице предвиђене овим чланом.

(6) Изузимају се од примене олакшица:

а) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке пре рата;

б) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке у времену после 20 априла 1932 године као и дуговања земљорадника који су постали банчини дужници куповином zaloженог имања из слободне руке, или на јавној продаји после 20 априла 1932 године;

в) дуговања земљорадника по меничним хипотекарним зајмовима без обзира на време у које су се задужили.

Правилник уз члан 35 Уредбе

Чл. 34 — (1) Под ратним стањем у смислу члана 35 Уредбе разуме се време од 27 јула 1914 па до 11 новембра 1918 године.

(2) Дужнику који поднесе Државној хипотекарној банци уверење да је био земљорадник у смислу Уредбе и овога Правилника, Банка ће продужити рок исплате зајма на 32 године, рачунајући од дана првобитног задужења.

(3) Сви дужници који се користе чланом 35 Уредбе издаће Државној хипотекарној банци по сваком задужењу нову исправу у облику који Банка буде прописала.

(4) Сматра се неуредним у смислу става (2) члана 35 Уредбе онај дужник који на дан ступања Уредбе на снагу није положио у року ма и један ануитет. У колико би овакви дужни-

ци после ступања на снагу Уредбе положили потребне износе за регулисање ануитета, ануитети ће се обрачунати и наплатити по условима који су важили до ступања на снагу Уредбе. У случају да дужник, који је заостао са плаћањем једног или више ануитета, положио после ступања Уредбе на снагу износ који не би био довољан за регулисање ни једног целог ануитета, Банка ће извршити укапиталисавање неплаћених интереса и осталог дуговања у смислу Уредбе по личном рачуну а затим ће положени износ употребити у отплату овако добијеног задужења. У случају да је дужник, који је заостао у плаћању са више ануитета, положио после ступања на снагу Уредбе износ који би се могао употребити за отплату једног целог ануитета, Банка ће обрачунавати и наплатити тај ануитет по досадашњим условима, а са осталим својим потраживањима на име интереса и осталог, поступиће на начин предвиђен у предњој реченици.

(5) Укапиталисавање неплаћених камата и то по интересној стопи која је важила до првог наредног рока плаћања ануитета који доспева по ступању Уредбе на снагу, извршиће се на тај начин што ће се рачунати проста интересна стопа, обухватајући при томе све неплаћене камате за ово време. Поред интереса укапиталисаће се целокупно дуговање које се води по личном рачуну.

(6) Главница увећана на начин предвиђен у предњим ставовима овога члана ужива исти ред првенства, као и првобитна главница хи-

потекована или прибележена (укњижена, предбележена).

(7) Трошкови око накнаде процене заложеног имања у смислу става (4) члана 35 Уредбе, падају на терет Државне хипотекарне банке; ова процена вршиће се према обрасцу и поступку који ће прописивати сама Банка. У колико Државна хипотекарна банка одреди за чланове процењивачке комисије среске пољопривредне референте, они су дужни да се одазову банчином позиву.

(8) У случају става (5) члана 35 Уредбе, када се поступак за извршење продајом залоге спроводи преко среских судова или управних власти, Банка ће пошто дужник докаже да се има сматрати земљорадником у смислу Уредбе, затражити да срески суд односно управна власт поведени поступак извршења обустави.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 35 УРЕДБЕ

Враћање купљеног имања

(§ 24. тач. 5. д) фин. зак. за 1937/8)

Непокрећна имања заложена за дуговања земљорадника која су прешла у својину Државне хипотекарне банке путем јавне продаје, без обзира да ли је продаја посматрана правомоћна или не, Банка може враћати дужнику — бившем сопственику — ако дужник докаже да испуњава услове за примену прописа чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Под дужницима подразумевају се наследници у правој линији и у побочној до другог степена сродства закључно.

Ако је имање које се, у смислу предњег става, враћа дужнику, уписано у земљишне књиге Банка ће изражити брисање забележбе продаје, забележбе досуђења и свих других забелдаби, које се односе на јавне продаје, а на случај да ова непокрећна имања нису уписана у земљишне књиге већ у штапије Банка ће изражити код надлежног суда поништај потврде о преносу ако је пренос на Банку већ извршен, с тим да шерећи који су посматрали до продаје на дошичном имању оштану и даље у важности.

ГЛАВА VI

Члан 36

(1) Земљорадници обухваћени Уредбом плаћаће своје дугове осталим веровницима на следећи начин:

а) Дугови који потичу из куповине робе на кредит или из занатске радње пошто се њихова висина утврди на начин предвиђен чл. 4 Уредбе али без смањења предвиђеног у ст. (1) тога члана, исплатиће се у року од 12 година у једнаким годишњим оброцима, почев од 1 новембра 1936 године. На овакве дугове не тече камата.

б) Дугови из осталих правних односа, пошто се њихова висина утврди на начин пред-

виђен у ст. (1) чл. 4 Уредбе,¹⁾ смањују се са 50% (педесет од сто); овако смањени износ пошто се увећа у смислу ст. (2) истог члана, дужници ће исплатити по отплатном плану у року од 12 година са 3% камате у једнаким годишњим оброцима сваке године најдаље до 15 новембра. Први ануитет се има положити 15 новембра 1936 године.

(2) Дужници — земљорадници из овога члана не уживају заштиту по Уредби ако су у бољем материјалном положају од својих веровника. У случају спора, одлуку доноси за дужника месно надлежни срески суд.

(3) Све постојеће дужничке исправе по дуговима из овога члана имају се заменити новим облигацијама дужника на износ дуга утврђен према прописима тач. а) и б) ст. (1) овога члана. Ова замена ће се вршити пред општинском управом надлежном за дужника, а према формулару и поступку који ће се прописати Правилником Министарства правде у

¹⁾ Ненаплаћена и незастарела камата обрачунава се по овим стопама:

до 20 IV 1932 уговорена а највише	12%
од 21 IV 1932 до 23 XI 1933, ако је веровник добровољно дозволио од- году плаћања	10%
а у осталим случајевима	6%
од 24 XI 1933 до 26 IX 1936	1%.
од 27 IX 1936 до исплате	3%

(Види чл. 9 Правилника о замени дужничких исправа новим облигацијама, уз овај члан Уредбе).

споразуму с Министарством трговине и индустрије и Министарством пољопривреде.

Правилник уз члан 36 Уредбе

Чл. 35 — (1) Сва постојећа обезбеђења по потраживањима из члана 36 Уредбе остају на снази и после извршене замене дужничких исправа у смислу ст. (3) тога члана. Исто тако остају на снази и регресна права обвезника по меницама замењеним облигацијом по ставу (3) члана 36 Уредбе.

(2) Веровник може доказивати да је у горем материјалном положају од свога дужника било пре смањења главнице, у коме се случају смањење неће ни вршити, било после смањења; у последњем случају извршено смањење остаје на снази, а дужник губи добијене олакшице у погледу рока и висине каматне стопе.

(3) Ако дуг једног земљорадника истом веровнику потиче делом из куповине робе на кредит или из занатске радње, а делом из других правних односа, па је дужник на рачун укупног дуга полагао веровнику отплате не назначујући на рачун којег дуга их даје, положене отплате ће се одбијати од обе врсте дугова сразмерно њиховој висини.

(4) Веровник се не може користити ставом (2) члана 36 Уредбе ако дужник докаже да му је наплаћивао лихварске камате у смислу става (2) члана 37 Уредбе.

ПРАВИЛНИК

о замени дужничких исправа новим облигацијама

(Сл. нов. бр. 252-LXIII, од 31-X-1936)

Уз члан 36 Уредбе

Чл. 1 — (1) Веровници из чл. 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова утврдиће висину и смањење дуга као и годишњи оброк у смислу Уредбе за сваког појединог дужника обрачуном према обрасцу из чл. 9 ст. (2) и начиниће за сваког дужника облигацију према обрасцу из чл. 9 ст. (1) на смањени износ дуга. Облигације и обрачуна веровници ће у два примерка доставити општинској управи (Градском поглаварству) надлежној за дужника.

(2) Општинска власт доставиће по један примерак облигације и обрачуна дужнику у року од 15 дана од пријема и позваће га да заједно са јемцима односно солидарним дужницима у року од 15 дана пред општинском влашћу потпише облигацију или да стави своје приговоре.

(3) Ако дужник и јемци односно солидарни дужници потпишу облигацију, општинска власт овериће њихове потписе и доставити облигацију веровнику.

(4) Ако дужник одбије да потпише облигацију, и стави своје приговоре, општинска власт доставиће приговоре у року од 15 дана веровнику и позваће га да, у колико приговоре прима, начини нову облигацију и поступи по

ставу (1). Са таквом облигацијом општинска власт поступиће сходно предњим ставовима. Ако дужник не потпише облигацију и не стави приговоре, општинска власт известиће о томе веровника у року од 15 дана од дана када је дужнику истекао рок из става (2).

(5) Веровник може тражити да се по приговорима, као и у случају ако дужник не потпише облигацију а не стави приговоре, одржи рочиште код општинске власти. У том случају општинска власт одредиће рочиште у року од 15 дана и на исто позвати веровника, дужника и јемце односно солидарне дужнике. Ако се на рочишту постигне споразум, општинска власт начиниће одмах облигацију, оверити потписе и облигацију предати веровнику.

(6) Веровник је дужан предати препис облигације општинској власти која ће га оверити и доставити Пореској управи.

(7) Веровник је дужан после примљене нове облигације вратити дужнику ранију исправу о дугу.

Чл. 2 — Ако ни после одржаног рочишта не дође до споразума између веровника и дужника, општинска власт ће странке упутити на редовни суд.

Чл. 3 — Ако се дужник не одазове позиву општинске власти да потпише облигацију или стави приговоре и ако не дође ни на одређено рочиште, сматраће се да не признаје дуг.

У том случају општинска власт ће веровника упутити на редовни суд.

Чл. 4 — (1) Облигацију је дужан потписати и јемац односно солидарни дужник. Место ових потписа дужник може прибавити потписе других јемаца односно солидарних дужника. Спор о вредности нових потписа решиће, на захтев једне или друге стране, Срески суд по ванпарничном поступку сходно одредби чл. 7.

(2) Ако јемац односно солидарни дужник не потпише облигацију, а дужник не прибави потписе на које пристаје веровник односно за које је суд одлучио да имају једнаку вредност, веровник има право да одмах наплати цело потраживање смањено по Уредби од јемца односно солидарног дужника који није потписао облигацију, односно у случају смрти из његове заоставштине.

(3) Место потписа јемца односно солидарних дужника веровник и дужник могу уговорити и други начин обезбеђења.

Чл. 5 — У случају поступка по чл. 37 Уредбе имају се дужничке исправе претходно заменити новим облигацијама.

Чл. 6 — За решење спора о постојању, висини или природи несмањеног дуга у вези са одредбама чл. 2 и 3 надлежан је редовни суд по прописима Грађанског парничног поступка.

Чл. 7 — Спорове у погледу смањења дуга, трошкова и камата и уопште примене У-

редбе у вези са одредбама чл. 2 решаваће срески судови, местно надлежни за дужника, по Ванпарничном поступку. Против одлуке Среског суда заинтересована странка има право жалбе на Окружни суд. Одлука Окружног суда је коначна и против ње нема места правном леку.

Чл. 8 — У случају поступка по чл. 6 и 7 Срески суд ће доставити отправак правоснажне одлуке и Пореској управи.

Чл. 9 — (1) Дужничке исправе замениће се облигацијама по следећем обрасцу:

Ослобођено од таксе

ОБЛИГАЦИЈА

издата по Уредби о ликвидацији земљорадничких дуг ва

Потписали (породично, очево и лично име, занимање) из кућни број . . . , признајем да дугујем (веровничково породично име и т. д. из

износ од динара (словима динара), према посебном обрачуна начињеном на основу Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године.

за дуг из обвез- Овај мој дуг проистиче из:
нице, задужнице, обвезнице-задужнице-уговора
уговора и слично . . . од . . . , (датум) гла-
сеће(г) на динара ;

за дуг из менице менице издане дне на
динара на којој су
следећи потписници: акцептант .
. издавалац а
индосанти по реду

за дуг из купови- из куповине робе на кредит — за-
не робе на кредит натске радње.
или из занатске Обвезујем се исплатити горе утвр-
радње ђени износ од динара

за дугове до 500 по чл. 52 у вези са чл. 36 ст.
динара (1) а) б) Уредбе, у два једнака го-
дишња obroка сваки по динара . . .
. (словима динара . . . :
.), са 3% камате, од ко-
јих први доспева 15 новембра 1936
године а други 15 новембра 1937 го-
дине;

за дугове преко по чл. 36 ст. (1) б) Уредбе, са
500 динара 3% камате, по отплатном плану по
чл. 6 Уредбе у року од 12 година
са годишњим оброцима по динара
. (словима динара . . . ,
.), од којих први доспе-
ва 15 новембра 1936 године а сва-
ки идући 15 новембра следећих го-
дина;

за дугове до 500 по чл. 52 у вези са чл. 36 ст.
динара из купов- (1) а) Уредбе, у два једнака годи-
вине робе на кре- шња obroка сваки по динара . . .
дит или из занат- (словима динара), од
ске радње којих први доспева 1 новембра 1936
године а други 1 новембра 1937
године;

за дугове преко по чл. 36 ст. (1) а) Уредбе, у
500 дин. из купов- року од 12 година у једнаким го-
вине робе на кре- дишњим оброцима у износу од дина-
дит или из занат- ра (словима динара . . .
ске радње) почев од 1 новембра
1936 године.

Обезбеђења која је мој веровник
имао по ранијој мојој обвезници-
уговору-меници т.ј. а на
рочито хипотека стављена у његову
корист одлуком суда у
. под бр: : : :

на моје непокретности уписане у
земљишно-књижном улошку . . .
описане у тапији бр. .
порезне општине потвр-
ђеној од суда . . . , о-
стају и надаље на снази до висине
напред означене суме дуга.

у дне 193::: године,

Потпис главног дужника

Овој обавези приступају као јемци-солидарни дужници:

Напомена: Из овог обрасца облигације узеће се само они ставови који одговарају врсти и висини дуга.

(²) Обрачун дуговања по чл. 1 вршиће се по следећем обрасцу:

ОБРАЧУН

дуговања земљорадника по чл. 36 ст. 1 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова и чл. 9 ст. (²) Правилника о замени дужничких исправа новим облигацијама

Име и презиме	} Дужника
Место становања (улица и к.бр.)	
Име и презиме	} Веровника
Место становања (улица и к.бр.)	

* А) Обрачун дуга из куповине робе на кредит или из занатске радње

а) износ дужне главнице по последњем обрачуну пре 20 IV 1932	дин.
б) неплаћена уговорена (највише 12%) % камата од дана последњег обрачуна до 19 IV 1932	„
укупно	дин.

в) неплаћена камата и то:

*1) % од 20 IV 1932 до 23 XI 1933	дин.
2) 1% од 24 XI 1933 до 26 IX 1936	„

г) правомоћно досуђени, а неплаћени парнични и извршни трошкови настали до 19 IV 1932

дин.

д) неплаћени стварни издаци за премије осигурања, јавне дажбине, таксе за стављање хипотека или прибелешке (укњижбе и предбележбе, као и остала плаћања, која је веровник извршио место дужника

укупно дин.

Свега на дан 1 XI 1936

дин.

*е) одбивши примљене отплате, и то: дин.

„

Коначан дуг дин.

Годишњи оброк износи 1/12 или 1/2 од горње суме т.ј. динара а доспева 1 новембра сваке године, почевши од 1 новембра 1936

*Б) Обрачун дуга из осталих правних односа

а) износ дужне главнице по последњем обрачуну пре 20 IV 1932	дин.
б) неплаћена уговорена (највише 12%) % камата од дана последњег обрачуна до 19 IV 1932	дин.
укупно на дан 20 IV 1932	дин.
одбивши 50% смањење „	„
остаје	дин.

к томе се додаје камата, израчуната на несмањени дуг на дан 20 IV 1932, и то:

в) неплаћена камата

*1) . . . % од 20 IV 1932 до 23 XI 1933 дин. . . .

2) 1% од 24 XI 1933 до 26 IX 1936 "

3) 3% од 27 IX 1936 до 15 XI 1936 "

г) правомоћно досуђени, а ненаплаћени парнични и извршни трошкови настали до 19 IV 1932 дин. . . .

д) ненаплаћени стварни издаци за премије осигурања, јавне дажбине, таксе на стављање хипотека и прибелешке (укњижбе и предбележбе) као и остала плаћања, која је веровник извршио уместо дужника укупно дин. . . .

Свега на дан 15 XI 1936 дин. . . .

*е) одбивши примљене отплате, и то: дин. . . .

Коначни дуг дин. . . .

Годишњи оброк за исплату у року од 12 година са 3% камата износи динара 9,80 за сваких динара 100 дуга т.ј. на горњу суму дуга динара. . . . а доспева 15 новембра сваке године, почевши од 15 новембра 1936.

Код дуга до динара 500 прва отплата у висини половине дуга плаћа се 1 XI 1936, а 3% камате и остатак дуга 1 XI 1937.

у дана 193 године:

Потпис веровника:

*Напомене:

1) Ако дуг потиче из куповине робе или занатске радње, веровник ће испунити само тачку А), а ако дуг потиче из других правних односа, испуниће само тачку Б). Ако исти веровник има потраживање и једне и друге врсте, унеће одвојено потраживање за робу или занатске радње под тачку А), а за остала потраживања под тач. Б).

2) Каматна стопа за време од 20 IV 1932 до 23 XI 1933 износила је 10% у случају, ако је веровник добровољно дозволио одгоду плаћања, а 6% у осталим случајевима.

3) При обрачунавању дуга узеће се у обзир отплате после 20 априла 1932, водећи рачуна о дану и износу поједине отплате као и о висини каматне стопе у време отплате.

Чл. 10 — Овај Правилник има снагу аутентичног тумачења Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године по чл. 56 став (2) те Уредбе.

Чл. 11 — Овај Правилник ступа на снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама”.¹⁾

¹⁾ Овај Правилник издан је под потписом министра правде 31 X 1936 бр. 108810.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 36 УРЕДБЕ

1

Шта се под робом разумева

*Аушенично шумачење сјава 1 члана 36 Уредбе о
ликвидацији земљорадничких дугова*

(Сл. нов. од 17-IV-1937)

„Под робом из тач. а) става 1 члана 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова разумевају се животне намирнице (као што су људска и сточна храна, покућанство, одело), алати и пољопривредне справе које се искоришћују искључиво употребом људске и сточне снаге.”

2

Робни дугови

Као робни дугови имају се сматрати само они дугови који потичу из куповине робе од трговаца, а не и других лица, пошто се под изразом „роба” имају разумети само предмети које је трговац продао земљораднику.

Исто тако као дугови за извршење занатске радње из ст. 4 чл. 3 Уредбе, разумевају се само дугови занатлијама за извршене занатске радње, а не и осталим лицима.

3

Плаћање робних дугова

Робни дугови до 500 динара настали после 20 октобра 1931 године нису заштићени Уредбом, сем у случају кад су претворени у меничне тражбине —

(ст. 4 чл. 3 Уредбе). А робни дугови из тач. а) ст. 1 чл. 36 Уредбе прелазе суму од 500 динара и плаћају се несмањени, без камате, у року од дванаест година, у једнаким годишњим оброцима.

4

Адвокатски трошкови

Аушенично шумачење чл. 36 Уредбе

(Сл. нов. од 25-VI-1937)

„Адвокатски трошкови које земљорадник дугује адвокату за његово заступање, и који су настали до 20 априла 1932 године, сматрају се као дугови земљорадника у смислу чл. 36 ст. 1 сл. б) Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, без обзира када су досуђени”.

Према овоме треба разликовати адвокатске трошкове који су настали до 20-IV-1932 године од оних који су настали после тога времена. За њих је меродаван дан кад су настали, а не дан кад су досуђени. Дакле, ако су ти трошкови настали пре 20 априла 1932 године, дужник — земљорадник има право на њихово смањење са 50%, а ако су настали доцније нема то право.

5

Извршни наслов

Аушенично шумачење ст. 3 чл. 36 Уредбе

(Сл. нов бр. 54 од 10-III-1937).

„Ако је дужничка исправа, која се замењује новом облигацијом по ст. 3 чл. 36 Уредбе о

ликв. земљорадничких дугова и Правилнику о замени дужничких исправа новим облигацијама извршни наслов, у смислу Закона о извршењу и обезбеђењу, онда је извршни наслов у смислу тог Закона и издата нова облигација.”

6

Рок за замену дужничких исправа

Рок за замену дужничких исправа у смислу чл. 36 Уредбе, није предвиђен Уредбом. Иницијатива за замену дужничких исправа припада повериоцу, који може тражити замену ових исправа све док не наступи застарелост тражбине.

7

Замена извршне пресуде новом облигацијом

Веровник — приватно лице не може тражити наплату свога потраживаања пре претходне замене дужничких исправа, пошто се том приликом има утврдити и нов износ дуга. Из ових разлога и правомоћна судска пресуда мора се заменити новом облигацијом. У случају да дужник одбије пред судом да потпише облигацију, њу ће заменити одлука суда.

8

Извршни наслов за нову облигацију.

Нова облигација којом је замењена стара дужничка исправа у смислу ст. 3 чл. 36 Уредбе сматра се као извршни наслов само уколико је замењена дужничка исправа била извршни наслов. У противном, извршни наслов за нову облигацију има се прибавити редовним путем.

Судском пресудом по тужби из чл. 6 Правилника о замени дужничких исправа новим облигацијама, по прописима Грађ. парн. поступка има се утврдити само постојање, висина или природа несмањеног дуга. Тек на основу овако утврђеног несмањеног дуга имало би се предузети смањење дуга у смислу прописа Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

9

Пресуда по робним дуговима

За дугове земљорадника из куповине робе на кредит, веровник има да достави облигацију и обрачун општинској управи и у оном случају, када веровник за своје потраживање има већ правомоћну судску пресуду.

10

Кад нема исправе о дугу

У случају да првобитна исправа о дугу није постојала (обавеза је била усмена), веровник — приватно лице има права тражити исправу на нов износ дуга у смислу ст. 3 чл. 36 Уредбе.

Прву реченицу чл. 3 Правилника о замени дужничких исправа новим облигацијама треба разумети тако, да се и сам недолазак дужника на рочиште на које је позван, сматра непризнавањем дуга.

Уколико је клаузула „интабуланди” постојала на ранијој дужничкој исправи није искључено да се она стави и на нову облигацију, а није искључено такође да се повериоци и даље обезбеђују по општем праву.

11

Кад поверилац не тражи дуг

Аушеникчно шумачењв чл. 36 Уредбе

(Сл. нов. од 21 VII 1937)

„У вези са применом члана 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова и Правилника о за-

мени дужничких исправа новим облигацијама, а поводом постављеног питања од стране неких дужника, шта дужник има предузети за исплату свог дуга приватном повериоцу када овај сам ништа не предузима за наплату потраживања, извештавају се заинтересовани да уколико веровник-приватно лице не покрене поступак у смислу Правилника за измену дужничких исправа новим облигацијама, дужник има право захтевати да суд покрене овај поступак. У противном, уредни дужници не би били у могућности да исплаћују дуг својим немарним веровницима у роковима које је прописала Уредба, пре него што се новим облигацијама не утврди нов износ дуга.

12

Прекид застарелости менице

У случају кад би меница земљорадника, првобитна или пролонгирана, имала да застари, било према главном меничном дужнику, било према регресним дужницима, застарелост се прекида (чл. 79 Меничног закона) ако је потраживање већ пријављено надлежном суду у смислу чл. 1 Уредбе о продужењу рокова за утужење меница од 18 маја 1933 године, односно ако потраживање буде пријављено до краја 1937 године с тим да веровник поднесе тужбу до истека 1937 године.¹⁾

13

Камата по отплатном плану

Отплатни план из чл. 6 Уредбе важи и за дугове ст. 1—6 чл. 36 Уредбе у онолико, у колико

¹⁾ Види Уредбу о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница уз чл. 8 Уредбе о л.з.д.

елементи отплаћивања по чл. 6 Уредбе нису измењени текстом ст. 1—6 чл. 36 Уредбе о 12 једнаких годишњих obroка, од којих први доспева 15 XI 1936, онда се отплатни план из чл. 6 Уредбе има у том смислу саобразити захтеву ст. 1—6 чл. 36, што значи да се по ст. 1—6 чл. 36 на сваких 100.— дин. дуга има платити почев од 15 XI 1936 дин. 9,80, где је урачуната и отплата и камата, као што се види и из претпоследњег става поменутог обрачуна.

14

Цедиране тражбине

Кад је поверилац земљорадника, приватно лице, цедирао тражбину новчаном заводу, дужници земљорадници уживају олакшице из главе VI Уредбе, пошто је веровник, који је непосредно кредитирао приватно лице (види објашњење на стр. 71).

15

Кад се не земљорадник користи Уредбом

Неземљорадник који је, после 20-IV-1932, преузео меницу земљорадника, на којој је раније био јемац, има права да се користи прописима Уредбе. Уколико је пак преузео овакву меницу пре 20-IV-1932 он се не може користити овим правом, пошто је у том случају његова обавеза, као главног дужника, настала пре 20-IV-1932.

16

Жиранти који су исплатом менице постали веровници

Дуг земљорадника који је установа наплатила од жираната и на њих пренела меницу, сматра се овим угашен. Жиранти који су овим преносом постали веровници могу тражити наплату од првобитних главних дужника земљорадника по глави VI Уредбе.

Члан 37

(¹) Веровник који сматра да је његов дужник који се користио тач. б) ст. (¹) предњег члана, у стању да плати више од 50% свога дуга, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе уз подношење потребних доказа тражити од надлежног среског суда да смањи или потпуно поништи смањење извршено на основу тач. б) ст. (¹) претходног члана.

(¹) Дужник који докаже да није у стању платити ни 50% свога дуга у смислу тач. б) ст. (¹) претходног члана, или докаже да је пре 20 априла 1932 године на тај дуг плаћао лихварске камате, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе тражити од надлежног среског суда да му се дуг снизи и преко 50%.

Правилник уз члан 37 Уредбе

Чл. 36 — (¹) За покретање поступка у смислу става (¹) члана 37 Уредбе довољно је ако веровник суду поднесе потребне податке или се позове на сведоке. При оцењивању способности плаћања, суд ће узети у обзир стање имовине и приходе дужника и поверилаца.

(²) Сматра се лихварском у смислу става (²) члана 37 Уредбе она камата која је била знатно виша од средње уобичајене каматне стопе у крају где је и у време када је плаћана. Уверење о висини средње уобичајене каматне стопе издаваће Трговачке коморе за своја подручја. Суд ће према потреби захтевати

да ово уверење овери и надлежна Банска управа. За смањење дуга у смислу става (²) члана 37 Уредбе није потребно да је дужник био осуђен за лихварство.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 37 УРЕДБЕ

1

Плаћање анuitета пре смањења дуга

Приватни поверилац може да тражи наплату дуга пре него што суд реши смањење дуга испод 50% у смислу ст. 2 чл. 37 Уредбе. Он је овлашћен тражити наплату анuitета из чл. 36 Уредбе, све док дуг не буде смањен правоснажном одлуком суда, под условом, да је извршио замену исправа у смислу ст. 3 чл. 36 Уредбе.

2

Стечајна маса

Стечајна маса не може се користити прописом Уредбе који говори о сиромашним веровницима, пошто се овај пропис односи само на веровнике физичка лица, а не на установе.

ГЛАВА VII

Члан 38

Аграрни субјекти по прописима о аграрној реформи као и остали земљорадници који су пре 20 априла 1932 године, било факулта-

тивним откупом било иначе, купили земљиште, које је 27 фебруара 1919 године Претходним одредбама за припрему аграрне реформе од 15 фебруара 1919 године односно Уредбом о забрани отуђивања и оптерећивања земљишта великих поседа од 21 јула 1919 године стављено под удар аграрне реформе, а за куповну цену уговорили оброчне отплате у готовом новцу, могу доспели а неплаћени део уговорене купопродајне цене, као и будуће отплате, платити продавцу оном количином пшенице коју су могли купити са уговореним износом отплате по курсу пшенице који је на дан потписа уговора нотиран на најближој домаћој продуктној берзи; ако су пак цену уговорили у одређеној количини пољопривредних производа с тим да ће уговорене отплате плаћати у новцу, могу доспеле а неплаћене, као и будуће отплате платити продавцу било уговореном количином производа, било њиховом вредношћу на дан доспећа.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 38 УРЕДБЕ

Жито за земљиште

На дугове аграрних интересената који су уговорили куповну цену у извесној количини пољопривредних производа, а који су најавили да се неће користити Главом VII Уредбе, већ осталим прописима Уредбе, има се применити тач. 6 ст. 1 чл. 36 Уредбе. Прерачунавање пољопривредних производа у новац имало би се извршити на бази вредности пољопривредних производа на дан закључења уговора.

Члан 39

У смислу предњег члана главницу дуга чине доспели, а неплаћени, као и још недоспели оброци заједно са дужном каматом до 15 новембра 1935 године. Ова главница има се исплатити у десет једнаких годишњих obroка са каматом од 3%. Камата се неће плаћати у оним случајевима, код којих је већ при склапању купопродајних уговора урачуната у куповну цену. Први оброк, уколико није плаћен, и други оброк платиће дужник до 15 новембра 1936 године. Ако је купљена земља под секвестром у корист продавца, било да је сам секвестар ради било да ју је дао под закуп, секвестар, уколико већ није укинут, укида се крајем октобра 1936 године, „а рок првог анuitета оваквим дужницима доспева 15 новембра 1937 године”.¹⁾

Члан 40

Уверење о томе да ли је извесно земљиште по предњем члану било стављено под удар аграрне реформе на дан 27 фебруара 1919 године, издају банске управе као аграрне власти.

Члан 41

Ако је земљиште, које није било стављено под удар аграрне реформе, било купљено пре

¹⁾ Текст под знаком навода и извода додан тачком 5, сл. и) § 24 Фин. зак. за 1937/8.

20 априла 1932 године, а куповна цена уговорена у одређеној количини пољопривредних производа, цена се има платити према уговору. Доспели, а не плаћени оброци имају се платити у три једнака годишња obroка и то први и други најдаље до 15 новембра 1936 године, а трећи до 15 новембра 1937 године.

Члан 42

Ако је за земљиште из предњег члана цена била уговорена у новцу купац, ако је земљорадник у смислу Уредбе, може, уколико се одрекне плаћеног дела куповине, вратити продавцу купљену земљу и на тај начин испунити своје обавезе према продавцу. Ако је за рачун куповине купац платио мање него би износила закупнина, за оно време, за које је уживао купљену земљу, биће дужан да плати продавцу разлику од укупног износа закупнине. Тако исто може и продавац, ако је земљорадник у смислу Уредбе, захтевати повраћај земље, ако је и купац био земљорадник; у овом случају има продавац право да на име отштете за уживање земље тражи од купца закупнину, а ако је на име отплате примио више него што би износила закупнина, има разлику да врати купцу.

Члан 43

Ни у ком случају купци земљишта, ако су земљорадници по Уредби, нису дужни за-

купљено земљиште платити више од данашње двоструке локалне просечне прометне вредности земљишта односне културе. Ако је за купљено земљиште купац земљорадник платио више, сматра се да је испунио своје уговорне обавезе с тим, да нема право на повраћај вишка. Не пристаје ли на ово, продавац може тражити да му се врати земља с тим да купцу врати на име куповине примљене отплате, а има право да од купца наплати закупнину за уживање земље. Уговорна страна која тражи раскид уговора у смислу овога члана, нема право да се користи Уредбом за дугове настале услед тога раскида. Вредност земље и висину закупнине утврђује суд у ванпарничном поступку.

Правилник уз члан 43 Уредбе

Чл. 37 — ⁽¹⁾ Под локалном просечном прометном вредношћу земљишта односне културе разумева се просечна прометна вредност земљишта у економској години од 1 октобра 1935 до краја септембра 1936 године.

⁽²⁾ Прописи из члана 41, 42 и 43 Уредбе важе за земљораднике који су купили земљиште пре 20 априла 1932 год. и ако нису постали земљишно-књижни власници.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 43 УРЕДБЕ

Примена ванпарничног поступка

По предметима из чл. 43 Уредбе суд треба да доноси одлуке по ванпарничном поступку пошто се

овде ради о утврђивању чињеница сличним онима оје се по чл. 54 Уредбе утврђују по ванпарничном поступку.

Члан 44

Аграрни субјекти и други земљорадници, који се користе одредбама предњих чланова ове главе, не могу се у погледу ових дугова користити другим повластицама предвиђеним Уредбом.

Правилник уз члан 44 Уредбе

Чл. 38 — ⁽¹⁾ Аграрни субјекти и други земљорадници-дужници могу се и за дугове из Главе VII Уредбе користити осталим прописима Уредбе али се у том случају не могу користити олакшицама прописа VII Главе. Ови дужници имају у року од два месеца од дана ступања на снагу овог Правилника поднети веровнику писмену изјаву да ће се користити другим повластицама Уредбе. Ако то не учини сматра се да ће се користити прописима Главе VII Уредбе.

⁽²⁾ Земљорадници, чије се земљиште делимично налази под теретом аграрне реформе по законским прописима о ликвидацији аграрних односа, могу се користити Уредбом у погледу својих дугова само за онај део свога земљишта који не потпада под те прописе.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 44 УРЕДБЕ

1

Обрачунавање пољопривредних производа

(§ 24 тач. 5, ж) Фин. зак. за 1937/8)

Аграрним субјектима и другим земљорадницима, који према сјаву 1 чл. 38 Правилника за извршење Уредбе изјаве да се неће користити олакшицама из главе VII него осталим прописима Уредбе, ако су уговорили куповину у пољопривредним производима обрачунаће се остатак дуга по цени производа на дан склапања уговора а према томе ће се срачунати и висина остатака дуга према шач. б) сјав 1 члана 36 Уредбе.

2

Коришћење главом VII Уредбе

Из прописа чл. 44 Уредбе и чл. 38 Правилника, јасно излази, да аграрни субјекти имају право да се користе осталим прописима Уредбе, ако у року од два месеца изјаве, да се неће користити главом VII Уредбе. Ако у овом року не учине изјаву, сматра ће се да ће се користити главом VII Уредбе.

Члан 45

Принудна извршења за повраћај поседа земљишта после 20 априла 1932 године, чију је својину придржао за себе продавац за случај неплаћања уговорених оброка, а земљиште до дана ступања на снагу Уредбе није прешло у својину трећег лица, ништавна су. Тако исто ништавни су и уговори о продаји земље трећим лицима извршени без пристанка купца у времену од 8 октобра 1935 године до

дана обнародовања Уредбе. У овим случајевима купац је дужан остатак куповине, уколико није већи од цене предвиђене у чл. 43, заједно са доспелом а неплаћеном каматом до 15 новембра 1936 године, исплатити, продавцу у пет једнаких годишњих obroка са 3% камате. Први оброк има се платити до 15 новембра 1936, а остали до 15 новембра сваке наредне године.

Правилник уз члан 45 Уредбе

Чл. 39 — (1) Одредбе из члана 45 Уредбе односе се само на дужнике из Главе VII.

(2) Ако су купци земље од великих поседа под претњом тужбе због неплаћања отплате накнадно склопили нови уговор (поравнање, нагодбу) под тежим условима него што Уредба прописује, такви уговори (поравнања, нагодбе) не важе.

(3) Сматрају се ништавним и све одлуке донесене после 20 априла 1932 године а на основу којих је извршен понован пренос права власништва у корист продавца због неиспуњавања уговорних обавеза од стране купца-земљорадника; на захтев купца-земљорадника има се успоставити првобитно уговорно стање.

(4) За случај да је такво земљиште предато трећим лицима пре ступања на снагу Уредбе има се применити пропис члана 43 Уредбе.

(5) Исплата остатка куповне цене извршиће се према пропису чл. 45 Уредбе у колико

не постоји случај из члана 38 Уредбе за који важи Отплатни план по члану 39 Уредбе.

Члан 46

За одређивање својства земљорадника у смислу предњих чланова ове главе узеће се она површина земљишта, коју је купац имао пре куповине земље.

Члан 47

Прописи Уредбе не односе се на дуговање аграрних интересаната држави за добивено земљиште по прописима о аграрној реформи.

Правилник уз Главу VII Уредбе

Чл. 40 — Спорове по чл. 38, 39, 41, 46 решаваће срески судови по ванпарничном поступку, сходно двома последњим реченицама члана 54 Уредбе.

ГЛАВА VIII

Члан 48

(1) Ако дужник не плати свој доспели оброк према Уредби изузимајући случајеве елементарних непогода због којих је добио опрост од плаћања пореза, веровник стиче право да одмах тражи наплату целокупног остат-

ка дуга редовним судским путем, уколико је дуг смањен по прописима Уредбе, дужник има платити остатак смањеног дуга.

(²) Кад наплату доспелих obroка врши пореска управа, она ће у случају првог става спровести извршење на покретности дужника. Ако извршење не да никакав или даде недо-вољан успех, пореска ће управа на основу оверених извода из својих књига затражити од надлежног суда продају дужникових некрет-нина.

Правилник уз став (¹) чл. 48 Уредбе

Чл. 41 — Да би веровник из Главе II и VIII Уредбе могао тражити од свога дужника наплату целокупног остатка дуга потребно је да је веровник писмено опоменуо свога дужни-ка и оставио му за плаћање задоцнелог obroка рок од 15 дана.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 48 УРЕДБЕ

1

Извршење је могуће само после нове облигације

У случају кад веровник заснива своје потра-живање на извршној судској пресуди (извршним суд-ским одлукама) мора поступити по прописима Пра-вилника о замени дужничких исправа новим облига-цијама, да би се могао користити прописом чл. 48 Уредбе.

2

Дужници под стечајем и секвестрацијом

По молби за одлагање плаћања доспелог obroка, у смислу чл. 48 ст. 1, услед тога што је дужник под стечајем, па према томе је у тежем положају од дуж-ника оштећеног елементарним непогодама, не може се применити изузетак одлагања плаћања доспелог obroка на основу чл. 48 ст. 1, пошто овај пропис предвиђа само елементарну непогоду.

На дужнике који се налазе под судском се-квестрацијом, такође се не може применити изузетак одлагања плаћања доспелог obroка на основу чл. 48 ст. 1 Уредбе.

3

УПУТСТВО

За рад по молбама за одлагање плаћања анuitета на основу чл. 48 Уредбе о ликвидацији земљораднич-ких дугова

(Паб од 19-VI-1937).

1) По молбама за одлагање плаћања ану-итета доносиће одлуку надлежне филијале, а у Централи Одељења за ликвидацију земљораднич-ких дугова.

Одлуку ће у Централи доносити Дирекција по предлогу шефа Одељења за ликвидацију зем-љорадничких дугова, а у филијалама Управник по предлогу шефа Одељења за ликвидацију зем-љорадничких дугова, односно чиновника који вр-ши ту дужност.

2) По молбама за одлагање које су већ прим-љене, као и онима које буду примљене пре од-

ређивања података и утврђивања износа дуговања појединих дужника и смањења по прописима Уредбе може се привремено донети одлука о одлагању плаћања. Рок за плаћање анuitета ће се одложити према тражењу дужника, а најдаље до 1 августа 1937 год.

3) Ово привремено одлагање плаћања одобриће се ако дужник докаже да му је причињена штета на имању од елементарних непогода. Као доказ да је дужник претрпео штету примиће се уверење општине, пореске или катастарске управе, према томе какво је уверење дужник прибавио и поднео уз молбу. Привремено одлагање плаћања одобриће се без обзира на то што поступак око одобрења за отпис порезе није још завршен, само ако се из примљеног уверења види да је заиста било штете од елементарних непогода.

4) Ако дужник у молби није навео којим поверилачким установама дугује и колико свакој од њих, умолиће се општинска власт да га о потребном саслуша, па по пријему тога саслушања одобрити привремено одлагање плаћања. Од дужника се неће тражити да уверењем доказује своје земљорадничко својство, јер ако то није, онда је и иначе дато му одлагање беспредметно, па ће му поверилац већ тражити наплату.

5) О дужницима којима је одобрено плаћање водиће се евиденција са потребним подацима у виду азбучног регистра или картотеке. Евиденција се мора водити да би се на случај тражења наплате анuitета преко пореских управа имена ових дужника могла изоставити из списка. Тако исто на основу те евиденције имају се дужници по истеку рока, дакле после 1 августа 1937 године,

опоменути да плате одложени оброк, ако се утврди да то нису учинили.

6) Дефинитивна одлука о одлагању плаћања може се донети тек кад дужник докаже уверењем пореске управе да му је одобрен отпис порезе услед штете причињене елементарним непогодама. Одлагање плаћања анuitета ће се одобрити и онда кад је дужнику одобрен само делимичан отпис, дакле не свих 100%, него и 75%, 50% па у крајњем случају и 25%.

7) Приликом одлучивања по молби дужника за одлагање плаћања, разуме се тек онда кад Банка буде располагала свима подацима и кад буде познат износ дуга код Банке, водиће се рачуна о дужниковом имовном стању, износу дуга, висини годишњег анuitета и осталим важним околностима. Исто тако узеће се у обзир односни прописи Закона о непосредним порезима и Уредбе о отпису пореза у случајевима елементарне штете.

8) У случају да је дужнику оштећено једно имање, а има и друго, неоштећено, цениће се да ли је оштећењем дужникова моћ плаћања толико смањена да му треба одложити доспели оброк. Том приликом узеће се у обзир однос оштећеног дела имања према неоштећеном. До података о овоме може се доћи тражењем извештаја од општинске власти.

9) У крајевима где су уобичајене две жетве цениће се, имајући у виду однос вредности између оштећене и неоштећене жетве, да ли је дужник у могућности да плати оброк и поред претрпљене штете.

Код мешовитих обрада земљишта (виноград са воћем, кукуруз са пасуљем итд.) има се

исто тако ценити у сваком конкретном случају је ли општећен главни плод или споредни, па према томе одобрити или не одлагање плаћања доспелог obroка.

10) Не може се одобрити одлагање плаћања ануитета дужницима који су, због неблагоприятне пријаве надлежним властима, изгубили право на отпис пореза иако иначе доказују да су претрпели штету.

11) Плаћање ануитета одложиће се до онога времена за које се може претпоставити да ће дужник бити у могућности да ануитет плати (жетва пшенице, берба кукуруза, репа итд.), ако већ сам дужник у молби није тај рок означио. Најдаље се плаћање може одложити до идућег рока. У извештају о одлагању плаћања треба увек унети напомену да дужник мора о року платити и заостали и редовни ануитет.

12) О донетим одлукама филијале ће подносити Централи петнаестодневне извештаје.

Члан 49

Ако су на основу потраживања новчаних установа према заштићеним земљорадницима у смислу Уредбе издате хипотекарне zaloжнице, рок за њихову исплату продужује се, уколико доспева раније, на рок оних зајмова на основу којих су издате, а у смислу Уредбе. Камата по таквим хипотекарним zaloжницама у смислу чл. 33 смањује се на 3% годишње. Уколико су поједине врсте хипотекарних zaloжница издате на основу не само земљорадничких дугова, код таквих zaloжница има се

каматна стопа према горњој одредби сразмерно смањити. Новчане установе за службу по таквим хипотекарним zaloжницама могу рачунати највише до 10% од годишњег износа камата.

Правилник уз члан 49 Уредбе

Чл. 42 — (1) Продужење рокова и смањење каматне стопе по хипотекарним zaloжницама издатим у смислу члана 49 Уредбе одобраваће Министар трговине и индустрије на образложен предлог новчаног зваода.

(2) Ове хипотекарне zaloжнице повлачиће емисиона установа из промета упоредно с наплаћивањем годишњих ануитета од Привилеговане аграрне банке по примањима из става (2) члана 11 и из члана 14 Уредбе, тако да ће се $\frac{2}{3}$ издатих zaloжница повући из промета најдаље до 1952 године, а остатак од $\frac{1}{3}$ у току даљих 6 година све у једнаким годишњим сумама.

Члан 50

Дугови иза умрлог дужника могу се наплатити из заосталих миријских некретнина једнако као и из осталих мулковних некретнина.

Члан 51

(1) Прописи Уредбе не могу се уговором мењати на штету дужника.

(²) Ако су између дужника и веровника уговорени у погледу рокова, камате и остало за дужника повољнији услови од оних предвиђених Уредбом, онда остају у важности уговорени услови.

(³) Дужник може пре рока положити било један или више obroка или исплатити цел дуг.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 51 УРЕДБЕ

Повољнији услови за дужника

На дужнике који су били на поравнању ван стечаја, могу се применити услови ванстечајног поравнања, или прописи Уредбе, према избору самог дужника. Ако дужник сматра, у смислу чл. 51 ст. 2 Уредбе, да су по њега повољнији услови по Уредби, то се на њега имају применити прописи Уредбе, са ограничењем из ст. 1 чл. 43 Правилника.

Члан 52

Дугови земљорадника који укупно нису већи или који после извршеног смањења не буду већи од 500 Динара имају се платити у два једнака годишња obroка.

Правилник уз члан 51 и 52 Уредбе

Чл. 43 — (¹) пропис става (²) члана 51 Уредбе односи се само на веровнике и дужнике из Главе VI Уредбе.

(²) Сви општи прописи Уредбе односе се и на дугове из члана 52 Уредбе.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 52 УРЕДБЕ

Плаћање дугова до 500 динара

Пропис чл. 52 Уредбе има се разумети тако да се у два једнака годишња obroка имају платити дугови земљорадника који укупно не прелазе 500— динара. У случају да укупни дугови земљорадника прелазе 500—дин., они се имају исплатити по чл. 28 Уредбе.

Члан 53

(¹) Дужник — земљорадник који је после 20 априла 1932 године отуђио или оптеретио своју имовину у намери да оштети свога веровника, као и свако лице које у намери да себи или коме другом прибази, противно прописима Уредбе, какву корист, казниће се, уколико дело по Кривичном законiku не би било строжије кажњиво, затвором до шест месеци и новчано до 10.000 динара; такав дужник поред тога губи и све олакшице из Уредбе уколико би на њих имао праза, поред последица по Закону о побијању правних дела изван стечаја. Исто тако губи ове олакшице и његов потстрекач и помагач ако је земљорадник у смислу Уредбе.

(²) Ове казне изричу редовни судови.

Правилник уз члан 53 Уредбе

Чл. 44 — Кривични поступак по члану 53 Уредбе покреће се по предлогу оштећеног лица.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 53 УРЕДБЕ**Пријава за покретање кривичног поступка**

Пријаву за покретање поступка по чл. 53 Уредбе у време до предаје потраживања Привилегованој аграрној банци имају поднети установе из ст. 1 чл. 7 Уредбе с тим, да овакво подраживање не морају предати П. а. банци све до завршетка поступка.

У случају да је потраживање већ предато П. а. банци, пријаву ће поднети П. а. банка.

Члан 54

Послове по ст. ⁽⁸⁾ чл. 2 ⁽⁵⁾ и ⁽⁹⁾ чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27 ст. ⁽²⁾, чл. 36 и 37 и у колико Уредбом није друкчије одређено решаваће срески судови по Закону о судском ванпарничном поступку. Одлука суда донета по ст. ⁽⁸⁾ чл. 2 коначна је и против ње нема места правном леку. Против одлука суда донетих по ст. ⁽⁵⁾ и ⁽⁹⁾ чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27 ст. ⁽²⁾, чл. 36 и чл. 37 заинтересована странка има право жалбе на Окружни суд. Одлука Окружног суда је коначна и против ње нема места правном леку.

Правилник уз члан 54 Уредбе

Чл. 45 — Сви судски послови по Уредби хитни су и сматрају се феријалним.¹⁾

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 54 УРЕДБЕ**Надлежност суда**

Где се у Уредби помиње срески суд, разуме се срески суд надлежан за дужника.

Члан 55

Сви послови, судске радње и све исправе по Уредби ослобођени су свих такса изузев такса на жалбу Окружном суду.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 55 УРЕДБЕ**1****Депозитне таксе**

Аушенично шумачење чл. 55 Уредбе о л. з. д.

(Служ. нов. бр. 54 од 10-III-1937)

„Ослобођене су од плаћања депозитних такса све исправе, готовина и друго, које су стављене у депозит код суда у вези са законима и уредбама о заштити земљорадника, а подижу се ради ликвидације дугова по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова.”

¹⁾ По феријалним стварима суд ради и за време одмора — § 318 Закона о судском поступку у грађ. парницама.

2

Кад дужник плаћа таксу

Дужници који не буду могли доказати да су земљорадници у смислу Уредбе, имају платити све таксе за послове око овог доказивања, пошто се не сматра да су ово послови по Уредби у смислу чл. 55 Уредбе.

За поравнање којим дужник признаје веровнику слабије материјално стање, такође се плаћа такса, пошто се овде ради о заснивању новог дужничког односа ван Уредбе.

3

Таксе код апелационог и касационог суда

Жалбе апелационом и касационом суду на решења окружних судова у предмету земљорадничких дугова, подлежу плаћању такса.

4

Тужба о постојању и висини дуга

Тужба за постојање и висину земљорадничких дугова, овршни предлози и предлози за обезбеђење нису ослобођени од такса у смислу чл. 55 Уредбе, пошто то нису послови по Уредби, већ послови који јој претходе или јој следују.

5

Отправак судских одлука

Издавање отправака судских одлука о досуђеним трошковима ради предаје Привилегованој аграрној банци сматра се као посао по уредби, па према томе на основу чл. 55 Уредбе ослобођен је свих такса.

6

Изузимање меница из суда

Изузимање оригиналних меница из судских аката у циљу предавања Привилегованој аграрној банци је посао по Уредби, па према томе на основу чл. 55 Уредбе ослобођен свих такса.

Члан 56

(¹) Овлашћује се министар пољопривреде, да у споразуму са министром правде, министром финансија и министром трговине и индустрије, пропише Правилник за извршење Уредбе. Правилници предвиђени Уредбом имају се донети до 1 новембра 1936 године.

(²) Министар правде овлашћује се да, у споразуму са надлежним министрима, издаје аутентична тумачења прописа Уредбе.

Члан 57

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама.” Ступањем на снагу ове Уредбе престају важити све досадашње Уредбе о заштити земљорадника.^{1) 2)}

Општи прописи Правилника

Чл. 46 — (¹) Одредбе става (¹) члана 21 Уредбе и члана 28 Правилника односе се на

¹⁾ Види члан 47 Правилника за извршење Уредбе.

²⁾ Ова Уредба је издата од Министарског савета 25 IX 1936 године, а одобрена § 102 тач. 21 Финансијског закона за 1937/38.

све дужнике обухваћене Уредбом и на све њихове веровнике.

(²) Сви оспорени дугови и потраживања узеће се у даљи поступак по Уредби тек пошто се поведени спор оконча.

(³) Где се у Уредби помиње срески суд, разуме се срески суд надлежан за дужника.

Чл. 47 — Остају у важности прописи Закона о извршењу и обезбеђењу који су стављени на снагу Законом о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 априла 1932 године.¹⁾

Чл. 48 — Овај Правилник има снагу аутентичног тумачења Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова у смислу става (²) члана 56 Уредбе.

Чл. 49 — Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.²⁾

¹⁾ Види Уредбу о увођењу Зак. о извршењу и обезбеђењу на страни 203.

²⁾ Овај Правилник је издат под потписима министра пољопривреде и министра правде 30-X-1936 бр. 79104/V, а одобрен § 72 тач. 7 Финансијског закона за 1937/38.

ОБЈАШЊЕЊА К ЧЛАНУ 57 УРЕДБЕ

Ранији прописи

До доношења Уредбе дугове земљорадника регулисали су ови прописи:

1) *Закон о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа закона о обезбеђењу и извршењу, од 19 априла 1932 године (Сл. нов. 20-IV-1932).*

Овим законом обустављена су сва извршења у циљу наплате дугова од земљорадника над његовом покретном и непокретном имовином, с тим, да се ни нова обезбеђења не могу одобрити. Дата је дефиниција земљорадника и земљорадничког дуга. Изузете су тражбине: државе, самоуправе, Народне банке, Државне хипотекарне банке, Привилеговане аграрне банке, задружних организација, као и тражбине: издржавања, и из кривичних дела, настале после овога закона. Тако је закон заштитио земљорадника од повериоца, а и самог повериоца, ако су повериоци новчани заводи, уколико би мере предузете у циљу заштите земљорадника довеле у тешкоћу њихово пословање, јер је овластио Министарски савет да уредбом са законском снагом регулише њихову службу по улозима и другим њиховим обавезама.

2) *Уредба за извршење Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о обезбеђењу и извршењу, од 8 јуна 1932 године (Сл. нов. од 11-VI-1932).*

Законом од 19 априла 1932 године ограничено је трајање наведених заштитних мера до доношења закона о конверзији земљорадничких дугова, а најдаље до истека шест месеци тј. до 20 октобра 1932 године.

3) Закон о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, од 19 октобра 1932 године (Сл. нов. од 20-X-1932). Овим законом је продужена важност ранијег закона још за два месеца тј. до 20 децембра 1932 године.

4) Закон о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, од 19 децембра 1932 године (Сл. нов. 20-XII-1932).

Овим је законом заштита продужена на неограничено време, а осим тога учињене су извесне измене и допуне ранијег закона, и дато овлашћење Министарском савету да може доносити уредбе у циљу олакшавања економских прилика у земљи, с тим да их накнадно подноси Народној скупштини на одобрење.

5) Уредба о изменама и допунама Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, од 8 августа 1933 године (Сл. нов. од 10-VIII-1933).

Овом уредбом су списку тражбина изузетих од заштите додате и тражбине, које потичу из куповине пољопривредних имања, ако је цена или њен већи део уговорена у натури или у новцу по дневној цени домаће продуктне берзе, уколико нису у питању аграрни интересенти, или уколико приходи дужника (по слободној оцени суда) омогућавају овакву исплату без штете за издржавање дужника и плаћања јавних дажбина.

6) Уредба о продужењу рокова за ушужење меница земљорадника, од 18 маја 1933 године (Сл. нов. од 20-V-1933).

Према њој се имало сматрати, да је ток застарелости по § 79 меничног закона прекинут и онда, ако ималац менице пријави менично потраживање код суда, и ако тужбу поднесе у року од годину дана по ступању на снагу ове уредбе тј. до 20 маја 1934 године.

7) Уредба о посматрању и избору вештака за процењивање земљишта, о њиховом награђивању и о посматрању при процењивању, од 24 јуна 1932 године (Сл. нов. од 7-VII-1932).

8) Уредба о заштити земљорадника, од 22 новембра 1933 године (Сл. нов. од 23-XI-1933).

Поред одредаба о одлагању принудних извршења, о изузећу појединих тражбина од заштите, какве су, обично, садржавали и ранији прописи, уредба предвиђа и план отплате земљорадничких дугова. По овоме плану дугови су имали бити исплаћени у року од 12 година, са каматом просечно 6.02% (за дугове код новчаних завода) или просечно од 3.54% (за дугове код осталих поверилаца). Отплате су биле одређене у процентима укупног дуга, почев од 6% за прву до 18.78% односно 17.55% за последњу, дванаесту годину. Први је оброк био предвиђен за плаћање до 15 новембра 1934 године. Приликом отплата требало је издавати нове менице, иначе је дужник губио право на заштиту. Уредба је предвиђала за повериоце могућност реесконта или ломбарда код државних установа до 50% њихових потраживања.

Одредбе о отплати дугова по овој уредби нису дошле до примене.

9) Аушенично шумачење чл. 6 Уредбе о заштити земљорадника, од 24 јануара 1934 године (Сл. нов. од 30-I-1934). Овим је објашњено, да се све покретно-

сти на којима су већ постигнута средства обезбеђења, имају вратити земљораднику на слободно располагање.

10) Уредба о заштити земљорадника, од 3 августа 1934 године (Сл. нов. од 27-VIII-1934).

Овом уредбом измењен је начин плаћања дугова. Отплата се имала вршити годишње према два плана: план А. за отплату дугова код новчаних завода и план Б. за отплату дугова осталим повериоцима. План А. израђен је на бази укамаћења од 6%, план Б. на бази укамаћења од 3,50%. Отплата је имала да траје 12 година, а први анuitет приспевао је 15 новембра 1935 године. За време од 23 новембра 1933 до 15 новембра 1934 године имала се платити само камата.

Поред ових одредаба уредба је садржавала такође прописе о замени старих меница, које су већ биле утужене, али остале ненаплаћене због обуставе плаћања, и за замену ових меница везала коришћење уредбом.

11) Правилник за извршење Уредбе о заштити земљорадника, од 5 новембра 1935 године (Сл. нов. од 7-XI-1934).

12) Правилник о обрасцу уверења о томе, да је неко лице земљорадник, од 16 октобра 1934 године (Сл. нов. од 30-X-1934).

13) Правилник од 25 марта 1935 године (Сл. нов. од 5-IV-1935), који се односи на земљорадничке задруге, изузете од одредаба о заштити земљорадника.

14) Уредба о прекиду засињарелости земљорадничких меница (Сл. нов. од 15 маја 1934 године). којом је одложено наступање застарелости, ако потраживање буде пријављено до краја 1934 године.

15) Уредба о измени и допуни Уредбе о прекиду засињарелости земљорадничких меница, од 12 децембра

1934 године (Сл. нов. од 14-XII-1934). Њоме је рок од 1934 померен до краја 1935 године.

16) Уредба о измени и допуни Уредбе о прекиду засињарелости земљорадничких меница, од 28 новембра 1935 године (Сл. нов. од 28-XII-1935). Њоме је рок од 1935 продужен до краја 1936 године.

17) Уредба о измени и допуни Уредбе о заштити земљорадника, од 2 фебруара 1935 године (Сл. нов. од 5-II-1935).

По њој, сва лица, која су изгубила заштиту зато што у роковима нису извршили замену старих меница, поново стичу ту заштиту, ако замену изврше до 15 марта 1935 године. Поред овога Уредбом су смањене и каматне стопе, и то за прву групу (план А) од 6 на 4%, а за другу (план Б) од 3,5 на 1%.

18) Уредба о изменама и допунама чл. 3 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о заштити земљорадника од 15 јуна 1935 године (Сл. нов. од 18-VI-1935).

Њоме је рок за замену старих меница, за које је везана заштита, од 15 марта 1935 померен на 1 септембар 1935 године.

19) Уредба о измени Уредбе од 2 фебруара 1935 године о изменама и допунама Уредбе о заштити земљорадника, од 26 августа 1935 године (Сл. нов. од 30-VIII-1935).

Њоме се рок плаћања камата и других чинидби, који је био одложен на 1 септембар 1935 помера до 1 октобра 1935 године.

20) Уредба о заштити земљорадника од 30 септембра 1935 године (Сл. нов. од 8-X-1935).

Овом уредбом замењена је у свему претходна уредба. Задржан је ранији систем отплата дугова по плановима А и Б, али су ови планови израђени на

бази укамаћења од 4,5% односно 1%, почев од 15 новембра 1935 с тим, да се први ануитет има платити до 15 новембра 1936 године, а доспеле камате до 15 новембра 1935 године. Поред тога уредба је својство земљорадника ограничила величином поседа: за инокосце до 75 хектара зиратне земље, а за породичне задруге до 200 хектара. Предвиђено је затим смањење дугова земљораднику, ако укупан њихов износ премаша 50% вредности имовине. У таквим случајевима повериоци су имали да добију правичну накнаду, о којој је требало да се донесе посебан закон. Предвиђено је било, затим, да земљорадник може добити одлагање рокова плаћања и снижење камата, ако његови дугови прелазе 20% имовине, а својим обавезама по Уредби не би могао одговорати без штете по своје издржавање. Ако би пак био обрнут случај предвиђено је да је поверилац могао тражити скраћење рокова отплате.

21) Уредба о измени и допуни Уредбе о заштити земљорадника од 30 септембра 1935 бр. 47070/V, од 15 новембра 1935 године (Сл. нов. од 22-XI-1935).

Њоме се рок за замену старих меница, уколико ова замена није извршена, продужава до краја 1935 године.

22) Уредба о одлагању извршења за земљорадничке дугове од 17 априла 1936 године (Сл. нов. од 24-IV-1936).

Њоме је рок за замену старих меница продужен још за 90 дана.

Одложене су до 1 октобра 1936 године све продаје и извршења за неплаћене оброке и камате.

Пре истека овога рока донета је 25 септембра данашња Уредба, која је питање земљорадничких дугова решила на другој основи и ставила ван снаге све раније прописе о регулисању земљорадничких дугова.

Чл. 1—4, 6 (тач. 4, 5, 8, 10, 14, 21 и 22) 7, 8, 14—18, 22, 26 и 31 Уредбе о увођењу Закона о извршењу и обезбеђењу од 9 јула 1930 године.

Чл. 47—62 Закона о уређењу Управе фондова (Државне хипотекарне банке).

Чл. 47—67 Закона о Привилегованој аграрној банци.

Подручја Привилеговане аграрне банке и њених филијала.

УРЕДБА

о увођењу Закона о извршењу и обезбеђењу
од 9 јула 1930 године

(Сл. нов. бр. 131 од 14 VI 1937)

I. Ступање на снагу

Члан 1 — Закон о извршењу и обезбеђењу од 9 јула 1930 (Извршни поступник — Ип) добива обавезну снагу за подручја, на којима је Законик о судском поступку у грађанским парницама од 13 јула 1929 године већ добио обавезну снагу, 1 јануара 1938 године, а на подручју Великог суда у Подгорици 1 априла 1938 године.

II. Ранији закони, уредбе, наредбе и правилници

Члан 2 — Кад нови Извршни поступник добије обавезну снагу, престају важити сви прописи других закона, уредаба, наредаба и правилника о предметима, који су уређени новим Извршним поступником, уколико нису тим новим Извршним поступником или овом Уредбом остављени на снази.

Члан 3 — ⁽¹⁾ Новим Извршним поступником не дира се у законске прописе о праву првенства при наплати, о обезбеђењу и о принудној наплати пореза и других јавних дажбина, затим захтева, који су у погледу наплате изједначени са јавним дажбама, као и оних захтева Државе чије је пресуђење и наплаћивање стављено у надлежност управних власти.

⁽²⁾ Ако по горе поменутих прописима има места судском извршном поступку ради обезбеђења или наплате захтева наведених у првом ставу, примењиваће се у погледу дозвољавања и провођења судских радња, које се тичу извршења и обезбеђења, прописи Извршног поступника. Али и кад се ради таквих захтева води судски извршни поступак, неће се по прописима Извршног поступника, него по горепоменутих посебним прописима просуђивати, да ли и уколико обвезаник или трећа лица могу путем парнице оспоравати захтев или путем парнице подносити приговоре против извршења.

⁽³⁾ За остваривање права трећих лица на стварима, које су предмет административног извршења (§ 36 Ип), вреде искључиво прописи Грађанског парничног поступника и Извршног поступника. У том случају за тужбу надлежан је искључиво срески суд, у чијем се подручју у време подношења тужбе налазе ствари или део ствари, на којима се та права остварују.

Члан 4 — Нарочите повластице признате законом извесним друштвима (заводима, задругама и њиховим савезима) у погледу принудне наплате њихових тражбина и вођења извршења остају у важности са следећим ограничењима.

1) Извршење на непокретној имовини принудном дражбом (принудном јавном продајом) може се водити само судским путем по прописима Извршног поступника. Али овим друштвима (заводима, задругама и њиховим савезима) остаје право, да сами врше процену земљишта, које се има продати принудном дражбом. Ако је земљиште од стране друштва (завода, задруге односно савеза задруга) већ било процењено поводом давања зајма, а од тада није протекло више од године дана и није наступила важна промена у каквоћи или обиму земљишта односно његовог припатка, онда ће суд вредност земљишта утврдити у смислу § 113 Извршног поступника, узимајући за основу ову процену. Иначе ће суд, када дозволи принудну дражбу друштву (заводу, задрузи или савезу задруга) одредити рок у коме има да изврши процену, ако није већ предлогу за дозволу извршења дражбом (§ 107 Ип) приложило исправу о извршеној процени у сврху предложене дражбе. То исто ће вредити и у случају кад који други веровник моли да се дозволи извршење дражбом земљишта заложеног у корист једног таквог друштва (завода, задруге или савеза задруга). Ако такво друштво (завод, задруга или савез задруга) у ос-

тављеном му року не поднесе суду процену, извршиће је суд.

2) Допустивост и услови за приступање већ поведеном поступку извршења просуђиваће се по прописима Извршног поступника о приступању поведеном извршном поступку.

3) За досуду покретних телесних ствари, које се продају дражбом (јавном продајом), важиће прописи § 230 став 2 и 4 Извршног поступника.

Члан 6 — Остају у важности:

4) Прописи Закона од 20 маја 1922 године („Службене новине” бр. 276—XXXIX) о забрани отуђивања и оптерећивања земљишта великог поседа, и Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 године („Службене новине” бр. 142—XLVII) са изменама и допунама од 5—XII—1931 год. („Службене новине” бр. 285—XCIII од 5—XII—1931) и од 24—VI—1933 године („Службене новине” бр. 141—XL од 26—VI—1933 године.

5) Прописи Закона од 20—V—1922 године пречишћеног Уредбом од 30—III—1928 године („Службене новине” бр. 74—XXIV) о позајмицама без интереса удружењима насељених добровољаца, земљорадника и других интересената аграрне реформе о недопустивости извршења и обезбеђења на непокретном добру, живом инвентару или тражбинама, прибављеним позајмицама од удружења аграрних заједница, њихових савеза или Министарства за аграрну реформу, осим у корист самих тих установа.

8) Прописи Закона о пољопривредном кредиту од 12 јуна 1925 године („Службене новине” бр. 133—XXVII), односно Уредбе од 21 децембра 1932 о саображењу тога закона Закону о Привилегованој аграрној банци и Закону о називу и подели Краљевине на управна подручја („Службене новине” бр. 19—VI из године 1933) и Правилника од 29—V—1933 године („Службене новине” бр. 131—XXXVII од 14—VI—1933 године) о недопустивости извршења на имању, справама, стоци, семену и другим стварима прибављеним из позајмица од које од установа за пољопривредни кредит.

10) Прописи Закона о добровољцима од 31 августа 1928 г. („Службене новине” бр. 221—LXXI) са изменама и допунама од 20—III—1929 год. („Службене новине” бр. 76—XXXI од 1—IV—1929 године) и од 18—IX—1930 године („Службене новине” бр. 216—LXXVI од 22 септембра 1930) о забрани отуђивања земљишта подељених добровољцима и извршења на њима ради наплате приватних тражбина за првих пет година, од када су додељена.

14) Прописи Закона о јавним складиштим од 23 августа 1930 године („Службене новине” бр. 200—LXXI) о недопустивости извршења на роби о којој је издана складишница, као и на праву имаоца признанице и варанта на робу.

21) Прописи Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника од 23 новембра 1934 год. („Службене новине” бр. 272—LXXI) и Уредбе о заштити земљорадничких кредитних задруга и њихових савеза од 23 новембра

1934 године („Службене новине” бр. 275—LXXII) о ограничењима извршења против новчаних завода.

22) Прописи Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године („Службене новине” бр. 223—LIII) са изменама и допунама, о ограничењима извршења против земљорадника.

Члан 7 — ⁽¹⁾ Ограничења располагања и извршења предвиђа у законима поменутим у члану 6 бр. 5, 8 и 10 у корист установа наведених у овим законима имају од дана ступања на снагу овога члана свој учинак према трећим особама тек пошто буду забележена и то, уколико се ради о земљиштима, у јавним књигама (земљишним, интабулационим, заставним односно хипотекарним књигама), а уколико се ради о покретним стварима, у књигама, које ће се о томе водити код суда, у чијем се подручју налази пребивалиште власника тих ствари, а које ће бити јавне. Ближе одредбе о облику и вођењу тих књига као и о поступку при тражењу и провођењу тих забележаба прописане Уредбом Министар правде.

⁽²⁾ Установе поменуте у ставу 1 мораће у погледу земљишта и покретних ствари, које су прибављене из позајмица од њих пре ступања на снагу овог члана, у року од три месеца по ступању на снагу уредбе предвиђене у првом ставу овога члана издејствовати забележбе поменуте у ставу 1, јер ће иначе престати учинак ограничења располагања и из-

вршења предвиђених поменутим законима према трећим лицима.

Члан 8 — Док се не донесе јединствени Закон о заштити минимума земљорадничког поседа, остају на снази у погледу извршења на непокретнинама прописи § 471 тачка 4 а) Законика о поступку судском у грађанским парницама за Србију од 20 фебруара 1865 године са доцнијим изменама и допунама, § 256 Законика о судском поступку у грађанским парницама за Црну Гору од 1 новембра 1905 године, §§ 1 до 18 и 35 Закона о задругама за Хрватску и Славонију од 9 маја 1889 године, чл. 28 до 35 Закона о бившим кметским селиштима и о стеченим беглуцима од 17 маја 1928 године („Службене новине” бр. 122—XLI) и чл. 34 став 1 Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза од 19 новембра 1928 године („Службене новине” бр. 304—CI).

Члан 14 — Прописи чл. 4, 5, 6, 7, 8 и 13 ове Уредбе као и прописи Извршног поступника, којим су извесне ствари, права и тражбине уопште изузете од извршења или је у погледу таквих ствари, права и тражбина извршење допуштено само у извесним границама или уз извесна ограничења, вреде и за стечајни поступак, осим ограничења наведеног у чл. 6 под бр. 1.

Члан 15 — На оном делу подручја Касационог суда у Београду, на којем још не по-

стоје земиљшне књиге, примењиваће се прописи Извршног поступника, који се односе на земљишта уписана у јавној књизи, са следећим изменама:

1) Где се у Извршном поступнику говори о суду, који води јавну књигу, има се подразумевати суд, који води интабулациону књигу.

2) Где је прописано подношење изватка из јавне књиге или прибављање таквог изватка по службеној дужности, има се поднети уверење о интабулацији, односно по службеној дужности тражити извештај о интабулацији. Уверење и извештај о интабулацији морају садржати и податке о томе, када (дан) и под којим су бројем молбе о односним интабулацијама уписане у деловодни протокол интабулација и прибележаба (§ XII Уредбе о интабулацији).

3) Где се у извршном поступку говори о стању јавне књиге (о земљишно-књижном стању), долази у погледу права, која су предмет уписа у интабулационим књигама, у обзир стање тих књига. Првенствени ред права уписаних у интабулационим књигама просуђује се по прописима §-а XVII став 2 Уредбе о интабулацији.

4) Забележбе у интабулационим књигама замењују забележбе у јавној књизи прописане Извршним поступником у погледу принудне управе, принудне дражбе (принудне јавне продаје) затим у погледу извршења на правима, која постоје на земљиштима уписаним у јавној књизи, и у погледу привремених наредба.

ба. Овим забележбама у интабулационим књигама припада исти правни учинак, који Извршни поступак придаје забележбама у јавној књизи. У погледу првенственог реда тих забележаба вреди наређење броја 3 реченице 2.

5) Принудно založno право у корист извршне новчане тражбине у смислу § 70 Извршног поступника оснива се интабулацијом у смислу прописа Уредбе о интабулацији. Пропис § 72 став 1 Извршног поступника овде ће се сходно примењивати.

6) Založno право ради обезбеђења новчане тражбине у смислу § 325 Извршног поступника оснива се прибелешком у смислу § XX Уредбе о интабулацији.

7) Веровник који тражи дозволу принудног zaloжног права, принудне управе, принудне дражбе или zaloжног права ради обезбеђења новчане тражбине или дозволу привремених наредба у погледу земљишта дужникових, мора поднети тапију или извадак из књиге тапија, а ако нема тапије, а земљиште није уписано у књизи тапија, онда уверење општинске власти о томе, да је дужник власник односног земљишта. Ако веровник тражи дозволу извршења на правима, која су предмет уписа у интабулационим књигама, онда мора поднети уверење поменуто у броју 2.

8) У поступку принудне управе извршни суд извршиће, ако веровник није поднео ни тапије ни извадак из књиге тапија, пленидбени попис, држећи се при томе прописа §§ 74, 75 и 84 став 1 Извршног поступника. Попис се има извршити у исто време када

се изврши предаја земљишта управитељу у смислу § 81 став 3 Извршног поступника.

9) У поступку принудне дражбе поступаће се при утврђивању вредности земљишта по пропису § 113 став 1 до 6 Извршног поступника, ако је веровник поднео тапију или је у питању земљиште, које је уписано у књизи тапија. У осталим случајевима мора се извршити пленидбени попис (§§ 74, 75 и 113 ст. 7 Ип.) и процена на лицу места.

10) Пропис § 114 став 3 Извршног поступника примењиваће се у погледу стварних права, која нису предмет уписа у интабулационим књигама.

11) У случају § 199 Извршног поступника суд ће купцу издати тапију у смислу § 22 Закона о издавању тапија од 30 маја 1931 године, а у интабулационим књигама брисати забележбу дражбе, досуде и све друге забележбе које се односе на дражбени поступак. Кад закључак о раздеоби постане правноснажним, суд ће, по предлогу купца, наредити да се у интабулационим књигама бришу терети и права на проданом земљишту. Осим тога ће суд купцу, по његовом предлогу, издати одлуку, у којој ће се на прегледан начин навести терети, које је купац преузео, као и терети и права, која су по резултату раздеобе куповине престала уколико ови терети и права нису предмет уписа у интабулационим књигама.

Члан 16 — ⁽¹⁾ § XII Уредбе о интабулацији од 29-XI-1852 године мења се и гласи:

На свакој молби ради интабулација, и то на самој молби, ако је молба писмена, или на судском записнику, ако је молба дата на записник суда, мора старешина суда или чиновник, кога он за то одреди, својеручно ставити час и дан пријема молбе, који морају бити означени словима. Час и дан пријема морају бити исти у које је молба поднесена, у погледу чега је старешина суда, односно чиновник који је примио молбу, дужан да потпише своје име.

Молбе се имају истог дана, а по могућности и истог часа, увести у деловодни протокол интабулација и прибележака по реду како су молбе примљене. Протокол се неизоставно има свакога радног дана закључити потписом старешине суда или његовог заменика и протоколисте и потврдити да тога дана није више ниједна молба за интабулацију суду поднесена.

Молиоцу ће се дозволити, да се лично увери о исправном стављању дана и часа пријема, а на његов захтев издаће му се писмено уверење, да је његова молба тога дана и часа заиста примљена.

⁽²⁾ § XVII ст. 2 Уредбе о интабулацији мења се и гласи:

Право првенства оваквих интабулација рачуна се по реду уписа у деловодни протокол интабулација и прибележака (§ XII ст. 2).

Члан 17 — ⁽¹⁾ Наређење члана 15 сходно ће се примењивати у погледу извршења и обезбеђења на подручју Великог суда у Подго-

рици и на оном делу подручја Апелационог суда у Сплиту на којем још не постоји земљишне књиге с тим, да се, где се у чл. 15 говори о интабулационим књигама, имају на подручју Великог суда у Подгорици подразумевати заставне књиге, а на подручју Апелационог суда у Сплиту хипотекарне књиге.

(²) Ред првенства уписа у заставним књигама просуђује се по пропису чл. 11 став 2 Уредбе о устројству заставних књига на подручју Великог суда у Подгорици од 8 августа 1931 године.

(³) За ред првенства уписа у хипотекарним књигама одлучан је тренутак кад је за молница ради извршења дозвољене укњижбе принудног заложног права (§ 71 Ип.), односно ради извршења забележбе дозвољене принудне управе (§ 80 Ип.) или дозвољене принудне дражбе (§ 109 Ип.) стигла суду који води хипотекарну књигу, а ако је тај суд сам надлежан за дозволу укњижбе принудног заложног права односно за дозволу принудне управе или принудне дражбе, онда онај тренутак кад му је поднесен предлог за дозволу једног од поменутих средстава извршења.

(⁴) На подручју Апелационог суда у Сплиту купац може тражити, да му суд у одлуци поменутој у чл. 15 под бр. 11 назначи и продато земљиште са његовим припатком.

Члан 18 — (¹) Док се на подручјима Апелационог суда у Новом Саду као и среских судова у Чаковцу и Прелогу не установе посебни судски органи за провођење извршења,

проводиће се на тим подручјима извршења помоћу оних органа који су их до сада проводили. Ближа наређења о томе прописује министар правде уредбом.

(²) На подручју Апелационог суда у Загребу осим подручја среских судова у Чаковцу и Прелогу остају и даље на снази прописи закона од 6-IV-1881 године (Зб. закона и наредаба бр. 16) са његовим изменама и допунама о провођењу извршења преко месних судова.

Члан 22 — (¹) Ако на којем земљишту постоје хипотекарне тражбине, у погледу којих власник хипотекарног земљишта има право тражити брисање хипотеке путем парнице или покретањем поступка за амортизацију (§§ 128 до 131 З. з. к.) онда то право брисања може уместо власника вршити сваки веровник, за чију је извршну тражбину, иза поменутих тражбина, уписано заложно право на том истом земљишту, као и онај ради чије се тражбине води извршење на том земљишту, — са редом првенства иза тих тражбина. Али ово не вреди у погледу појединих ануитета код тражбина које се исплаћују ануитетима. Веровник, који тужбом остварује захтев на брисање, који припада власнику, мора власника путем суда обавестити о парници. Одлука о покретању поступка амортизације доставиће се и власнику.

(²) Наређење првог става не вреди за подручја на којима важи Општи грађански законик од 1811 године са својим новелама из 1914, 1915 и 1916 године.

Члан 26 — Прописи трећег отсека 2 главе (§§ 209 до 217 Судског пословника о наплаћивању трошкова (пристојби), новчаних казни и накнада) стављају се на снагу за целу државу и замењују прописе, који су о томе до сада постојали.

Члан 31 — Док се не донесе Уредба по ст. 5 § 113 Ип. вредиће за целу земљу у погледу процењивања земљишта по Закону о извршењу и обезбеђењу Уредба од 24-VI-1932 године бр. 65880 („Службене новине” бр. 153—LXX од 7-VII-1932 године).

ЗАКОН

о уређењу Управе фондова¹⁾ (Држ. хипотекарне банке)

ОТСЕК III

Права и повластице

Члан 47 — Књиге Државне хипотекарне банке и изводи из њих оверени по чл. 2 овога Закона, имају важност јавних исправа.

Члан 48 — Банка у сваком случају има право првенствене наплате за своје потраживање из имања, које јој је за ово заложено.

Порези и прирези могу се из имања заложеног код Банке, а пре измирења банчиног потраживања, наплатити само за 1 годину и само онолико, колико долази на дотично заложено имање.

Члан 49 — Уз заложено непокретно имање, сматра се као залога банчина све, што је с њим како год скопчано, или му је споредно, као: све зграде које су постојале, кад је има-

¹⁾ Из закона о уређењу Управе фондова, овде су прештампане само одредбе о правима и повластицама која су према чл. 48 Закона о Привилегованој аграрној банци и њој призната.

ње заложено; све зграде које су доцније начињене; све што је оправљено или доправљено; све што је залогама везано: шуме, садови и сви могући додаци и припатци.

Члан 50 — На ануитете који се о року не положе, Банка ће тражити и интерес, по оној стопи, која се и на главницу њеног зајма рачуна. Исто тако, Банка ће наплатити од дужника и трошкове за опомене.

Члан 51 — Ако дужник не положи ма и један интерес и отплату у уговорено време, Банка има право тражити наплату целога дуга.

Члан 52 — Пре него што Банка приступи извршењу наплате свога потраживања, она је дужна, било непосредно, било преко надлежне полицијске власти, позвати дужника да је измири у њеној тражбини. Овај позив саставиће се по обрасцу, који Банка сама пропише.

Ако дужник за месец дана од дана, када му је позив саопштен, не измири Банку у њеном потраживању, Банка ће приступити извршењу наплате продајом заложеног имања.

Члан 53 — Извршење наплате из заложеног имања, Банка ће вршити нарочитим својим органима или пуномоћницима, а по прописима овога Закона.

Ако јој у овоме буде потребно и суделовање полицијске и општинске власти, њихови органи морају одмах одазвати се и извршити банчине наредбе или њених пуномоћника.

Члан 54 — Банка има право да од свог неуредног дужника одузме управу над заложеним имањем.

Овако одузетим имањем, Банка ће руковати или преко стараоца којег она одреди, или сама давати под закуп.

За то време, Банка има право, да прибירה све плодове и приходе заложеног имања, и да их употребљава на отплату неплаћене отплате и интереса, по одбитку трошкова око одржавања и чувања заложеног имања као и државне порезе и прирезе, у колико је само оно њима оптерећено.

Члан 55 — Изузетно од прописа законика о поступку судском у грађанским парницама о извршењу наплате, Банка има ове повластице:

1) да заложено јој имање, које ће изложити продаји, сама процени;

2) да заложне повериоце Банка извештава нарочитим препорученим писмом, или преко власти;

3) ако се на продаји излицитираном ценом заложеног јој имања, не може Банка потпуно да измири у своме потраживању, Банка може продају одложити и заложено јој имање, по чл. 54 узети под своју управу, а може га и сама купити, ако нађе да то њени интереси захтевају;

4) Банчина потраживања и предмети, који се ње тичу, сматрају се као хитне природе, и судови их као такве расправљају (§ 102 грађанског поступка).

Члан 56 — Продаја, коју Банка одређује, мора се објавити три пута у „Службеним новинама”. Од дана прве објаве у новинама, до дана продаје мора протећи најмање 30 дана не рачунајући дан објаве и дан продаје.

Продаја ће се саопштити дужнику или његовом заступнику на потпис.

Продаја ће се вршити у атару, где се залога налази, а у месту, које Банка одреди и објави.

Продају ће вршити орган банчин и она се не може закључити одређеног дана пре четири часа по подне.

Кад банчино потраживање изађе на продаји потпуно и надметање лицитаната престане, имање се може уступити купцу без обзира на број лицитаната.

Члан 57 — Жалба против овако извршене продаје, може се поднети надлежном првостепеном суду, у року од 10 дана, од дана кад је продаја извршена.

Жалбу може поднети само онај, који је продајом оштећен.

Суд ће, пошто Банка на такву жалбу да своју реч, донети решење, које је извршно.

Тапије од овако продатих имања, издају се на начин изложен у чл. 22 овог Закона.

Члан 58 — Ако би Банка за своје тражбине, осим залоге у непокретном имању, имала у залози и какве покретне ствари, које су њој непосредно уручене, она се из такве залоге може наплатити продајом на Берзи, или

јавном лицитацијом, коју ће она сама, преко својих органа извршити.

Члан 59 — Поред залоге у непокретном имању, као ручне залоге, предвиђене у предњем члану, Банка има право: да се за наплату дужне јој отплате и главнице, користи и свима осталим средствима за обезбеђење.

Члан 60 — Ако што по измирењу банчних тражбина из непокретног имања претече, Банка ће тај вишак послати надлежном Првостепеном суду на поступак.

Члан 61 — Све трошкове око наплате банчних потраживања, привремено измирује Банка, а она се за њих накнађује од дужника или продатог његовог имања.

Члан 62 — Имања дужника који падне под стечај, а на којима постоји интабулација банчина, не улазе у стечишну масу, нити се на њих односе прописи Закона о стечишном поступку, него се справљају по одредбама овог Закона.

Само на случај стечаја, Банка ће бити дужна да залог изложи продаји и да пошаље суду вишак од добивене суме, ако би каквог било по њеном измирењу, иначе да поступи по чл. 54, ако на продаји не изиђе њено потпуно потраживање.

ЗАКОН

о Привилегованој аграрној банци

Повластице банчине

Члан 47 — Банка има право да на свом печату носи грб Краљевине Југославије.

Члан 48 — Привилегована аграрна банка има сва она права и све оне повластице, које су дате Државној хипотекарној банци, по прописима чл. 47 до 62 Закона о уређењу Управе фондова.

Члан 49 — За све спорове, било банчине противу других, било других противу Банке, надлежан је стварно надлежни суд у Београду; тако исто и за спорове њених филијала, надлежни су судови који су у месту ових филијала. Али то не вреди за спорове, за које по прописима Закона о судском поступку у грађанским парницама, постоји искључива надлежност којег суда.

Члан 50 — Држава јамчи за улоге на штедњу поверене Банци, а тако исто и за исплату обвезница (зложница) које Банка буде емитирала.

Држава јамчи поред тога и за исплату дивиденде до износа од 6% на акције.

Члан 51 — Акције Банке моћиће се употребљавати за кауције једнако као и државни папири, и папири пупилне сигурности. Њих ће као такве моћи примати у залогу (ломбардовати) Народна банка, Државна хипотекарна банка и Поштанска штедионица.

Члан 52 — Банка се ослобађа плаћања свију државних и самоуправних такса при оснивању, при издавању акција, при потврђивању правила и књига, и у опште за све радње у вези са државним и самоуправним властима.

Имовина, приходи, послови банчини, све исправе о тим пословима, сав обрт банчин, купони банчиних акција, зложница и мелиорационих обвезница, као и камате, које одобрава или исплаћује Банка, ослобађају се свих државних и самоуправних пореза, приреза, такса и других намета које год врсте.

Све радње око интабулације, и у опште конституисања зложног права у корист Привилеговане аграрне банке, као и око скидања тих терета, ослобођене су свију такса.

Ослобођене су сваке таксе било државне било самоуправне, и све обвезнице и задужнице издате од дужника Привилегованој аграрној банци, све изјаве о јемству и цесији стављене на те обвезнице, ако те изјаве гласе у корист Привилеговане аграрне банке, као и све потврде потписа на њима.

Привилегована аграрна банка, ослобађа се свих такса при обезбеђењима и споровима код

суда, но такса ће се досуђивати Држави од осуђених дужника, ако се спор равнањем не би свршио.

Све наведене погодности уживају и све задружне организације пољопривредника у пословима са Привилегованом аграрном банком.

Све банчине пословне пошиљке ослобођене су поштарине и других поштанских дажбина (изм. од 25 фебруара 1930 год.).

Члан 53 — Јемци на обвезницама датим Привилегованој аграрној банци по задружним организацијама пољопривредника, одговарају солидарно са главним дужником, ако није у јемственој изјави изрично што друго одређено.

Ако се јемци од главног дужника не могу наплатити деле штету на равне делове, ако ни су што друго уговорили (додат зак. од 25 фебруара 1930).

Члан 54 — Задруга која преноси обвезницу на Привилеговану аграрну банку, као и Привилегована аграрна банка, ако обвезницу даље преноси, одговара лицима на која буду обвезнице пренесене солидарно са главним дужником; но оне имају право регреса противу главног дужника и његових јемаца, као и свих оних који су обвезницу уступили пре него што је дошла у њихове руке.

Поверилац по оваквој обвезници има право да бира од кога ће обвезника тражити наплату. Може да је тражи од сваког посебно, од неколико њих, или свију заједно (додат зак. од 25 II 1930 год.).

Члан 55 — Ради осигурања и наплате потраживања Привилеговане аграрне банке, могу се залагати, узети у попис и уновчити и предмети наведени у § 471 тач. 4-а Закона о поступку судском у грађанским парницама за Краљевину Србију; у § 256 Грађанског судског поступка за Црну Гору; као и непокретности наведене у чл. 27—33 Закона о бив. кметским селиштима и стеченим беглугцима од 17 маја 1928 год. (додат зак. од 25 фебруара 1930 год.).

Члан 56 — Привилегована аграрна банка има право да укњижи све своје уговорене услове кредитирања без обзира на законске прописе о допуштеној висини камате (додат зак. од 25 II 1930 год.).

Члана 56а — Дражба непокретности, на којима је Привилегована аграрна банка укњижена на првome месту, не може постати правноснажна без банчиног пристања, ако постигнути дражбени износ није довољан за потпуно покриће њезине на првом месту укњижене тражбине са свима припацама. У овоме случају извршна власт ће известити Привилеговану аграрну банку о постигнутом дражбеном износу, који отпада на подмирење њезиног потраживања, а Привилегована аграрна банка ће у току од осам дана од примитка тога извештаја, изјавити, да ли прихваћа резултат дражбеног поступка или не. У првоме случају извршна власт ће обављену дражбу оснажити, ако нема других запрека, а у другом ће одредити нову дражбу, или ће на предлог онога,

који је тражио извршење, поступак обуставити (додат зак. од 27 марта 1931 год.).

Члан 56б — Кад државна власт врши принудну продају непокретности, на којима је интабулисана Привилегована аграрна банка, она ће постигнуту цену послати на приплод Привилегованој аграрној банци. У погледу рачунања камате сматра се, да су банчина потраживања подмирена, од дана кад јој је новац стигао, до висине примљеног депозита, а на евентуални остатак обрачунава се камата (додат зак. од 27 марта 1931 год.).

Члан 56в — Одредбе трговачког законика о вођењу књига, обавезне су и за Привилеговану аграрну банку, али Банка може у дневник убележавати само укупне износе по појединим рачунима, а на одвојеним листовима водити копије писама, инвентар и стање својих потраживања од појединих дужника по зајмовима издатим преко задруга (додат зак. од 27 марта 1931 год.).

Члан 56г — Пред судом Банку може заступати свако од ње опуномоћено лице и онде, где је законом прописано, да странку мора заступати адвокат.

Члан 56д — Ако је пред тражбинама Привилеговане аграрне банке укњижено које потраживање у крунама или форинтама Привилегована аграрна банка има право, да у сврху покрића тог укњиженог потраживања де-

понује у судски депозит. противредност у динарима рачунајући један динар за четири круне односно за два форинта са трогодишњом каматом и тада се сматра потраживање Привилеговане аграрне банке као укњижено на првом месту.

Члан 57 — Изводи из банчиних књига, оверени од стране Банке, а у вези са оригиналном обвезницом, или њеном од стране Банке, овереном копијом, чини извршни основ (*titulus executionis*) као и извршна судска пресуда (додат зак. од 25 фебруара 1930 год.).

Члан 58 — На банчино тражење суд ће позвати зајмотражиоца да дође у суд и пред њим потпише обвезницу, задужницу или заложну исправу у сврху њене интабулације. Судови ће по овим молбама за интабулацију поступити одмах као по предметима хитним, те Банку о учињеном извести. Ако се странка позиву суда не одазове, суд ће обвезницу (задужницу, заложну исправу) вратити Банци. Исто ће тако судови давати Банци, без наплате таксе, хитно изводе из грунтовнице, земљишних и интабулационих књига, као и сва обавештења о грунтовном стању (стању у интабулационим књигама) у погледу њених дужника и зајмотражиоца (додат зак. од 25 фебр. 1930 год.).

Члан 59 — Општински пољопривредни одбори образовани по § 51 Закона о унапређењу пољопривреде од 6 септембра 1929 даваће Привилегованој аграрној банци, на њен

захтев и према њеним упуштвима, по својем знању и према својој савести тачна обавештења о зајмотражиоцима и дужницима банчиним и о њиховом имовном стању, као и процењивати њихово покретно и непокретно имање. Општине су дужне доделити општинским пољопривредним одборима ако то траже, деловођу за тај посао (додат законом од 25 фебруара 1930 год.).

Заложнице банчине

Члан 60 — Ради набавке потребних новчаних средстава за давање хипотекарних зајмова, Банка може емитовати заложнице и ове своје заложнице како продавати тако и у залогу давати.

Члан 61 — Заложником се обавезује Банка, да ће њеном имаоцу плаћати уредно интерес, и исплатити му назначену вредност под условима наведеним у самој заложници.

Члан 62 — Банка издаје своје заложнице на подлози зајмова издатих на непокретности. Она према томе не сме имати у оптицају више заложница него што изнаша износ издатих и хипотеком обезбеђених зајмова.

Члан 63 — Заложнице банчине гласе на доносиоца.

Заложнице ће бити снабдеване полугодишњим купонима и талоном за купоне.

Члан 64 — Облик заложница банчиних прописује Управни одбор, и објављује га у „Службеним Новинама”.

Заложницу оверава и потврђује, да су на основу хипотекарне залоге и у границама прописаним у чл. 62 издате, Комесар Владин (чл. 44).

Члан 65 — Интерес на заложнице рачуна се полугодишње и исплаћује се по истеку сваког полугодишта.

Члан 66 — Банка исплаћује своје заложнице путем извлачења.

Извлачење се врши по унапред утврђеном амортизационом плану, који утврђује Управни одбор у споразуму са министром пољопривреде.

Члан 67 — Извлачење заложница врши јавно комисија од три члана Управног одбора које Управни одбор одреди, а у присуству Комесара Владиног (чл. 44).

Бројеви извучених заложница објављују се преко „Службених Новина”, а поред тога и у другим новинама, које Управни одбор за то изабере.

ПОДРУЧЈА

Привилеговане аграрне банке и њених филијала

Ради обављања послова предвиђених Уредбом о ликвидацији земљорадничких дугова, Привилегована аграрна банка основала је филијале у Загребу, Љубљани и Сарајеву. Филијале су већ започеле рад.

Надлежност филијале у Загребу прошире се на целу територију Савске бановине; а од Приморске бановине на срезове:

1. Бенковац	6. Преко
2. Биоград н/м	7. Сињ
3. Супетар (брачки)	8. Сплит
4. Книн	9. Хвар
5. Макарска	10. Шибеник
11. Имотски	

Надлежност филијале у Љубљани обухвата целу територију Дравске бановине.

Надлежност филијале у Сарајеву обухвата целу територију Врбаске бановине и од Приморске бановине срезове:

1. Бугојно	6. Травник
2. Коњиц	7. Метковић
3. Љубушки	8. Корчула
4. Мостар	9. Столац
5. Прозор	10. Ливно
11. Томислав Град (Дувно)	
- и испоставе Горњи Вакуф, Купрес и Посушје.

Од Зетске бановине срезове:

1. Фоча	5. Љубиње
2. Билећа	6. Невесиње
3. Дубровник	7. Требиње
4. Гацко	8. Котор

и испостава Чапљина.

Од Дринске бановине срезове:

1. Чајниче	8. Брчко
2. Фојница	9. Кладан
3. Рогатица	10. Тузла
4. Сарајево	11. Власеница
5. Високо	12. Зворник
6. Зеница	13. Сребреница
7. Жепче	14. Вишеград

15. Бијељина

и испоставе: Горажде, Вареш, Завидовићи и Босански Шамац.

Надлежност централе у Београду прошире се на ову територију:

1. Дунавска бановина са свима срезовима
2. Моравска бановина са свима срезовима
3. Вардарска бановина са свима срезовима
4. Од Зетске бановине ови срезови:

1. Андријевица	19. Прибој
2. Бар	20. Сјеница
3. Беране	21. Студенички
4. Бијело Поље	22. Цетиње
5. Данилов Град	23. Шавник
6. Дежевски	24. Штавички
7. Дренички	13. Никшић
8. Ђаковица	14. Нова Варош
9. Исток	15. Пећ
10. Колашин.	16. Плевље
11. Милешево	17. Подгорица
12. Кос. Митровица	18. Подримски

5. Од Дринске бановине ови срезови:

1. Ариље	11. Ужице
2. Љубовија	12. Ваљево
3. Косјерић	13. Чајетина
4. Гуча	14. Лозница
5. Мионица	15. Богатић
6. Прељина	16. Шабац
7. Каменица	17. Обреновац
8. Пожега	18. Владимирци
9. Бајина Башта	19. Крупањ
10. Чачак	20. Уб

Чековни рачуни Привилеговане аграрне банке:

За централу: Београд бр. 51.200
 За филијале: Загреб бр. 46.900
 Љубљана бр. 10.250
 Сарајево бр. 1.500

РЕГИСТАР

	страна
Аграрни — интересенти, дужници колон. фонда, чл. 13 Пр.	38
— којим се прописима могу користити, обј. 1 и 2 !	174
Адвокатски — трошкови, обј. 4.	167
Аконтације — установама.	127
Акцептант — је прави дужник, чл. 11 Пр.	36
Ануитети — по текућем рачуну, чл. 14 Ур.	94
— прва отплата, обј.	125
— првенство наплате, обј. 2.	124
— како се полажу обј..	147
— одлагање плаћања	183
— принудна наплата, чл. 33 Пр.	132
Аутентично тумачење — за уверења из Ср. ка- ставског	28
— дугови од 500.000 дин., обј. 2.	41
— земљиште место камате.	43
— жалбе против уверења, обј. 4.	28
— о плаћању камати	50
— о таксама.	191
— о трошковима, обј. 7	54
— о новим облигацијама, обј. 5	167
— потраживања која се гасе	71
— поверилац који не тражи дуг	169

	страна
— шта се под робом разумева	166
Бонови — издавање, чл. 18 Ур.	98
— за какве исплате могу служити, чл. 18 Ур.	99
— правилник	99
Вишак — плаћен по привременом обрачуну, чл. 29 Ур.	124
Враћање — имања, обј.	152
Вредност — земљишта, како се процењује, чл. 24 Ур.	111
Гаранција — државе за исплату дивиденде, чл. 33 Ур.	147
— за потраживања новч. завода, чл. 12 Ур.	93
Главни — дужник, ко се сматра, чл. 11 Пр.	36
Деловођа — општине, обј. 10	30
Деца — кад се сматрају земљорадници, чл. 2 Ур.	14
Дивиденда — акција Паба, чл. 32 Ур.	135
— ослобођена дажбине, чл. 34 Ур.	147
Дневничари — не могу се користити Уредбом, обј. 10	30
Држава — допуњава оброке за исплату, чл. 16 Ур.	97
— дотација Особеном фонду, чл. 32 Ур.	132
Дугови — земљораднички, који су, чл. 3 Ур.	33
— из куповине робе, чл. 36 Ур.	153
— из обавеза по наслеђу, чл. 3 Ур.	34
— како се утврђује висина, чл. 4 Ур.	48
— код Паба, чл. 32 Ур.	133
— код сиромашних веровника, чл. 3 Ур.	35
— који нису заштићени, чл. 3 Ур.	33

	страна
— који потичу из крив. дела, чл. 3 Ур.	34
— Ликвидационе банке, обј. 2.	13
— на које се односи Уредба, чл. 1 Ур.	11
— нови који су, чл. 3 Ур.	34
— по обавези издржавања, чл. 3 Ур.	33
— покривени ручном залогом, чл. 3 Ур.	33
— преко 500.000 дин., обј. 1 и 2.	40
— робни до 500 дин., чл. 3 Ур.	33
— смањење, чл. 24 Ур.	11
— солидарних дужника, обј. 6	46
— спорни, чл. 46 Пр.	194
— у злату, чл. 10 Пр.	35
— утврђивање постојања, чл. 23 Пр.	78
Егзекуција — за неплаћене оброке, чл. 32 Ур.	134
Железнички — радници, обј. 11	31
Жена — удата, кад се сматра земљ., чл. 2 Ур.	14
— у кућанству, обј. 16	32
Жиранти — који су постали веровници, обј. 5.	72
Жито — за земљиште, обј.	178
Задруга — земљорадничка, покриће смањења дуга	82
— породична, кад се сматра земљ., чл. 2 Ур.	13
Зајмови — код Паба, чл. 32 Ур.	133
— код Хип. банке, чл. 35 Ур.	148
Закон — о Пабу	222
— о Управи фондова	217
Закупац — кад се сматра земљ., чл. 2 Ур.	13
Залога — ручна, обј. 17	48
Занимања — која се сматрају као главна, чл. 2 Пр.	16

	страна
Застарелост — исправе, чл. 15 Ур.	96
— потраживања, обј. 2.	75
— Уредба о прекиду	74
Земљишне — књиге, чл. 15	209
Земљиште — место камате, обј. 3	43
— под аграрном реформом, чл. 38 Пр.	178
— утврђивање вредности	112
Земљорадник — ко се сматра по Уредби, чл. 2 Ур.	13
— који не ужива заштиту, чл. 36 Ур.	154
Зиратна — земља, шта се сматра, чл. 4 Пр.	18
Извод — из књига замењује исправу чл. 9 Ур.	78
Извршење — за дуговања Паба, чл. 17 и 18 Пр.	143
— за неплаћени ануитет, чл. 33 Пр.	132
— на непокретностима, чл. 48 Ур.	182
Имовина — утврђивање вредности	112
— кад се отуђи, чл. 53 Ур.	189
Инострана — потраживања, обј. 10.	46
Интабулација — чл. 16	212
Исплата — ануитета где се врши, чл. 31 Ур.	131
— боновима, обј.	104
— дугова Пабу, обј.	147
— приватним повериоцима, чл. 36 Ур.	153
— пре рока, чл. 51 Ур.	188
— по текућем рачуну, чл. 14 Ур.	94
Исправе — веровника, обј. 1	79
— предаје Пабу, чл. 7 Ур.	67
— замена новим облигацијама, чл. 36 Ур.	154
— прегледавање, чл. 9 Ур.	77
— пропуштене радње, чл. 8 Ур.	73
Јавне — дажбине, чл. 3 Ур.	33

	страна
Јемац — како одговара, чл. 3 Ур.	33
— за неземљорадника, обј. 7	45
Камата — аутентично тумачење,	51
— више наплаћена, чл. 4 Ур.	49
— застарелост, обј. 4	53
— лихварска, чл. 35 Пр.	155
— код задруга, обј. 5	53
— код Хип. банке, чл. 35 Ур.	148
— на смањење дугова, чл. 28 Ур.	123
— обрачунавање, обј. 2	51
— по отплатном плану, обј. 12	170
— приватним повериоцима, чл. 36 Ур.	154
— укапитулисана чл. 34 Пр.	151
— уговорена, обј. 3	52
— фондова, чл. 6 Ур.	64
Комасациони — радови, обј. 11	46
Комисија — за процену имања, чл. 6	115
— за парцеле, чл. 2.	61
Кривична — пријава, обј.	190
Курс — обвезница, обј. 1	91
Легат — обј. 13	46
Лихварство — кад се сматра, чл. 36 Пр.	172
Ломбард — бонова, чл. 18 Ур.	99
Манљивост — исправе, чл. 15 Ур.	96
Меница — са више акцептана, обј. 6	44
Минимум — земљ. поседа, обј. 5	76
Мираз — разв. жена, обј. 8.	45
Молба — за снижење дуга, чл. 26 Ур.	120
Нагодбе — са дужницима, обј. 2	93

	страна
Надлежност — судова, чл. 54 Ур.	190
Народна — банка изузета из заштите, чл. 3 Ур.	35
Наслеђивање — дуга, обј. 15	32
Новчани — заводи под заштитом уступају обвезнице улагачима, чл. 19 Ур.	105
Обвезнице — ко издаје, чл. 11 Ур.	85
— књижење ал пари, чл. 11 Ур.	86
— курс, обј. 1	91
— плаћање пореза, чл. 19 Ур.	105
— правилник о издавању	86
Облигације — замена исправа, обј. 6, 7, 8, 9 и 10.	168
— образац.	159
— правилник за издавање	156
Образац — обрачуна за веровнике,	162
Обустава — судских радњи, чл. 21 Ур.	108
Одлагање — плаћања анuitета, обј. 3	183
Окућница — кад није заштићена, обј. 5	73
Опомена — нотификација протеста, обј. 12.	57
Опорезовани — приход, чл. 3 Пр.	17
Откуп — продатог земљишта, чл. 42 Ур.	176
Отпис — дугова до 25%, чл. 9 Ур.	77
— код задруга, обј. 1 и 2.	84
— чиме се покрива, чл. 10 Ур.	79
Отплатни — план, А, чл. 5 Ур.	59
— план Б, чл. 5 Ур.	60
— разним фондовима, чл. 6 Ур.	65
— за дугове Паба	124
Повластице — Хипот. банке	217
— Паба	222
— дужницима Хип. банке, чл. 35 Ур.	148
— дужницима Паба.	136

	страна
Подаци — о имовини дужника, обј. 9.	30
Подручја — Паба	230
Пољопривредни — радници као земљорадници, чл. 2 Ур.	14
Порез — плаћање обвезницама, обј. 1	106
Пореска — управа књижи задужења, чл. 31 Ур.	131
Породичне — задруге, обј. 17	32
Послуга — привремена обј. 10 и 11	30
Потраживања — гарантује држава, чл. 12 Ур.	93
— која се гасе, обј. 2	71
— отписана, чл. 21 Пр.	70
Поштарина — обј. 13.	57
Правилник — о начину одређивања честица (парцела), које ће се рачунати у површину од 50 односно 100 ха	60
— о надзору над утврђивањем разлике која се по ст. 3) чл. 10 Ур. покрива држ. обвезницама	80
— о издавању и анuitетској служби: „3% обвезница за ликвидацију земљ. дугова”.	86
— о издавању и употреби „Бонова за исплату земљ. дугова при Пр. агр. банци”.	99
— о начину процене вредности земљишта и остале имовине дужника земљорадника.	112
— о давању олакшица дужницима Прив. агр. банке а. д.	136
— о употреби и руковању „Особеним фондом за регулисање земљ. дугова”.	145
— о замени дужничких исправа новим облигацијама.	156
Правни — лекови, чл. 54 Ур.	190
Преглед — књига од стране Паба, чл. 7 Ур.	68

	страна
Предујам — новчаним заводима, . . .	127
Пренос — веровничких права, чл. 27 Пр. . .	107
Привилегије — Паба, чл. 22 Пр. . .	74
Приход — мајке и сина, обј. 8. . .	29
Протест — трошкови, обј. 11 и 12 . . .	56
Регистрација — трошкови, обј. 11 . . .	56
Реесконтни — веровник и дужник, обј. 14 . . .	46
— покриће, обј. 15. . .	47
— робни дугови, до 500 дин., обј. 12. . .	46
— робни неограничени дугови, обј. 1, 2 и 3. . .	146
— за предају веровничких исправа . . .	71
— за тражење смањења, чл. 26 Ур. . .	120
— за стављање оптерећења, обј. 1 . . .	107
— за замену исправа, обј. 6. . .	168
— исплате по тек. рну, чл. 14 Ур. . .	94
Рочиште — за замену облигација . . .	157
— без заступника Паба, чл. 26а Ур. . .	120
Самонаследници — у јужним крајевима, обј. 14. . .	32
Сеоски — дућанције и занатлије, обј. 2. . .	31
Сиромаштво — веровника односно дужника, чл. 37 Ур. . .	172
— како се утврђује, чл. 15 Пр. . .	40
Смањење — дуга, чл. 22 Ур. . .	110
— дуга насталог из наслеђа, чл. 3. Ур. . .	34
— преко 50%, чл. 24 Ур. . .	111
— поступак суда. . .	119
Солидарни — дужник како одговара, чл. 3 Ур. . .	33
Спорни — дугови, обј. 8. . .	73
Срески суд — одлука о уверењима, обј. 5, 6 и 7. . .	29
— рочиште, чл. 26а Ур. . .	120
— подаци од Паба, обј. . .	123

	страна
— ванпарнични поступак, обј. . .	177
— надлежност, чл. 40 Пр. . .	181
Стечај — секвестрација, обј. 2 . . .	183
Стечајне — масе, обј. 2. . .	173
Судски — пословник о трошковима, чл. 26. . .	216
Таксе — ослобођење, чл. 55 Ур. . .	191
— за хипотеку, обј. 10. . .	55
— разне, обј. 1, 2, 3, 4 и 5. . .	192
Трошкови — аутентично тумачење, обј. 7 . . .	54
— протеста и регистрације, обј. 11. . .	56
— поштарине, обј. 12 и 13. . .	57
— разни, обј. 8, 9 и 10. . .	55
Уверење — да је земљиште било под агр. реф. чл. 40 Ур. . .	175
— за оставиоца или наследника, обј. 1 и 2 . . .	27
— из Ср. каставског, обј. 3. . .	28
— о својству земљорадника, чл. 2 Ур. . .	15
— оцена и поништај, обј. 4, 5, 6 и 7. . .	28
Улагачи — код новчаних завода под заштитом како могу наплатити улоге, чл. 19 Ур. . .	105
Улог — пребијање код задруга, обј. 6 . . .	73
Упутство — о предујмовима . . .	127
Уредба — о прекиду застарелости земљ. меница . . .	74
— о увођењу Зак. о извр. и обезб. . .	203
Услужни — потписи чланова управе, обј. 16 . . .	47
Фалсификована — меница, обј. 9. . .	45
Филијале — Паба . . .	230
Фонд — за исплату земљ. дугова, чл. 16 Ур. . .	97

— Особени за регул. земљ. дугова, чл.	
32 Ур.	134
Хипотека — брисање, чл. 22	215
Хипотекарна банка — враћање имања, обј.	152
— олакшице дужницима, чл. 35 Ур.	148
— чл. 47—62 Закона.	217
Цедиране — тражбине, обј. 3	71
Цедирање — тражбина, обј. 4	96
Цена — закупљеног земљишта, чл. 43 Ур.	176
— жито за земљиште, обј.	174
Цесија — земљ. дугова, чл. 15 Пр.	39
Чековни — рачуни Паба и филијала	232
Чланови — бан. одбора у обавези, обј. 3	76

Inv. br.
38428

ШТАМПАРСКЕ ГРЕШКЕ

На страни 235 ред 9 озго стоји... 11, а треба... 111

На страни 240 ред 6 изостављен, а треба да гласи:

Ранији — прописи... 195

На страни 240 редови 9, 10 и 11 треба да гласе:

Робни — дугови до 500 дин., обј. 12... 46.

— неограничени дугови, обј. 1, 2, и 3... 166

Рок — за предају веровничких исправа... 71.

